

EXPRESS WIECZORNY

Prysła miłość do
Marszu Niepodległości
Posłowie KO buszują
po szpitalach



NIECODZIENNA

TRUMP
inspirowany Teslą

Nikola Tesla był genialnym wynalazcą.
Jak wielu twierdzi, największym geniuszem
XX w. Co łączy Serba z rodziną Trumpów?



W NUMERZE
DODATEK
TV

**Gazeta
Polska**
codziennie

Drodzy Czytelnicy, zamiast sobotnio-niedzielnego wydania – poszerzone – na trzy dni.
W sobotę zapraszamy na gpcodziennie.pl!

Święta pod znakiem lockdownu

Są nowe obostrzenia – zamknięcie galerii handlowych, dużych sklepów budowlanych, żłobków, przedszkoli, salonów fryzjerskich i zmniejszenie liczby wiernych w kościołach. Restrykcje obowiązują od jutra do przynajmniej 9 kwietnia. Wszystko z powodu kolejnego rekordu zakażeń i powiększającej się liczby zajętych łóżek w szpitalach.

Piątek-Niedziela

s.3

ŚWIAT

Zachód do Łukaszenki: uwolnij Polaków!

W czwartek białoruskie służby przeprowadziły przeszukania w siedzibie Związku Polaków na Białorusi (ZPB) oraz domach działaczy. Wcześniej aresztowano Andrzeja Poczubę, członka związku. Te działania potępiły m.in. KE oraz ambasada USA. **s.5,9**

POLSKA

Internet coraz częściej kojarzy się z cenzurą

Pogodzenie wolności i bezpieczeństwa internetu to jedno z wyzwań, jakie coraz częściej będzie stawiane przed społecznością międzynarodową – stwierdził prezydent Duda w przekazie do szefów misji dyplomatycznych akredytowanych w Polsce. **s.4**

ŚWIAT

Szturm na południową granicę USA

Napływ imigrantów zmusił USA do zaoferowania Meksykowi 2,5 mln szczepionek przeciwko COVID-19 w zamian za ograniczenie liczby przybyszów. – Białe Dom myśli, że jak nas skarci, zaakceptujemy warunki. Myli się – skomentował prezydent Meksyku. **s.8**

GOSPODARKA

Mamy w bankach ponad bilion złotych

Pomimo pandemii Polacy nie przestali oszczędzać. W lutym po raz pierwszy w historii zgromadzili na bankowych kontach ponad 1 bln zł. Razem z gotówką oraz środkami w funduszach oszczędności polskich gospodarstw domowych sięgnęły 1,8 bln zł. **s.16**

albidia.com/gpcodziennie
twitter.com/gpcodziennie
facebook.com/gpcodziennie
gpcodziennie.pl

Piątek-Niedziela 26-28/03/2021 CENA 3,49 zł (w tym 8% VAT) #67 (2892) / NAKŁAD SIŁ 430 / INDEKS 100625 / WYDANIE 1





Dag Hammarskjöld
(1905–1961) szwedzki polityk, dyplomata, ekonomista, prawnik,
sekretarz generalny ONZ w latach 1953–1961, laureat Pokojowej Nagrody Nobla w 1961 r.

\\ Dobroć jest czymś bardzo prostym: być zawsze do dyspozycji drugih,
nigdy nie szukać samego siebie. \\

2

PIĄTEK-NIEDZIELA 26-28 MARCA 2021

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

fot. Wikipedia/d



POGODA

Piątek 26.03 Na północy i zachodzie opady
deszczuWSCHÓD słońca 05:28 ZACHÓD słońca 17:57
Imieniny obchodzą:
Bazyli, Emanuel, Emanuela, Feliks,
Larysa, Montan, Nikifor, Teodor,
Tworzymir

Gdańsk	12°C	Lublin	11°C
Katowice	14°C	Kraków	14°C
Łódź	13°C	Poznań	14°C
Warszawa	13°C	Wrocław	16°C

Sobota 27.03 Opady deszczu. Na wschodzie
Polski pogodnieWSCHÓD słońca 05:28 ZACHÓD słońca 17:57
Imieniny obchodzą:
Benedykt, Ernest, Jan, Lidia, Narzes

Gdańsk	14°C	Lublin	14°C
Katowice	15°C	Kraków	16°C
Łódź	15°C	Poznań	13°C
Warszawa	15°C	Wrocław	14°C

Niedziela 28.03 Pogodnie. Na wschodzie
i północy możliwe opady deszczuWSCHÓD słońca 06:23 ZACHÓD słońca 19:00
Imieniny obchodzą:
Anieli, Antoni, Jan, Joanna, Kastor,
Krzysztof, Renata

Gdańsk	8°C	Lublin	8°C
Katowice	10°C	Kraków	9°C
Łódź	9°C	Poznań	10°C
Warszawa	9°C	Wrocław	11°C

JAN GALAROWICZ

Przeciw dehumanizacji człowieka

Gabriel Marcel polemizuje z błędnymi antropologiami: przede wszystkim z animalizującą człowieka i ślepą na jego oryginalność, ale również z kartezjańską, uznającą go za zlepek ciała i duszy. Protestuje przeciwko traktowaniu go jako przedmiotu, skomplikowanej maszyny i redukowaniu go do funkcji. I przekonuje, że osoba jest darem i tajemnicą, a jej istnienie jest cudem. Istota ta jest jednością witalności i duchowości. Jest bytem wcielonym i odczuwającym, a jego związek z ciałem jest tajemniczy i intymny. Oryginalność człowieka, istoty obdarzonej niepowtarzalnością i godnością, przejawia się poprzez świadomość i samoświadomość, rozum i odniesienie do prawdy, zdolność ustosunkowania się do życia, wolność i odpowiedzialność, stawianie czoła danej sytuacji i czynne zaangażowanie oraz moc dokonywania przemian wewnętrznych. Człowiek nie jest ani samotną wyspą, ani częścią kolektywu, lecz bytem i dobrem istniejącym dla siebie, a zarazem istotą dialogiczną aktualizującą się w sferze międzyosobowej poprzez życie dla innych – tworzenie rodziny, służenie wspólnocie, ojczyźnie.

Rafał Zawistowski



Marcin Wolski

Książki spod lady czy spod łóżka?

Wydano w Brukseli całkiem niebanalny
podręcznik dla branży
usług seksualnych.

A tam są podane pięknie jak na tacy
prawa, obowiązki oraz etos pracy
– jak na wolnym rynku
osiągnąć zwycięstwo,
jak być prostytutką męską oraz żeńską.
Sponsorem jest Soros,
za nim cały sznurek
kibiców, nasz Śmiszek
razem z panią Spurek...

Tego nie wymyśliłby nawet sam Borat,
jak dba dziś lewica o swój elektorat!

Tomasz
Sakiewicz

Czas na rozmowę o nowej Unii Europejskiej

Miałem nadzieję, że te Święta Wielkanocne będziemy mogli obchodzić w miarę w normalny sposób. Wszystko zależało od liczby zaszczepień w Polsce i w Europie. Niestety, mamy co najmniej miesiąc, o ile nie dwa, opóźnienia w stosunku do krajów anglosaskich oraz Izraela – państw, które nie kupowały szczepionek poprzez instytucje Unii Europejskiej, lecz samodzielnie. To, czego dziś doświadczamy, skutek indolencji, niekompetencji i braku organizacji we wspólnocie europejskiej, pokazuje, że za błędy najważniejszych państw, które narzuciły ton całej UE, istnieje realna i bolesna cena. Dzisiaj jest czas, żeby zacząć debatę nad reformą Unii i, co więcej, żeby tę debatę zaproponowały kraje, które potrafiły mieć swoje zdanie w czasie, kiedy UE popełniła największe błędy, na przykład w sprawie imigrantów. W interesie Niemiec, Francji i innych krajów ściśle popierających ich politykę jest, aby tym razem wysłuchać polskiego głosu. Na nas z kolei spoczywa obowiązek przygotowania nowego projektu Unii Europejskiej, która będzie szanowała tożsamości narodowe, a jednocześnie będzie efektywna i nie będzie popełniała takich dramatycznych błędów, z jakimi mieliśmy do czynienia do tej pory.

Ryszard
Kapuściński

Spotkanie z prezesem Kaczyńskim na Albicli

Już dzisiaj, w piątek, dojdzie do ważnego spotkania online członków klubów „Gazety Polskiej” na portalu Albicla.com. Zaproszenie od klubowiczów przyjął prezes PiS Jarosław Kaczyński. Spotkanie poprowadzą redaktorzy Katarzyna Gójska i Tomasz Sakiewicz, a klubowicze będą mieli możliwość zadawania pytań i rozmawiania na czacie widocznym na żywo panelem. Wszyscy z niecierpliwością czekają na słowa prezesa Kaczyńskiego, który został laureatem nagrody Człowieka Roku Klubów „Gazety Polskiej” 2020. Nic nie zastąpi bezpośredniego spotkania i szczerych rozmów wśród przyjaciół, ale w czasach pandemii jest to jedyny sposób na rozmowę w tak dużym gronie. A w sobotę kolejne ważne spotkanie, tym razem gościem klubowiczów będzie marszałek senior Antoni Macierewicz. Człowiek, który wziął na siebie obowiązek i odpowiedzialność wyjaśnienia największej tragedii, jaka spotkała Polskę w powojennej historii. Z tego powodu doświadcza on licznych ataków, przed którymi bronią go klubowicze, którzy ostatnio wyśtosowali list otwarty w tej sprawie. To ważne spotkanie na kilka dni przed kolejną rocznicą tragedii smoleńskiej i opublikowaniem raportu podkomisji smoleńskiej.

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-6 POLSKA

8-9 ŚWIAT

10 OBRONA NARODOWA

11-19 GOSPODARKA

20-21 PUBLICYSTYKA

22-23 SPOŁECZEŃSTWO

24 PODRÓŻE

25 KULTURA

26-27 SPORT

28 LITERY



PREZYDENT DO DYPLOMATÓW

ORĘDZIE \ Europa Środkowo-Wschodnia dzięki sukcesowi gospodarczemu ostatnich lat stanie się kołem zamachowym dla gospodarczej odbudowy UE – powiedział prezydent w orędziu do zagranicznych dyplomatów akredytowanych w Polsce.



gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

TEMAT DNIA

PIĄTEK-NIEDZIELA 26-28 MARCA 2021

3

KORONAWIRUS \ Zaostrzenie lockdownu, kolejny rekord zakażeń i rozpoczęcie badań nad lekiem na COVID-19

Święta pod znakiem lockdownu

Są nowe obostrzenia – zamknięcie galerii handlowych, dużych sklepów budowlanych, żłobków, przedszkoli, salonów fryzjerskich i zmniejszenie liczby wierzni w kościołach. Restrykcje obowiązują od jutra do przynajmniej 9 kwietnia. Wszystko z powodu kolejnego rekordu zakażeń i powiększającej się liczby zajętych łóżek w szpitalach.



Maria Kobylińska

Zakażonych koronawirusem szybko przybywa. W czwartek po raz kolejny odnotowano najwięcej dziennych zakażeń od początku wykrycia w Polsce COVID-19. Zarejestrowano 34 151 przypadków i 520 zgonów. Ministerstwo Zdrowia poinformowało, że obecnie średnia liczba przyrostu zakażeń to 24,5 tys., czyli nieco mniejsza niż ta z drugiej fali pandemii, która wynosiła 26 tys. Resort zaznaczył jednak, że tym razem jest gorzej w kwestii hospitalizacji. Przy mniejszej liczbie zakażeń zwiększyła się liczba zajętych łóżek w szpitalach.

– W szczytowym momencie drugiej fali ten poziom hospitalizacji, czyli obłożenia łóżek w szpitalach pacjentami covidowymi, był rzędu 23 tys. pacjentów. W tej chwili mamy już tych pacjentów w szpitalnictwie 27 tys. – podał szef resortu zdrowia Adam Niedzielski na czwartkowej konferencji prasowej.

Dlatego też, by zatamować rozprzestrzenianie się koronawirusa, wraz z premierem Mateuszem Morawieckim

ogłosił nowe obostrzenia. Zaczną obowiązywać w sobotę i potrwają przynajmniej do tygodnia po Wielkanocy, do 9 kwietnia. Poprzednie restrykcje również będą przeciągnięte do tego czasu.

– Od 27 marca zostaną zamknięte wielkopowierzchniowe, powyżej 2 tys. mkw., sklepy meblowe i budowlane. Hurtownie, składy budowlane będą dostępne w tym sensie, że będą zapewniały płynność i ciągłość działania sektora budowlanego – ogłosił minister zdrowia. Dodał, że otwarte pozostaną placówki pocztowe i handlowe, jednak z zastrzeżeniami limitami liczby klientów. Do tej pory była to jedna osoba na 15 mkw., a w tej chwili wprowadzany jest normatyw, który będzie obowiązywał w sklepach o powierzchni powyżej 100 mkw. – 1 osoba na 20 mkw. Ten sam limit zostanie nałożony na kościoły. Oznacza to, że w mszach św., również wielkanocnych, będą uczestniczyli wierni rozlokowani po 1 osobie na 20 mkw. Zamknięte natomiast zostaną salony fryzjerskie, urody i kosmetyczne, a także żłobki, przedszkola oraz obiekty sportowe z wyjątkiem prowadzących zajęcia dla zawo-

dowców. Nie został natomiast – jak przewidywano – wprowadzony zakaz przemierzania się na święta. Pozostawiono to, a także ograniczony kontakt z bliskimi, jako zalecenie rządu.

– Apeluje o spędzanie Świąt Wielkanocnych w wąskim gronie. To trudny apel, bo to święta, które mają nieść nadzieję, radość, i myślę, że już niedługo potem ta nadzieja, ta radość będzie do Polski wracała – powiedział premier na konferencji prasowej.

W medycynie pojawiła się jednak nadzieja na szybkie zwalczenie wirusa. Lekarze ogłosili, że może się to stać za pomocą amantadyny. To lek zarejestrowany na rynku ponad 30 lat temu. Stosowano go przy wirusie grypy typu A i innych chorobach wirusowych. Obecnie powszechnie leczy się nim również parkinsona czy stwardnienie rozsiane. Po rozpoczęciu pandemii medycy zaczęli go też podawać pacjentom z COVID-19. Od przyszłego tygodnia na Uniwersytecie Medycznym w Lublinie rozpoczną się badania kliniczne na temat skuteczności leku w walce z COVID-19.

PSL lepi się do Solidarnej Polski

POLITYKA \ Prawo i Sprawiedliwość nadal nie ma pewnej większości w sprawie Krajowego Planu Odbudowy. Teoretycznie po tym, jak votum separatum zgłosił Zbigniew Ziobro, poparcie zadeklarowała Lewica, ale jednak nie wiadomo, na ile można wierzyć w te zapewnienia. Wsparcie dla Solidarnej Polski zgłaszają za to... politycy PSL.

Jeszcze w ubiegłym roku politycy opozycji namawiali prezydenta do jak najszybszego podpisania nowego budżetu UE i zamknięcia negocjacji. Podkreślali, że pieniądze na odbudowę gospodarki po pandemii są niezbędne naszemu krajowi. Teraz jednak optyka się zmieniła. Wszystko dzięki Zbigniewowi Ziobrze, który nie zamierza podnieść ręki za planem odbudowy. Ponieważ trwa zamieszanie w szeregach prawicy, politycy PSL już nie chcą szybko pieniędzy z UE. – Bylibyśmy głupcami, gdybyśmy nie wykorzystali sytuacji, w której rząd nie ma większości, a Solidarna Polska nie popiera ratyfikacji, i nie wynegocjowali dla obywateli, przedsiębiorców, wspólnot lokalnych lepszych warunków. Po prostu bylibyśmy głupcami jako opozycja, nie wykorzystując sytuacji, kiedy mamy wpływ na rzeczywistość. Przeważnie jako opozycja nie mamy wpływu na to, jakie ustawy przechodzą, bo rząd jest zintegrowany – mówił w TVN24 Władysław Kosiniak-Kamysz, prezes ludowców. Jego zdanie uszczegóławia Marek Sawicki, który nie ukrywa, że w tej sprawie blisko mu do poglądów Zbigniewa Ziobry.

– Mateusz Morawiecki okłamuje wszystkich, od swoich współpracowników ze Zjednoczonej Prawicy, poprzez opozycję, do zwykłych Polaków. Nie mam żadnych podstaw, żeby głosować in blanco nad funduszem odbudowy, który się zmieni w budżet wyborczy PiS wynoszący 34 mld euro – mówi nam Marek Sawicki z PSL. Jego zdaniem rząd, prowadząc negocjacje tak jak do tej pory, sprawił, że dochodzi do kolejnego kroku w kierunku federalizacji UE. – Lech Kaczyński podjął pierwszy krok, podpisując traktat lizboński, a teraz jest drugi. Zwykle nie zgadzam się ze Zbigniewem Ziobrą, ale tutaj uważam, że ma dobrych prawników. Premier Morawiecki z ministrem Konradem Szymańskim sprawiają wrażenie, jakby nie przeczytali dokumentów – mówi nam Sawicki.

W Zjednoczonej Prawicy dominuje jednak optymizm. Politycy PiS uważają, że Solidarna Polska ostatecznie dogada się z resztą koalicjantów, a wszystkie wypowiedzi to powtarzane wielokrotnie straszenie. Polska ma czas na ratyfikację KPO do końca kwietnia.

Jacek Liziniewicz
Albicla.com/JacekLiziniewicz

Na świat przyszła córeczka
Jacka Kurskiego

Anna Klara Teodora

Gratulacje szczęśliwym
Rodzicom składa
redaktor Tomasz Sakiewicz
wraz ze wszystkimi redakcjami
Strefy Wolnego Słowa

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-6 POLSKA

8-9 ŚWIAT

10

OBRONA NARODOWA

11-19

GOSPODARKA

20-21

PUBLICYSTYKA

22-23

SPOŁECZEŃSTWO

24

PODRÓŻE

25

KULTURA

26-27

SPORT

28

LIZEM

POLITYKA \ Prezydent Duda do szefów misji dyplomatycznych akredytowanych w Polsce:

Internet coraz częściej kojarzy się z cenzurą

Prezydent Andrzej Duda wystosował wczoraj przekaz do szefów misji dyplomatycznych akredytowanych w Polsce, w którym scharakteryzował najważniejsze problemy z punktu widzenia światowej polityki. Jednym z głównych problemów jest kwestia cenzury w internecie. – Pogodzenie wolności i bezpieczeństwa internetu to jedno z wielkich wyzwań, jakie w przyszłości coraz częściej będzie stawiane przed społecznością międzynarodową – stwierdził prezydent Andrzej Duda.

Jacek Liziniewicz

Wystąpienie prezydenta odnosiło się do wielu problemów międzynarodowych, które uwydatniły się w czasie pandemii. Jego zdaniem koronawirus pogłębia różnice między bogatymi a biednymi państwami świata i należy temu przeciwdziałać m.in. poprzez zapewnienie sprawiedliwego podziału leków czy szczepionek.

Andrzej Duda poświęcił też stosunkowo dużo miejsca cyberprzestrzeni. – Niestety, dzisiejsze ograniczenia wynikające z pandemii COVID-19 stwarzają pokusę do ograniczania wielu swobód, a fakt, że znakomita część naszych aktywności przeniosła się do świata cyfrowego, sprawił, że wolność w sieci stała się sprawą klu-



fot. Adobe Stock

czową dla dobrego życia naszych obywateli. Mój niepokój w tym względzie wzbu-
dzają coraz częstsze zakusy nie tylko antydemokratycznych reżimów, ale też globalnych korporacji, by kontro-
lować i limitować wolność

słowa w nowych kanałach komunikacji lub zakłócać wewnętrzne procesy polityczne w państwach – powiedział prezydent RP, który podkreślił, że przez lata internet był przestrzenią wolności i nieskrępowanej dyskusji. – Dziś

niestety coraz częściej kojarzy się z cenzurą, licznymi nowymi ograniczeniami lub niedopuszczalnymi praktykami. Warto, abyśmy podjęli rozmowę, jak zapewnić wolność w mediach społecznościowych i wirtualnych wspólno-

tach. Jednocześnie nie wolno nam zapominać, że stajemy również przed wyzwaniem, by internet nie był używany do cyberataków lub nielegalnego wpływania na procesy wyborcze. Pogodzenie wolności i bezpieczeństwa internetu to jedno z wielkich wyzwań, jakie w przyszłości coraz częściej będzie stawiane przed społecznością międzynarodową – podkreślił Duda.

Z jego zdaniem zgadza się Witold Czarnecki, wiceprzewodniczący sejmowej komisji cyfryzacji. – Dzisiaj bezpieczeństwo w sieci to jedno z największych wyzwań dla wspólnoty europejskiej – podkreśla polityk. O bezpieczeństwie i wolności w cyberprzestrzeni rozmawiali wczoraj eksperci konferencji „Cyber Free Speech Summit Warsaw 2021”, która była transmitowana na portalu Albicla.com.

Dół śmierci na peryferiach Warszawy

PAMIĘĆ \ Po zimowej przerwie archeolodzy z Biura Identyfikacji Instytutu Pamięci Narodowej pracujący pod kierownictwem wiceprezesa IPN prof. Krzysztofa Szwagrzyka rozpoczęli prace w terenie. Bardzo ciekawego odkrycia dokonano w lesie przy ul. Skierdowskiej na granicy Warszawy, gdzie od poniedziałku prowadzone są badania. Archeolodzy odkopali tam miejsce tajnego pochówku kilkudziesięciu (nie mniej niż 30) ofiar masowej egzekucji z czasów okupacji.

Są to szkielety pomordowanych z broni palnej mężczyzn, kobiet i dzieci. Przy szczątkach znaleziono pewną liczbę przedmiotów użytku osobistego i części ubrań oraz obuwia. W jamie grobowej znaleziono również łuski nabo-
jów. Prace trwają i znalezionych szkieletów może się okazać więcej. W ostatnich latach jest to jedno z największych odkryć miejsc niemieckich masowych mordów w okolicach stolicy.

Zwraca uwagę dwuwarstwowe ułożenie szczątków. – Na jednej warstwie położono warstwę drugą ofiar i wszystko wskazuje na to, że tych ludzi zabijano bezpośrednio w tej jamie grobowej. Ofiary kładły się do dołu, tam były zabijane. W to miejsce przyprowadzano kolejną grupę i tę kolejną grupę uśmiercono w ten sam sposób – powiedział prof. Szwagrzyk. Wiceszef IPN zdradził także,

że prace poprzedziły około dwuletnie starania, a przygotowaniom towarzyszyły „trudności o różnym charakterze”. – Najważniejsze jest jednak to, że kolejne miejsce, kolejny dół masowy związany z II wojną światową, z okupacją niemiecką, został odnaleziony – podkreślił.

– To, co znajduje się za nami, niech będzie pewnym głosem w dyskusji, czy wszystko już wiemy o II wojnie światowej, czy wszystko, co się stało wówczas, zostało przebadane, i jest to rozdział zamknięty – mówił wiceprezes IPN. – Zdecydowanie nie, takich dołów śmierci w Polsce jest jeszcze znacznie więcej, a IPN robi i będzie robił wszystko, żeby takie doły odnajdować – zaznaczył.

Podczas wojny tereny, na których dokonano odkrycia, znajdowały się poza granicami Warszawy.

Archeolodzy Biura Identyfikacji i Poszukiwań prowadzą równoległe prace na poniemieckim cmentarzu w Strzelcach Opolskich, gdzie jak na razie udało się odszukać szczątki trzech ofiar zbrodni komunistycznej. Prace trwają.

Igor Szczęsnowicz

Zmiany władz zarządzających PGZ

SPÓŁKI \ Dotychczasowy prezes PGZ Andrzej Kensbok złożył w środę rezygnację z pełnionej funkcji. Rada nadzorcza odwołała pozostałych członków zarządu PGZ, a do pełnienia obowiązków prezesa oddelegowała Bogdana Borkowskiego – poinformowała Polska Grupa Zbrojeniowa. Kensbok ma zostać wiceprezesem KGHM.

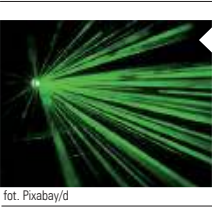
„Andrzej Kensbok z dniem 24 marca 2021 r. złożył rezygnację z funkcji Prezesa Zarządu PGZ SA. Rada nadzorcza odwołała pozostałych członków zarządu Polskiej Grupy Zbrojeniowej SA. Do pełnienia obowiązków Prezesa Zarządu spółki RN oddelegowała Bogdana Borkowskiego, a do pełnienia obowiązków wiceprezesa Pawła Olejnika” – napisała Polska Grupa Zbrojeniowa w komunikacie. Zapowiedziano, że zgodnie ze statutem spółki rada nadzorcza ogłosi w najbliższym czasie postępowanie kwalifikacyjne.

Kensbok był prezesem Polskiej Grupy Zbrojeniowej od marca 2020 r., wcześniej przez kilka miesięcy p.o. prezesem. Do PGZ należy ponad 50 spółek produkują-

cych i remontujących uzbrojenie, grupa ma także udziały w 32 dalszych spółkach branż zbrojeniowej, stoczniowej i nowych technologii.

Wkrótce zmiany nastąpią także we władzach zarządzających inną strategiczną spółką, tzn. w KGHM. We wtorek KGHM poinformował, że rada nadzorcza spółki postanowiła odwołać z dniem 15 kwietnia cały zarząd i powołać nowy z dniem następnym. Prezesem KGHM pozostanie Marcin Chłodziński, stanowiska zachowają także dwaj wiceprezesi. Dwóch wiceprezesów odejdzie, jedno ze zwalnianych stanowisk zajmie od połowy kwietnia Andrzej Kensbok, jako wiceprezes ds. finansowych.

(pt, PAP)



KARA ZA OŚLEPIANIE LASEREM

SĄD \ Kara do roku pozbawienia wolności grozi mężczyźnie z gminy Skawina (małopolskie), który kilkakrotnie kierował wiązkę lasera w wojskowy śmigłowiec podczas jego przelotów szkoleniowych. 38-latek usłyszał m.in. zarzut stworzenia zagrożenia dla zdrowia pilotów.



BYDGOSZCZ ROZPOZNA JUSZCZYSZYNA

WOKANDA \ Decyzją Sądu Okręgowego w Olsztynie sprawa o nakazanie dopuszczenia sędziego Pawła Juszczyzny do orzekania została przekazana do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy – poinformował rzecznik Sądu Okręgowego w Olsztynie Olgierd Dąbrowski-Zegalski.

BIAŁORUŚ \ Członek zarządu Związku Polaków na Białorusi został zatrzymany

Rząd: Żaden Polak nie pozostanie bez pomocy

W czwartek nad ranem został zatrzymany w Grodnie członek zarządu Związku Polaków na Białorusi Andrzej Poczobut. – Żaden Polak represjonowany na Białorusi nie pozostanie bez pomocy. Każdy Polak może liczyć na pomoc państwa polskiego – podkreślił szef Kancelarii Premiera Michał Dworczyk.

Adrian Siwek

Dziś nad ranem został zatrzymany w Grodnie Andrzej Poczobut. Człowiek prawy i pryncypialny, od lat walczący o prawa Polaków na Białorusi, wielokrotnie represjonowany przez reżim Łukaszenki. Członek zarządu Związku Polaków na Białorusi. Andrzej, trzymaj się! Nie zostawimy Was” – napisał w mediach społecznościowych szef Kancelarii Premiera Michał Dworczyk. – Wierzymy, że nasi rodacy wkrótce wyjdą na wolność. Zgodnie z zapowiedzią premiera Mateusza Morawieckiego deklarujemy jednoznacznie – żaden Polak represjonowany na Białoru-

si nie pozostanie bez pomocy, każdy Polak może liczyć na pomoc państwa polskiego. Z drugiej strony każda osoba, funkcjonariusz milicji, prokuratury czy białoruskiego wymiaru sprawiedliwości, który będzie dopuszczał się represji na przedstawicielach polskiej mniejszości, poniesie konsekwencje – oświadczył Dworczyk. Polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych wyraziło swój sprzeciw wobec sytuacji i zaapelowało o „zaprzestanie prześladowań mniejszości polskiej”. Wcześniej na piętnaście dni aresztu skazana została prezes Związku Polaków na Białorusi Andżelika Borys. Wiceminister spraw zagranicznych Marcin Przydacz

na antenie Radiowej Jedynki w rozmowie z Krzysztofem Świątkiem poinformował, że Polska w tej kwestii ma m.in. instrumenty oddziaływania w postaci tworzenia nacisku międzynarodowego na Białoruś. – O ile mniejszość białoruska nie ma absolutnie żadnych problemów w kultywowaniu swojej tradycji i kultury w Polsce, o tyle, jak wszyscy wiemy, od wielu lat Polacy na Białorusi napotykają na, najdelikatniej mówiąc, szereg trudności – zaznaczył. W tej sprawie głos na Albicla.com zabrała zastępca redaktora naczelnego „Codziennej” i „Gazety Polskiej” Katarzyna Gójska. Napisała m.in., że każdy uczestniczący w działaniach przeciwko Polakom



fot. Piotr Galant/d

na Białorusi powinien mieć zakaz wstępu do Polski. „Prosta zasada: każdy funkcjonariusz białoruskiego państwa, który uczestniczy w działaniach wobec Polaków na Białorusi: od milicjanta, urzędnika sądowego, skarbowego czy sędziego, każdy, kto słownie ata-

kuje ZPB i mniejszość polską w mediach, powinien mieć zakaz wjazdu do Polski. W końcu zaboli. Baćka Baćką, ale zakupy gdzie trzeba będzie w końcu zrobić” – pisze Katarzyna Gójska.

Więcej informacji na temat tej sprawy na str. 9.

OGŁOSZENIE PŁATNE

OGŁOSZONE PRZETARGI NA TERENY ROLNE, TURYSTYCZNE I INWESTYCYJNE



ODDZIAŁ TERENOWY W OLSZTYNIE
10-448 OLSZTYN, UL. GŁOWACKIEGO 6
TEL. 89 52-48-800, FAX. 89 52-48-802

Sekcja Zamiejscowa	Adres	Telefon	Sekcja Zamiejscowa	Adres	Telefon
Elbląg	ul.Nowodworska 10B	(55) 230-65-20	Bartoszyce	ul.Kętrzyńska 45A	(89) 762-79-10
Grabin	Grabin 17	(89) 642-56-40	Działdowo	ul.M.Skłodowskiej-Curie 35	(23) 698-07-80
Kamionek	Kamionek 25	(89) 624-32-12	Morąg	ul.Dworcowa 13	(89) 757-85-20
Korsze	ul.W.Polskiego 41A	(89) 754-26-20	Elk	ul.Zamkowa 8	(87) 621-74-60
Lidzbark Warm.	ul.Ornecka 6	(89) 767-78-10	Olecko	ul.Os.Lesk 20	(87) 523-43-10
			Bystry	Bystry 6A	(87) 428-42-51

Lp.	Powiat	Gmina	Działka			Charakter nieruchomości	Rodzaj przetargu	Cena wywoławcza (w zł)	Czynsz wywoławczy (w zł)	Termin przetargu		Miejsce przetargu	Informacje pod tel.
			obręb	numer	powierzchnia ogółem w ha					data	godzina		
1	węgorzewski	Węgorzewo	Przystań-Stawki	93/4	0,2494	rolna	nieograniczony	20 400,00	xxx	06.04.2021	10:00	SZ Bystry	874284251
2	węgorzewski	Węgorzewo	Przystań-Stawki	83/3	0,1670	rolna	nieograniczony	20 200,00	xxx	06.04.2021	09:00	SZ Bystry	874284251
3	olsztyński	Dobre Miasto	Kabikiejmy Dolne	70	0,9000	rolna	nieograniczony	43 950,00	xxx	08.04.2021	09:00	SZ Lidzbark Warmiński	897677810
4	elcki	Stare Juchy	Grabnik	407/17	0,3015	rolna / nierolna	nieograniczony	45 200,00	xxx	09.04.2021	10:00	OT Olsztyn	895248823
5	elcki	Elk	Czaple	19/4	39,0960	rolna – udokumentowane złoża kopalin	nieograniczony	3 470 760,00	xxx	12.04.2021	10:00	OT Olsztyn	895248823
6	braniewski	Braniewo	Świętochowo	14/59	0,2492	nierolna	nieograniczony	30 000,00	xxx	12.04.2021	09:30	SZ Elbląg	55 2306535
7	braniewski	Braniewo	Świętochowo	14/60	0,2366	nierolna	nieograniczony	28 200,00	xxx	12.04.2021	11:30	SZ Elbląg	552306537
8	ostródzki	Morąg	Rolnowo	69/10	0,2800	nierolna	nieograniczony	19 060,00	xxx	13.04.2021	11:00	SZ Morąg	897578524
9	ostródzki	Morąg	Rolnowo	60	0,9800	nierolna	nieograniczony	73 500,00	xxx	13.04.2021	11:00	SZ Morąg	897578524
10	ostródzki	Mitakowo	Boguchwały	54	0,4300	nierolna	nieograniczony	41 000,00	xxx	13.04.2021	12:00	SZ Morąg	897578524
11	działdowski	Płońska	Płońska	612	1,0800	nierolna	nieograniczony	36 000,00	xxx	13.04.2021	11:00	SZ Działdowo	23 6980786
12	iławski	Zalewo	Bajdy	381/2	1,0641	rolna	nieograniczony	27 660,00	xxx	14.04.2021	11:00	SZ Morąg	897578524
13	iławski	Zalewo	Wielowieś	192/2	1,4900	rolna	nieograniczony	56 520,00	xxx	14.04.2021	12:00	SZ Morąg	897578524
14	iławski	Zalewo	Dobrzyki	54/5	0,3960	nierolna	nieograniczony	49 950,00	xxx	14.04.2021	11:00	SZ Morąg	897578524
15	iławski	Susz	Jawty Wielkie	10/2	1,4200	rolna	nieograniczony	32 640,00	xxx	14.04.2021	10:00	OT Olsztyn	895248840
16	elbląski	Tolkarnicko	Kadyny	314	1,3100	rolna	nieograniczony	41 880,00	xxx	14.04.2021	12:00	SZ Elbląg	55 2306526
17	kętrzyński	Korsze	Saduny	69/2, 72/4	1,2900	nierolna	nieograniczony	55 510,00	xxx	15.04.2021	10:00	SZ Korsze	897542630

Szczegółowe informacje o nieruchomościach oraz pełną treść wykazów i ogłoszeń można uzyskać w Siedzibie Oddziału Terenowego KOWR w Olsztynie, ul. Głowackiego 6, w siedzibie Urzędu Gminy właściwej ze względu na położenie nieruchomości i w Biuletynie Informacji Publicznej KOWR na stronie internetowej: www.kowr.gov.pl.



WYKOPALISKA \ Olbrzymie centrum produkcji garncarskiej z okresu wpływów rzymskich, czyli mające ponad 1,5 tys. lat, odkryli archeolodzy we Wrzępi (Małopolska). Zdaniem odkrywców jest to największe w Polsce i jedno z największych w Europie stanowisk archeologicznych tego typu. Składa się na nie ok. 130 pieców.

ZACHODNIOPOMORSKIE \ Matecki pozywa blogera:

„Nazywa mnie faszystą i damskim bokserem”

Znany szczeciński radny Dariusz Matecki złożył prywatny akt oskarżenia przeciwko Piotrowi Kupsiowi, blogerowi, który prowadzi na Facebooku profil „Ruch wkur...”, a na Twitterze „To nie przejdzie”. – Nazywa mnie faszystą, damskim bokserem, propaguje kłamstwa na mój temat, dlatego wytaczam mu proces – mówi szczeciński radny Dariusz Matecki. – I będę domagał się surowej kary – dodaje.

Tomasz Duklanowski

Profil prowadzony przez Piotra Kupsia o nazwie „Ruch wkur...” ma 42 tys. polubień na Facebooku. Zamieszczane są na nim teksty i informacje atakujące PiS, a zwłaszcza osoby związane z prawą stroną sceny politycznej. Obecnie głównie na celowniku jest Daniel Obajtek – profil powiela przekaz z „Gazety Wyborczej” i koncernów medialnych, których właścicielem w Polsce jest niemiecki kapitał.

Profil „Ruch wkur...” odnosi się także do bieżących wydarzeń. Oto próbka: „Pierwsza fala, rząd miał prawo być nieprzygotowany. Na drugą falę rząd miał obowiązek się przygotować. Trzecią falę koronawirusa rząd PiS zafundował Polsce sam”.

Ale jak mówi Dariusz Matecki, działalność internetowa Piotra Kupsia to także hejt i tworzenie fake newsów na jego temat. Dlatego postanowił wytoczyć drugi proces sądowy w ży-



Radny Matecki nie boi się krytyki, ale na kłamstwa na swój temat nie pozwoli | fot. Dariusz Gorajski/Forum

ciu, bo jak mówi, nie boi się krytyki, ale to, co publikuje Piotr Kupś na jego temat, to zwyczajne kłamstwa. – Piotr Kupś od trzech lat publikuje o mnie nieprawdziwe informacje, które następnie są udostępniane przez setki

osób, również przez polityków – tłumaczy Dariusz Matecki. – Ten człowiek publikuje o mnie oszczercze materiały, np. takie, że prześladowałem siostrę lesbijkę. A ja nie mam siostry. Takich przykładów mogę podać znacznie więcej.

Z tego powodu szczeciński radny zdecydował się na złożenie w sądzie aktu oskarżenia przeciwko blogerowi. Uważa, że został pomówiony i zniesławiony.

Wczoraj przed szczecińskim sądem odbyła się ma-

nifestacja przeciwników Mateckiego. „Gazeta Wyborcza” wyliczyła, że wzięły w niej udział trzy organizacje: homoseksualści ze Stowarzyszenia Lambda, Obywatele RP, a także działaczki Strajku Kobiet, propagujący aborcję na życzenie i wyrażający swoje postulaty wulgarnymi hasłami. Razem było to 14 osób. W „Gazecie Wyborczej” radykalni lewacy przedstawiali Piotra Kupsia, znanego z hejterskich wpisów, jako ofiarę. – To jest człowiek, który znieważa publicznie w internecie, a robimy z niego właśnie ofiarę. Wysyłają nawet do mediów e-maile, jakbym to ja został przez niego pozwany. To ja jego pozwalam, to ja domagam się jego ukarania – mówi Matecki. Piotr Kupś z kolei odniósł się do sprawy, jaką wytoczył mu Dariusz Matecki. „Przedemną mój pierwszy sądowy serial i to przeciwko człowiekowi, który z hejtu zrobił narzędzie polityczne w służbie partii, przeciwko człowiekowi, który swoimi wpisami w internecie i działaniami sprawia, że bliskie mi osoby nie czują się w moim rodzinnym mieście bezpieczne. To człowiek, który buduje swoją karierę na nienawiści i kłamstwie, i nie może w mojej ocenie pełnić funkcji publicznych” – napisał w sieci.

Dariusz Matecki przed dwoma laty wytoczył sprawę w trybie wyborczym zachodniopomorskiej Platformie Obywatelskiej. Na oficjalnym profilu Facebooka PO działacze tej partii pomogli go o to, że radny w młodości miał znęcać się nad koleżanką z klasy. Partia Donalda Tuska przegrała i musiała Mateckiego przeprosić.

Dulkiewicz karze Solidarność

GDAŃSK \ Solidarność odwołała się od decyzji Gdańskiego Zarządu Dróg i Zieleni (GZDiZ) nakładającej na związek karę 50 tys. za wywieszenie historycznych banerów. – Kary nie zapłaciliśmy i czekamy na rozstrzygnięcie Kolegium Odwoławczego – podkreśla Marek Lewandowski, rzecznik „S”. Prezydent Gdańska Aleksandr Dulkiewicz nie przeszkadza natomiast antykatolicki baner promujący Strajk Kobiet.

Na gmachu Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” w Gdańsku wywieszono dwa banery z okazji 40-lecia związku. Na jednym umieszczono hasło: „Człowiek rodzi się i żyje wolnym”, a na drugim słowa św. Jana Pawła II: „Nie ma wolności bez solidarności”. Banery pojawiły się na początku 2020 r., a zostały zdjęte 12 stycznia br.

Zgodnie z Uchwałą Krajową Gdańska (UKG) właściciele budynków mieli czas do kwietnia ub.r. na usunięcie reklam zakłó-

cających krajobraz, jednak prawo stanowi, że nie dotyczy to reklam o znaczeniu i przekazie historycznym. Jednak według urzędników z GZDiZ „S” złamała uchwałę i nałożono na nią 50 tys. zł kary. Gdański IPN wyraził zaniepokojenie, podkreślając, że celem wywieszenia banerów była promocja nie tylko 40-lecia Solidarności, ale także miasta, w którym podpisano porozumienia sierpniowe. Sprawę skomentował rzecznik „S”. – Miasto pod rządami pani Dulkie-

wicz z jednej strony epatuje, że jest miastem wolności i Solidarności, a z drugiej strony zwalcza Solidarność w każdy możliwy sposób – mówi „Codziennej” Marek Lewandowski.

Jak przypomina, 7 grudnia ub.r. urzędnicy przysłali pismo, że wszczęte zostało postępowanie, a na 23 grudnia wyznaczili wizję lokalną. – Prosimy o przełożenie tej wizji, bo pracowaliśmy zdalnie, a to był dzień przed Wigilią i nikogo na miejscu nie będzie. Ale nie zgo-

dzili się. Potem była cisza i 5 lutego dostaliśmy decyzję o nałożeniu kary. Odwołaliśmy się. A banery zostały zdjęte 12 stycznia br. – mówi. – Aby sprawa była jasna, nie zamierzamy za to zapłacić. Będziemy się odwoływać do każdej możliwej instancji – dodaje.

Tymczasem okazuje się, że gdańskim urzędnikom nie przeszkadza wymierzony w katolików baner z krzyżem łamanym przez czerwoną błyskawicę – symbol wulgarnych zadym organizowa-

nych w całej Polsce przez feministki. „Taki baner, pomimo uchwały krajobrazowej, tuż przy Urzędzie Miejskim w Gdańsku umieścił Strajk Kobiet wraz z Kongresem Świeckości. Zbliżają się najważniejsze dla nas święta. Wykorzystywanie naszych świętych symboli chrześcijańskich będzie zgłoszone odpowiednim służbom, Prokuraturze Krajowej” – napisała w sieci radna Gdańska Joanna Cabaj.

Paweł Tunia



Polskie Górnictwo Naftowe
i Gazownictwo

Mecenas Teatru Telewizji



Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo od lat wspiera inicjatywy, projekty i wydarzenia promujące polską kulturę wysoką, występując w roli ich sponsora lub organizatora. W poczuciu odpowiedzialności za polskie dziedzictwo kulturalne objęliśmy mecenatem Teatr Telewizji.



fot. Pixabay/d

DYPLOMATYCZNA WOJNA CHIN Z AUSTRALIĄ

PEKIN \ Rzeczniczka chińskiego MSZ Hua Chunying oskarżyła Australię o zbrodnie wojenne w Afganistanie i ludobójstwo Aborygenów w reakcji na wezwanie australijskiej dyplomacji do umożliwienia dostępu ONZ do Sinciang, w którym zdaniem Zachodu dochodzi do łamania praw człowieka.

MEKSYK \ Znaczne pogorszenie relacji z Waszyngtonem

Szturm na południową granicę USA

Napływ imigrantów zmusił Stany Zjednoczone do zaoferowania Meksykowi 2,5 mln dawek szczepionek na koronawirusa w zamian za ograniczenie liczby przybyszów. – Białe Dom myśli, że jak przyjedzie i nas skarci, to zaakceptujemy warunki. Myli się – skomentował amerykańską wizytę prezydent Andrés López Obrador.

Joanna Kowalkowska

Albicla.com/JoannaKowalkowska

W środę prezydent Stanów Zjednoczonych Joe Biden mianował wiceprezydent Kamalę Harris odpowiedzialną za wysiłki USA w celu powstrzymania napływu nielegalnych imigrantów z Ameryki Środkowej i Południowej. – Jej głos będzie moim głosem i wcześniejsza konsultacja nie jest konieczna – poinformował Biden, zobowiązując polityk do zaradzenia gwałtownemu i niekontrolowanemu wzrostowi liczby Latynosów, którzy od objęcia rządów przez administrację Bidena i liberalizację prawa migracyjnego w styczniu br. coraz liczniej szturmuje południową granicę USA. Tylko w lutym br. amerykańscy funkcjonariusze straży gra-



Tylko w lutym br. amerykańscy funkcjonariusze straży granicznej zatrzymali 100 tys. osób próbujących dostać się do USA bez koniecznych dokumentów | fot. JOSE LUIS GONZALEZ/Reuters/Forum

nicznej zatrzymali 100 tys. osób próbujących dostać się do USA bez koniecznych dokumentów. To wzrost o 28 proc. w porównaniu z pierwszym miesiącem rządów demokratów.

Amerykańscy urzędnicy wprost przyznają, że nie są

gotowi na ograniczenie kryzysu, i nie ukrywają, że do sukcesu operacji niezbędne jest zaangażowanie Meksyku i krajów tzw. Trójkąta Północnego – Hondurasu, Gwatemali oraz Salvadora. Białe Dom liczy na to, że w zamian za transfer szczepionek na

COVID-19 południowi partnerzy zwiększą swoje kontrole graniczne, ograniczając tym samym liczbę imigrantów docierających na południową granicę USA.

Kilka dni temu amerykańska delegacja udała się do Meksyku, gdzie razem z wy-

sokimi przedstawicielami meksykańskiego rządu próbowała wypracować wspólną odpowiedź na problem. Po spotkaniu szef MSZ Marcelo Ebrar oświadczył, że urzędnicy nie osiągnęli konsensusu. Wizytę przedstawicieli USA mocno skrytykował prezydent Meksyku Andrés López Obrador, mówiąc, że jego kraj nie godzi się na bycie traktowanym jak „amerykańska kolonia”. – Nie będziemy tolerować wizyt kontrolnych. Nie jesteśmy ani kolonią, ani protektoratem, tylko niezależnym krajem – powiedział prezydent podczas konferencji prasowej.

Media zwracają uwagę na znaczne pogorszenie się relacji na linii Meksyk–Waszyngton po objęciu prezydentury przez Bidena. – Jestem tu, aby wyrazić wdzięczność narodu meksykańskiego za szacunek i godność, z jaką nas traktujecie – mówił jeszcze w lipcu ub.r. prezydent Meksyku podczas spotkania z byłym prezydentem USA Donaldem Trumpem.

Strategia szczepionkowa i współpraca UE–USA

BRUKSELA \ W ramach wideoszczytu unijni przywódcy dyskutowali w czwartek i piątek m.in. o wprowadzeniu ograniczeń eksportu szczepionek na koronawirusa, a także o przejrzystości i przewidywalności dostaw szczepionek. Specjalnym gościem pierwszego dnia rozmów był prezydent USA Joe Biden.

Członkowie Rady Europejskiej dyskutowali na temat pogarszającej się sytuacji epidemiologicznej w Unii Europejskiej oraz działań, które miałyby ułatwić walkę z koronawirusem. Chodzi m.in. o rozwiązania na rzecz zwiększenia produkcji i sprawnej dystrybucji szczepionek, a także rozszerzenie ograniczeń związanych z eksportem szczepionek. – Musimy zapewnić terminowe i wystarczające dostawy szczepionek obywatelom UE – stwierdziła w czwartek szefowa Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen. Unijni liderzy rozmawiali również na temat mechanizmu wzajemnego uznawania szczepień i testów.

W czwartkowy wieczór do wideoszczytu dołączył prezydent USA Joe Biden – gość

specjalny zaproszony przez szefa RE Charles’a Michela. Była to pierwsza okazja do omówienia stosunków transatlantyckich między nowym prezydentem Stanów Zjednoczonych a przywódcami UE. Warto zauważyć, że ostatni raz tego typu spotkanie z przywódcą USA odbyło się w 2009 r. w czeskiej Pradze.

Jednym z ważnych tematów szczytu była też sytuacja we wschodniej części Morza Śródziemnego. Tuż przed spotkaniem szef unijnej dyplomacji Josep Borrell oraz Komisja Europejska przedstawili sprawozdanie na temat stosunków UE–Turcja. Borrell zaproponował reset w relacjach z Ankarą, proponując przegląd umowy migracyjnej przy jednoczesnym prowa-

dzeniu proaktywnej polityki wobec Turcji.

Na agendzie pojawiły się również relacje UE–Rosja. Warto przypomnieć, że w tym tygodniu ministrowie spraw zagranicznych państw członkowskich UE zgodzili się na wprowadzenie sankcji za łamanie praw człowieka wobec osób i podmiotów nie tylko z Rosji, ale również z Chin i kilku innych państw. W piątek, drugiego dnia szczytu, na agendzie znalazły się kluczowe priorytety jednolitego rynku UE, polityki przemysłowej i transformacji cyfrowej.

Reprezentujący Polskę premier Mateusz Morawiecki poruszył temat prześladowań polskiej mniejszości na Białorusi przez reżimowe służby Aleksandra Łukaszenki. Ma to związek z aresztowaniem i skazaniem prezesa Związku Polaków na Białorusi Andżeliki Borys i zatrzymaniem członka zarządu ZPB Andrzeja Poczobuta.

Paweł Kryszczak
Albicla.com/PawelKryszczak

Amerykanie chcą zostać w Afganistanie

BLISKI WSCHÓD \ Białe Dom zastanawia się nad pozostaniem amerykańskich żołnierzy w Afganistanie. Wojska USA miały opuścić ten kraj po 1 maja br.

Szef Komisji Sił Zbrojnych Izby Reprezentantów Adam Smith poinformował, że nowa administracja Joe Bidena rozważa kwestię zmiany decyzji ws. opuszczenia Afganistanu po terminie ustanowionym przez poprzedniego prezydenta Donalda Trumpa. Szef Komisji Sił Zbrojnych Izby Reprezentantów wyznał, że poruszał kwestię wycofania wojsk z Afganistanu m.in. w rozmowie z szefem resortu obrony gen. Lloydem Austinem.

W rozmowie z portalem Foreign Policy Magazine Smith ocenił, że władze chciałyby tam pozostawić wyspecjalizowaną jednostkę antyterrorystyczną ze względu na wysoki poziom zagrożenia działalnością tzw. Państwa Islamskiego w regionie. – Mamy tam blisko 3,5 tys. żołnierzy, podczas gdy nasi sojusznicy mają ok. 7 tys. persone-

lu. Nie da się tak po prostu wycofać ponad 10-tys. kontyngentu w ciągu zaledwie sześciu tygodni – przekonywał Adam Smith. Wciąż jednak, jak podaje Agencja Reutera, decyzja w tej sprawie nie zapadła. Jeśli jednak amerykańscy żołnierze pozostaną w Afganistanie na dłużej, może to doprowadzić do wzrostu napięcia z talibami. Domagają się oni bowiem respektowania zawartego w lutym ub.r. porozumienia. Białe Dom liczy, że uda im się ich przekonać do zmiany terminu.

Talibowie jednak już wcześniej zapowiadali, że jeśli siły zachodnie pozostaną w tym kraju po 1 maja, to rozpoczną ataki na cele amerykańskie w Afganistanie.

Petar Petrović
Autor jest dziennikarzem Polskiego Radia
Albicla.com/PetarPetrovic



GIGANTYCZNY ATAK HAKERÓW
NIDERLANDY \ Prywatne adresy i numery telefonów milionów mieszkańców Królestwa Niderlandów wpadły w ręce przestępców. Dane skradziono firmie, która świadczy usługi teleinformatyczne warsztatom samochodowym.



ZŁY STAN ZDROWIA NAWALNEGO
ROSJA \ Stan zdrowia osadzonego w kolonii karnej w Pokrowie Aleksieja Nawalnego jest według jego adwokatów bardzo zły. Opozycjonista cierpi na silne bóle pleców, a jego prawa noga jest praktycznie niesprawna.

BIAŁORUŚ \ Aresztowania i rewizje u polskich działaczy

Zachód do Łukaszenki: uwolnij Polaków!

W czwartek przez wiele godzin białoruskie służby prowadziły przeszukania w siedzibie Związku Polaków na Białorusi (ZPB) oraz w domach polskich działaczy. Skonfiskowano m.in. komputery i gazety. Wcześniej milicja aresztowała Andrzeja Poczubutę – korespondenta i członka Związku. Działania Białorusi potępiły m.in. Komisja Europejska oraz ambasada Stanów Zjednoczonych w Warszawie.

Konrad Wysocki
Albicla.com/KonradWysocki

Jeszcze w środę Andrzej Poczubutę relacjonował w rozmowie z „Codzienną” wydarzenia związane z szefową związku Polaków na Białorusi (ZPB) Andżeliką Borys, którą tego samego dnia tamtejsze władze skazały na 15 dni aresztu za organizację „nielegalnej imprezy masowej”, jak określiło tradycyjny doroczny jarmark – grodzieńskie Kaziuki. Kilka godzin później korespondent polskich mediów i członek związku sam został aresztowany. W tym samym czasie w siedzibie związku

oraz w mieszkaniach działaczy w Grodnie, Wołkowysku i Lidzie prokuratura rozpoczęła rewizje. Skonfiskowano m.in. komputery, a także gazety i dokumentację. Prokuratura generalna Białorusi wszczęła postępowanie wobec Andżeliki Borys i grupy osób ze Związku Polaków na Białorusi o „podżeganie do nienawiści” i „rehabilitację nazizmu”. Według komunikatu prokuratury generalnej chodzi o organizowanie w okresie od 2018 r. „szeregu nielegalnych przedsięwzięć masowych z udziałem niepełnoletnich, w czasie których czczono uczestników band antysowieckich działających w czasie Wiel-



Do apeli premiera Mateusza Morawieckiego o uwolnienie Andżeliki Borys i Andrzeja Poczubutę dołączyły Komisja Europejska oraz Stałe Przedstawicielstwo RP przy Unii Europejskiej | fot. Paweł Supernak/PAP

kiej Wojny Ojczyźnianej i po jej zakończeniu”. Oprócz Poczubutę białoruskie służby zatrzymały też szefowe organizacji ZPB

z Lidy i Wołkowyska – Irenę Biernacką i Marię Tiszkowską. Zostały one przewiezione do siedziby Komitetu Śledczego w Mińsku. Do

chwili zamknięcia tego wydania „Codziennej” nie było wiadomo, gdzie przebywa Andrzej Poczubuta i czy działaczki zostały zwolnione z aresztu. Do uwolnienia Polaków wezwała białoruskie władze Komisja Europejska. „Niedawny wyrok skazujący Andżelikę Borys i aresztowanie Andrzeja Poczubutę to wyraźny znak, że mniejszość polska jest najnowszym celem tej polityki” – podkreśliła KE. – Będziemy działać, by pociągać białoruskie władze do odpowiedzialności, i wzywać do zaprzestania prześladowań – oświadczył chargé d’affaires ambasady USA w Polsce Bix Aliu. Sprawę prześladowań mniejszości polskiej poruszył również premier Mateusz Morawiecki na wideoszczytce UE. Z kolei prezydent RP Andrzej Duda poprosił sekretarz generalną OBWE Helgę Schmid o wniesienie na agendę kwestii aresztowania Polaków na Białorusi.

2 OPINIE
3 TEMAT DNIA
4-6 POLSKA
8-9 ŚWIAT
10 OBRONA NARODOWA
11-19 GOSPODARKA
20-21 PUBLICYSTYKA
22-23 SPOŁECZEŃSTWO
24 PODRÓŻE
25 KULTURA
26-27 SPORT
28 LITZEM

OGŁOSZENIE PLATNE

OGŁOSZENIE
Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Pruszczu Gdańskim
Podaje do publicznej wiadomości nieruchomości przeznaczone do sprzedaży wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Gmina	Obręb	Nr działki	Powierzchnia	Cena wywoławcza
Miasto Skarszewy	Obręb 10	246/173	1,0041 ha	253 800,00
Miasto Skarszewy	Obręb 10	246/174	5,5319	1 324 900,00
Miasto Skarszewy	Obręb 10	246/176	0,9253	233 900,00
Miasto Skarszewy	Obręb 10	246/178	2,8943	693 600, 00

Zgodnie z zaświadczeniem wydanym przez Urząd Miasta w Skarszewach WPPiN.6727.38.2020 z dnia 03.11.2020 r. działki 246/173, 246/174, 246/176, 246/176, 246/178 położone w obrębie geodezyjnym nr 10 objęta jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego uchwalonego Uchwałą nr XXX/264/2013 Rady Miejskiej w Skarszewach z dnia 2 marca 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Pom.z 07.05.2013r. poz.2076) i oznaczone sa symbolem 004 MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

Dla powyższej nieruchomości nie została wydana decyzja o warunkach zabudowy ani inwestycji celu publicznego, nie jest również objęta uchwałą ustalającą obszar rewitalizacji.

Powyższa nieruchomość posiada dostęp do drogi publicznej.

Działka objęta jest umowa dzierżawy do 30.09.2021 roku.

Miasto Pelplin	Rajkowy	215/18 i 215/22	2,9701	647 000,00
----------------	---------	-----------------	--------	------------

Zgodnie z zaświadczeniem wydanym przez Urząd Miasta i Gminy Pelplin RPŚ.6727.3.15.2020, JI z dnia 16.10.2020 r. działka 2015/22 położona w obrębie geodezyjnym Rajkowy objęta jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego uchwalonego przez Radę Miejską w Pelplinie Uchwałą nr LIV/360/18z dnia 28 marca 2018 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obejmującego fragment obrębu geodezyjnego Rajkowy, rejon Hilarowa, ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z 2018r. poz. 1533 z dnia 19.04.2018 r. Przedmiotowa działka oznaczona jest w planie symbolem 2.0 – infrastruktura techniczna z zakresu gospodarowania odpadami; przez część działki przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna SN-15kV wraz z pasem ograniczeń 14 m.

Urząd poinformował również iż obowiązuje uchwała o przyjęciu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Pelplin na lata 2017-2023 wg której teren ww. działki nie jest objęty działaniami rewitalizacyjnymi. Gmina nie ustanowiła specjalnej strefy rewitalizacji i nie posiada prawa pierwokupu w strefie rewitalizacji.

Zgodnie z pismem wydanym przez Urząd Miasta i Gminy Pelplin RPŚ.6727.3.158.1.2020, JI z dnia 16.10.2020 r. Gmina Pelplin nie przystąpiła do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obowiązującego na terenie działki 2015/22 obręb Rajkowy.

W obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pelplin teren przedmiotowej działki oznaczony jest symbolem P/O – zabudowa produkcyjna, magazyny, składy w tym związana z organizacją Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), oraz dopuszcza budowę urządzeń do wytwarzania energii elektrycznej z energii słonecznej ponad 100 kW.

Gmina Pelplin nie planuje w najbliższym czasie budowy nowych dróg gminnych na przedmiotowym obszarze (nie dotyczy infrastruktury drogowej wewnętrznej na potrzeby inwestycji.

Działka posiada bezpośredni dostęp do drogi publicznej wojewódzkiej nr 230 oraz drogi gminnej (ul. Jodłowa dz. Ewidencyjna nr 215/3, 215/8 i 215/11 obręb Rajkowy.

Polacy szczepią w kwaterze głównej NATO

KORONAWIRUS \ Polscy medycy rozpoczęli w czwartek szczepienia wśród pracowników kwatery głównej NATO w Brukseli. Cały proces ma potrwać trzy dni.

Wykorzystując preparat firmy AstraZeneca z krajowych zasobów, ponad 20 medyków z Polski rozpoczęło akcję szczepienia ok. 3,5 tys. pracowników kwatery głównej Sojuszu Północnoatlantyckiego. Polska odpowiedziała w ten sposób na prośbę wystosowaną przez sekretarza generalnego NATO Jensa Stoltenberga, który stwierdził, że po raz kolejny nasz kraj pokazał, jak ważnym jest członkiem Sojuszu, gotowym wspierać go na różne sposoby. – Solidarność i odporność leżą w sercu naszego sojuszu i to dokładnie pokazuje polska oferta. Polska jest silnym i niezawodnym państwem sojuszniczym, które dostarcza wsparcia w postaci sprzętu medycznego, personelu i ekspertyz wielu innym sojusznikom i partnerom od początku pandemii – zaznaczył szef NATO.

Premier Mateusz Morawiecki podjął decyzję

o udzieleniu takiej pomocy. To jest wyraz naszej odpowiedzialności w stosunku do sojuszników. Polska jest stabilnym i sprawdzonym członkiem Sojuszu Północnoatlantyckiego i zawsze, kiedy jest taka możliwość, pomagamy naszym partnerom – podkreślił szef Kancelarii Premiera Michał Dworczyk. Jak dodał, Polska przywiązuje dużą wagę do uzgodnień NATO dotyczących zdolności reagowania na sytuacje kryzysowe, przyjętych na szczycie w Warszawie w 2016 r. Akcja szczepień w kwaterze NATO w Brukseli to kolejny wyjazd polskiej misji medycznej. Nasi medycy wspierali wcześniej w walce z pandemią koronawirusa m.in. Włochów, Hiszpanów czy Słowaków.

Petar Petrović
Autor jest dziennikarzem Polskiego Radia
Albicla.com/PetarPetrovic



fol. Jan Naj/Gazeta Polska

WIĘCEJ OKRĘTÓW, MNIEJ SAMOLOTÓW

PENTAGON \ Budżet obronny Stanów Zjednoczonych w latach 2016–2019 wzrósł o 12,7 proc. Liczba jednostek zwiększyła się w US Navy o 5,5 proc., natomiast w US Army wzrosła o 1,9 proc. Liczba batalionów w USMC pozostała bez zmian, a liczba samolotów w Air Force zmniejszyła się o 0,1 proc.



Platformy MQ-9 i MQ-1 spędziły w powietrzu, tylko w roku 2017, 385 tys. godzin | fot. Wikipedia/d

RAPORT CSIS \ Drony tańsze i bezpieczniejsze w eksploatacji

USA stawiają na bezzałogowe platformy

Amerykański think tank Centrum Studiów Strategicznych i Międzynarodowych (CSIS) w swojej najnowszej analizie wskazuje na rosnące znaczenie bezzałogowych platform lotniczych w Siłach Zbrojnych Stanów Zjednoczonych (US Armed Forces). Koszty personelu obsługującego drony są znacznie niższe w przeliczeniu na godzinę lotu i wynoszą w przypadku tych platform (MQ-1B i MQ-9A) ok. 2–3 tys. dol. za godzinę, natomiast godzina lotu F-16C/D kosztuje powyżej 10 tys., a F-22 – ponad 20 tys. dol. Z kolei cena godzinowa w przypadku boeinga E-3 sentry przekracza 20 tys. dol., zaś bombowca strategicznego B-2A wynosi niemal 40 tys. dol.

Paweł Kryszczak

Wojskowi amerykańscy szukają możliwości wykorzystania bezzałogowych platform w wielu misjach i operacjach, takich jak tankowanie w powietrzu, obrona powietrzna czy też transport lotniczy. Z kolei w domenie lądowej US Army prowadzi próby z platformami, które charakteryzowałyby się różnym stopniem autonomii w działaniach, takich jak rozpoznanie, prowadzenie ognia, ale również logistyka i dostarczanie zapasów. Marynarka Wojenna pracuje zaś nad okrętami podwodnymi i nawodnymi, które mogą w dużym rozproszeniu działać i realizować działania uderzeniowe.

Todd Harrison z Centrum Studiów Strategicznych i Międzynarodowych (CSIS) wskazuje na pozytywne aspekty korzystania z bezzałogowych statków powietrznych, które są wykorzystywane przez amerykańskie wojsko. Jedną z zalet jest

zwiększenie zdolności bojowych przez zwiększenie liczby jednostek organizacyjnych, bez konieczności proporcjonalnego zwiększania liczebności personelu, oraz dokonanie redukcji stanu osobowego, bez konieczności rozwiązywania jednostek organizacyjnych.

Drony tańsze i efektywniejsze

Samo zaś wykorzystanie na masową skalę z dronów przez Siły Zbrojne Stanów Zjednoczonych do zadań wywiadowczych, obserwacji i rozpoznania z powietrza (Airborne Intelligence, Surveillance and Reconnaissance – AISR) wykazało m.in. niższe koszty operacyjne, w tym jednostkowe koszty lotu, w porównaniu z załogowymi samolotami realizującymi misje AISR. Należy również wziąć pod uwagę aspekt lepszych wskaźników związanych z wykorzystaniem dronów w porównaniu z samolotami załogowymi. Ponadto bezzałogowe platformy nie narażają na niebezpieczeństwo wojskowych tak jak platformy załogowe.

Warto też zauważyć, że wielkie zapotrzebowanie dowództw bojowych na zapewnienie zdolności AISR zapobiegło redukcji etatów wojskowych odpowiedzialnych za te misje, a realizowane m.in. przez Northrop Grumman E-8 Joint STARS, Boeing E-3 Sentry i U-2.

Autor raportu przytacza przykład platformy operującej na wysokim pułapie, do których zaliczamy bezzałogowy statek powietrzny RQ-4 Global Hawk oraz wysokościowy samolot rozpoznawczy U-2. W latach budżetowych 2010–2017 flota ponad 30 samolotów U-2 rocznie odbyła od 16 do 17 tys. godzin lotów. Intensywność eksploatacji utrzymywała się na tym samym poziomie nawet po znacznym zwiększeniu eksploatacji dronów RQ-4. Bezzałogowce te w roku budżetowym 2015 miały wylatane 32 tys. godzin, co utrzymało się na tym samym poziomie. Jeszcze więcej godzin w powietrzu spędzają platformy MQ-9 i MQ-1, których łączny czas operowania

Koszty personelu obsługującego drony są znacznie niższe w przeliczeniu na godzinę lotu i wynoszą w przypadku dronów ok. 2–3 tys. dol. za godzinę, z kolei godzina lotu F-16C/D kosztuje powyżej 10 tys. dol., a F-22 – ponad 20 tys. dol. //

w samym tylko roku 2017 wyniósł 385 tys. godzin. Jest to sześciokrotnie więcej niż w przypadku wszystkich pozostałych platform AISR razem wziętych. Warto również zauważyć, że jedno

z największych kosztów osobowych dotyczą samolotów ASIR, takich jak E-8, E-3, RC-135 i OC-135B.

Co z myśliwcami?

Sytuacja wygląda trochę inaczej w porównaniu z platformami załogowymi takimi jak myśliwce. Z wyliczeń eksperta CSIS możemy się dowiedzieć, że koszt personelu pracującego przy MQ-1 jest podobny jak w przypadku F-16 (poniżej 3 mln dol. na samolot), natomiast personel obsługujący MQ-9 to koszt porównywalny z F-22 (ok. 3 mln na samolot).

Dodatkowo koszty personelu obsługującego drony są znacznie niższe w przeliczeniu na godzinę lotu i wynoszą w przypadku tych platform ok. 2–3 tys. dol. za godzinę, z kolei godzina lotu F-16C/D kosztuje powyżej 10 tys. dol., a F-22 – ponad 20 tys. dol. Różnica w kosztach wynika z tego, że maszyny bezzałogowe znacznie więcej czasu spędzają w powietrzu, dzięki czemu uzyskiwany jest efekt skali.

PLAN NA EMERYTURĘ \ Programy, świadczenia, bezpieczeństwo

Finanse w jesieni życia

Proces starzenia się naszego społeczeństwa przyspiesza i w konsekwencji z biegiem lat przybywać będzie również emerytów. Dla wielu państw świata ten proces jest istotnym wyzwaniem i wymusza modyfikację istniejących systemów emerytalnych. W tym opracowaniu przyjrzymy się, jak działa powszechny system emerytalny w Polsce, jakie daje możliwości do samodzielnego oszczędzania na jesień życia oraz sprawdzimy, jak wygląda sytuacja materialna polskich seniorów.

Michał Dzierżak

Analizy i prognozy pokazują dość jasno, że społeczeństwo polskie starzeje się coraz szybciej. Według danych Eurostatu w latach 2009–2019 liczba osób powyżej 65. roku życia wzrosła w naszym kraju o 4,2 proc., a równocześnie współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi wskazuje, że na jednego seniora w Polsce przypada ok. 4 osób w wieku produkcyjnym (co jest wynikiem lepszym od średniej unijnej). Analitycy Eurostatu podkreślają jednocześnie, że starzenie się większości europejskich społeczeństw jest tendencją, która rozpoczęła się kilkadziesiąt lat temu. Wiąże się z tym spadek dzietności oraz znaczący wzrost średniej długości życia. Na strukturę wieku ludności wpływ mają także migracje. Według szacunkowych danych GUS liczba osób, które wyemigrowały z Polski, wzrosła z 1 mln w 2004 r. do ponad 2,5 mln w roku 2017.

Według danych przedstawionych w szczegółowej „Prognozie ludności na lata 2014–2050” Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) za ok. 30 lat statystyczna Polka będzie dożywać 87 lat, zaś Polak – 82 (przy odpowiednio 82 i 74 latach w roku 2019). Do 2050 r. istotnie wzrośnie również mediana wieku ludności w Polsce – wynieść może bowiem nawet 52 lata, przy obecnie ok. 42. Analiza GUS z 2014 r. wskazuje, że Polska może



fot. Adobe Stock

stać się w połowie XXI w. jednym z najstarszych społeczeństw w Europie. Te dane mają istotne znaczenie dla systemu emerytalnego i jego funkcjonowania.

Konstrukcja powszechnego systemu emerytalnego w Polsce

Obowiązujący obecnie powszechny system emerytalny w Polsce został wprowadzony z początkiem 1999 r. Nowy system emerytalny (który objął z zasady osoby urodzone po 31 grudnia 1948 r.; osoby urodzone przed 1 stycznia 1949 r. objęte są starymi zasadami emerytalnymi) opiera się na zasadzie zdefiniowanej składki, czyli takiej, w której wysokość emerytu-

ry jest uzależniona od kwoty składek, jaką wpłacił do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS) przyszły emeryt w okresie swojej aktywności zawodowej. Wysokość i liczba składek zapisywane są na indywidualnym koncie ubezpieczonego w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) oraz na jego subkoncie. Emerytura jako comiesięczne świadczenie wypłacana jest na wniosek ubezpieczonego po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (w wybranych sytuacjach, omówionych później, możliwe jest przejście na wcześniejszą emeryturę), który od 2017 r. wynosi w Polsce 60 lat dla kobiet oraz 65 dla mężczyzn.

Emerytura powszechna przysługuje wszystkim, niezależnie od tego, jak długie były okresy składkowe (choć muszą one istnieć choćby 1 dzień), jednak ma to znaczenie przy ustalaniu wysokości świadczenia.

Powszechny system emerytalny w Polsce cechuje konstrukcja złożona z trzech filarów:

Pierwszy filar jest obowiązkowy i jest to wspomniane wcześniej konto ubezpieczonego, prowadzone przez ZUS. Trafiają na nie środki pochodzące ze składek na ubezpieczenie społeczne (a konkretnie ich część na poziomie 12,22 proc. podstawy jej wymiaru ustalonej na poziomie przychodu). Środki zapisane na indywidualnym koncie w ZUS podlegają waloryzacji (zgodnie z ustalonym wskaźnikiem waloryzacji, uwzględniającym m.in. inflację). Środki na indywidualnym koncie ubezpieczonego w ZUS nie podlegają dziedziczeniu.

Filar drugi opiera się na subkoncie w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych oraz Otwartych Funduszach Emerytalnych (OFE). Jest on obowiązkowy i trafia tam pozostała część składki na

ubezpieczenie emerytalne (czyli 7,3 proc. jej podstawy, w tym 4,38 proc. na subkonto ZUS). W 2014 r. ubezpieczeni mogli zdecydować, czy składka na poziomie 2,92 proc. przekazywana będzie do OFE. Jeśli się nie zdecydowali, całość składki przeznaczona na drugi filar trafiała na subkonto w ZUS. Otwarte Fundusze Emerytalne, zarządzane przez Powszechne Towarzystwo Emerytalne (PTE), gromadzą środki pieniężne i lokują je – najczęściej w formie długoterminowych inwestycji, a celem jest dodatkowe finansowe zabezpieczenie ubezpieczonego na czas emerytury. Zarówno jednak państwo, jaki i sam OFE nie gwarantują z założenia tego, że środki zachowają swoją wartość i nie zmniejszają. O ile środki w OFE są inwestowane, o tyle te zgromadzone na subkoncie ZUS podlegają waloryzacji. Środki zgromadzone na subkoncie ZUS oraz przekazane do OFE podlegają dziedziczeniu, jednak nie istnieje możliwość ich wcześniejszej – niż przed osiągnięciem wieku emerytalnego – wypłaty.

Dokończenie na kolejnej stronie.

Składka emerytalna

Składka emerytalna stanowi część składki na ubezpieczenie społeczne i daje prawo do uzyskania świadczenia emerytalnego z FUS. Wynosi ona 19,52 proc. podstawy wymiaru składki, którą stanowić może m.in. przychód lub kwota uposażenia/świadczenia. W przypadku umowy o pracę składka dzielona jest po równo między pracodawcę i płatnika – po 9,76 proc. W przypadku samozatrudnionych składka stanowi 19,52 proc., liczone od podstawy wymiaru składki, która nie może być niższa niż 60 proc. średniego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału.

Przykład:

Zatrudnieni na umowę o pracę zarabiamy 5 tys. zł brutto. Oznacza to, że 9,76 proc. na ubezpieczenie emerytalne pochodzi z tej właśnie kwoty, co daje 488 zł. Taką samą sumę przekazuje do ZUS pracodawca. Oznacza to, że łącznie miesięcznie w ramach naszej składki emerytalnej do ZUS trafia 976 zł. 976 zł dzielone jest na dwie części – 12,2 proc. podstawy składki trafia na indywidualne konto ubezpieczonego (I filar), czyli w tym przypadku – 611 zł. Pozostała część, czyli 365 zł, trafia na drugi filar.



fot. Adobe Stock

SENIOR NA SWOIM \ Z raportu GUS wynika, że ponad 37 proc. seniorów ocenia sytuację materialną swojego gospodarstwa domowego jako dobrą lub raczej dobrą, a ponad 53 proc. jako przeciętną. Jednocześnie, na co wskazuje raport ZBP, 64 proc. polskich seniorów nie ma potrzeby korzystania z pomocy finansowej dzieci i wnuków. Przynajmniej 11 proc. badanych osób po 65. roku życia, przy czym znaczna ich część z takiej pomocy korzysta tylko przy większych wydatkach.

Trzeci filar emerytalny jest nieobowiązkowy i składki na ten element systemu emerytalnego odprowadzamy sami, w zależności od tego, jaki produkt wybierzemy. W jednym z poniższych rozdziałów przedstawiamy specyfikę produktów dostępnych w ramach trzeciego filaru.

Jak wyliczana jest wysokość emerytury? Jest to iloraz podstawy obliczenia emerytury i średniego dalszego trwania życia. W podstawie obliczenia emerytury uwzględnia się zwaloryzowane składki na indywidualnym koncie ubezpieczonego w ZUS (jeśli byliśmy objęci ubezpieczeniem przed 1 stycznia 1999 r., to także zwaloryzowany kapitał początkowy, ustalany na podstawie wysokości wynagrodzenia i stażu ubezpieczeniowego sprzed 1999 r.) oraz środki zapisane na subkoncie ZUS. Średnie dalsze trwanie życia to prognozowana liczba miesięcy, przez które pobierana będzie emerytura, i ustalane jest to na podstawie tablic ogłaszanych przez prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Jeśli jednak obliczona w ten sposób wysokość emerytury jest niższa, niż wynosi najniższe świadczenie emerytalne (wynoszące od 1 marca 2021 r. 1250,88 zł), wówczas ZUS może podnieść do jego poziomu wysokość emerytury ubezpieczonego, jeśli osiągnął ustawowy wiek emerytalny oraz miał co najmniej 20 (25 w przypadku mężczyzn) lat okresów składkowych i nieskładkowych. Okresy składkowe to zasadniczo okresy opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, zaś okresy nieskładkowe to wszystkie te, gdy składka nie musiała być opłacana, m.in. okres pobierania zasiłku chorobowego, opiekuńczego, świadczenia rehabilitacyjnego. Należy pamiętać, że świadczenie emerytalne objęte jest podatkiem dochodowym od osób fizycznych.

W jakim wieku możemy przejść na emeryturę? Powszechny wiek emerytalny w Polsce wynosi 60 lat dla kobiet oraz 65 lat dla mężczyzn. Nie jest to jednak jednoznaczne z tym, że wówczas zaczynamy pobierać świadczenie emerytalne, ponieważ możemy zdecydować się na to, by pracować dłużej. Wpłyynie to korzystnie na wysokość emerytury, ponieważ – używając terminologii przyjętej przez ZUS – podniesie podstawę obliczania emerytury i skróci zarazem okres jej pobierania. Jednocześnie, gdy osiągnęliśmy



fot. Adobe Stock

wiek emerytalny i pobieramy świadczenie, nic nie stoi na przeszkodzie, byśmy mogli dalej pracować.

Rodzaje emerytur w Polsce

Podstawową emeryturą, której zasady pokrótce opisaliśmy powyżej, jest emerytura w wieku powszechnym. Przyznawana jest ona osobom, które osiągnęły powszechny wiek emerytalny, mają opłacone składki z tytułu ubezpieczenia społecznego lub emerytalnego przez przynajmniej jeden dzień. Emerytura taka może być przyznana także po innym świadczeniu – zasiłku emerytalnym, emeryturze pomostowej czy nauczycielskim świadczeniu kompensacyjnym. Wraz z osiągnięciem podwyższonego wieku emerytalnego dotychczasowe świadczenie zastępowane jest przez świadczenie emerytalne. Możliwe jest to również wcześniej – po złożeniu wniosku emerytalnego przez ubezpieczonego.

Innym rodzajem emerytury jest okresowa emerytura kapitałowa, przysługująca kobietom urodzonym po 31 grudnia 1948 i należącym do otwartego funduszu emerytalnego, które ukończyły powszechny wiek emerytalny i mają na subkoncie ZUS zapis sumy środków równy lub wyższy od 20-krotności dodatku pielęgnacyjnego. Wysokość okresowej emerytury kapitałowej ustalana jest przez podział środków zapisanych na subkoncie ZUS przez średnie dalsze trwanie życia. Taka emerytura przysługuje do dnia poprzedzającego dzień ukończenia 65 lat (czyli powszechnego wieku emerytalnego dla mężczyzn). Prawo do okresowej emerytury kapitałowej wygasa również w momencie śmierci osoby ubezpieczonej

Powszechny wiek emerytalny w wybranych krajach UE

	Kobiety	Mężczyźni
Polska	60	65
Austria	60	65
Belgia	65	65
Grecja	62	62
Irlandia	66	66
Norwegia	67	67
Hiszpania	65	65

Źródło: OECD, „Pensions at a Glance 2019”

lub wyczerpania środków na subkoncie ZUS.

W wielu przypadkach przysługują także emerytury wcześniejsze, przyznawane przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego. Przysługują one wybranym grupom zawodowym. ZUS uwzględnia m.in. następujące rodzaje wcześniejszych emerytur:

Emerytura z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – w tym przypadku wiele czynników warunkujących jest rodzajem wykonywanej pracy (w tym osiągnięcie wieku emerytalnego i wymagany staż pracy). Taka emerytura dotyczy osób mających 20 lat (25 lat w przypadku mężczyzn) okresów składkowych i nieskładkowych oraz niebędących członkiem OFE. Wykaz zawodów objętych przywilejem wcześniejszej emerytury dostępny jest na stronach ZUS.

Emerytura z tytułu wykonywania działalności twórczej lub artystycznej – przysługująca osobom, które osiągnęły wiek emerytalny, dla pracowników wykonujących działalność twórczą lub artystyczną oraz osiągnęły wymagany staż pracy (K/M: 20/25 lat), w tym co najmniej 15 lat działalności artystycznej i twórczej, i nie są członkami OFE.

Emerytura górnicza – przysługuje osobom, które ukończyły 55 lat i mają co najmniej 10-letni okres pracy górniczej w łącznym stażu 20 (K) lub 25 (M) lat pracy, lub osobom, które ukończyły 50 lat i posiadają co najmniej 15-letni staż w pracy górniczej (w łącznym stażu 20/25 lat), lub osobom, które mają 25-letni staż pracy górniczej bez względu na wiek. Starający się o emeryturę górniczą nie mogą być członkami OFE.

Emerytura nauczycielska bez względu na wiek – przysługująca nauczycielom, wychowawcom i pedagogom, którzy mają za sobą 30 lat zatrudnienia (w tym co najmniej 20 lat pracy nauczycielskiej wykonywanej nie mniej niż w połowie obowiązkowego wymiaru zajęć) i rozwiążą na swój wniosek stosunek pracy.

Emerytura pomostowa – przysługująca do momentu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego osobom, które wykonywały w pełnym wymiarze czasu pracy pracę o szczególnym charakterze lub w szczególnych warunkach (wyszczególnione są one w załączniku do Ustawy o emeryturach pomostowych). Przy spełnianiu określonych warunków konieczne jest złożenie wniosku o emeryturę pomostową i rozwiązanie stosunku pracy.

Nauczycielskie świadczenia kompensacyjne – przysługują osobom, które przed złożeniem wniosku o świadczenie pracowały jako nauczyciel, wychowawca i pedagog, ukończyły określony wiek (w 2021 r. to 55 lat dla kobiet i 59 lat dla mężczyzn), mają co najmniej 30 lat stażu, w tym 20 lat pracy nauczycielskiej w wymiarze co najmniej połowy obowiązkowego wymiaru zajęć, i rozwiązały na swój wniosek stosunek pracy. Prawo do świadczenia ustaje w przypadku osiągnięcia prawa do wcześniejszej emerytury nauczycielskiej lub osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego.

Istnieją także emerytury poza powszechnym systemem emerytalnym. Regulowane są one na odrębnych zasadach. Są to m.in. emerytury służb mundurowych, których zasady przyznawania regulowane są Ustawą z dn. 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Odrębne są również warunki przyznawania emerytur żołnierzom zawodowym oraz ich rodzinom, które reguluje Ustawa z dn. 10 grudnia 1993 r.

Poza powszechnym systemem emerytalnym są także tzw. emerytury rolnicze, przyznawane osobom podlegającym ubezpieczeniu w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS). O emeryturę taką starać się mogą osoby prowadzące działalność rolniczą, które osiągnęły powszechny wiek emerytalny oraz posiadające okres składkowy 25 lat lub więcej.

III filar – produkty

III filar emerytalny, o którym wspomnieliśmy wcześniej, to efekt reformy emerytalnej z 1999 r. W założeniu III filar to instytucja, która pozwala dobrowolnie gromadzić oszczędności na poczet emerytury. Pierwotnie III filar stanowiły jedynie zakładowe pracownicze programy emerytalne (PPE), w których składkę (od 2000 r.) opłacał pracodawca, jednak już w 2004 r. oferta w ramach III filaru poszerzyła się o indywi-

dualne konta emerytalne (IKE), na których mogliśmy sami gromadzić oszczędności z własnych środków. Rok 2012 przyniósł kolejny produkt – nieco zmodyfikowane względem IKE – indywidualne konta zabezpieczenia emerytalnego (IKZE). Od lipca 2019 r. uruchomiony został jeszcze jeden produkt – pracownicze plany kapitałowe (PPK), na poczet których wpłaca zarówno pracodawca, jak i pracownik.

W tym podrozdziale przyjrzemy się wszystkim produktom dostępnym w III filarze i przedstawimy ich specyfikę.

Pracownicze programy emerytalne (PPE)

Jak wspomnieliśmy, PPE były pierwszym elementem trzeciego filaru emerytalnego w zreformowanym systemie. Jest to dobrowolne świadczenie, które pracodawca oferuje pracownikom. Polega na wpłacaniu przez pracodawcę comiesięcznych składek na rzecz uczestniczących w programie pracowników (o wartości nieprzekraczającej 7 proc. wynagrodzenia pracownika – uczestnika PPE). Pracownik również może z własnej kieszeni odprowadzać na swoje konto w PPE składkę dodatkową, nieprzekraczającą w skali roku 4,5-krotności przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia (w 2021 r. to 23 665,50 zł).

Jaką formę może przyjmując pracowniczy program emerytalny? Według ustawy z 2004 r. może to być fundusz emerytalny, umowa o wnoszenie przez pracodawcę składek do funduszu inwestycyjnego, umowa grupowego ubezpieczenia na życie pracowników z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym lub w formie umowy z zagranicznym zarządcą. W zależności od formy – różny może być zarządca środków zebranych w ramach PPE (pracowniczy fundusz emerytalny, fundusz inwestycyjny, zakład ubezpieczeń lub podmiot zagraniczny).

Kto może przystąpić do PPE? Pracownik zatrudniony u pracodawcy nie krócej niż 3 miesiące, którego wiek nie przekracza 70 lat. Pracownik zatrudniony u kilku pracodawców może korzystać z różnych PPE. Środki zebrane na indywidualnym koncie są własnością uczestnika, który może przenieść je – w przypadku końca zatrudnienia u danego pracodawcy lub likwidacji przez niego programu – do innego PPE lub na indywidualne



konto emerytalne (IKE). Gdy uczestnik programu umrze, środki zgromadzone na koncie w PPE może podjąć osoba uprawniona, wcześniej przez uczestnika wskazana lub będąca jego spadkobiercą.

Kiedy można wypłacić środki zgromadzone w PPE? Zgodnie z ustawą możliwe jest to na wniosek uczestnika, który ukończył 60. rok życia (lub po ukończeniu 55. r.ż. w przypadku przyznania prawa do wcześniejszej emerytury), lub po ukończeniu przez pracownika – uczestnika 70. roku życia, jeśli wcześniej nie wystąpił on z wnioskiem o wypłatę. W przypadku śmierci uczestnika wniosek składa osoba uprawniona. Wypłata może dokonać się w formie ratalnej lub jednorazowej – pierwsze pieniądze powinniśmy otrzymać nie później niż 1 miesiąc od złożenia wniosku.

Indywidualne konto emerytalne (IKE)

IKE umożliwiają samodzielne gromadzenie środków na jesień życia. Takie konta mogą prowadzić zarówno banki, jak i zakłady ubezpieczeń na życie, fundusze inwestycyjne oraz domy maklerskie. Nasze środki na IKE mogą być zatem gromadzone na rachunku osobistym lub inwestowane. Warto pamiętać, że możliwa jest zmiana indywidualnego konta emerytalnego i transfer środków, choć instytucja finansowa może pobrać od takiego transferu opłatę (jeśli do zmiany doszło w ciągu 12 miesięcy od założenia IKE). Osoba fizyczna może posiadać w danym momencie tylko jedno indywidualne konto emerytalne i środki na nim może gromadzić tylko ta osoba.

Kto może założyć IKE? Zgodnie z ustawą może to być osoba, która ukończyła 16. rok życia (do osiągnięcia

pełnoletności może dokonywać wpłat tylko w latach, w których otrzymała dochód wynikający ze stosunku pracy). Dodatkowy warunek dotyczy także osób, które chciałyby otworzyć IKE po ukończeniu 55 lat – wówczas musi złożyć oświadczenie, że w przeszłości nie dokonała wypłaty środków z IKE.

Czy istnieją limity wpłat? Zgodnie z ustawą suma wpłat w ciągu roku nie może przekroczyć trzykrotności przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia (w 2021 r. limit wynosi 15 777 zł). W przypadku jego przekroczenia instytucja, w której posiadamy IKE, zobowiązana jest do zwrotu różnicy.

Kiedy możemy wypłacić zgromadzone na IKE środki? Chociaż jest to rozwiązanie nakierowane przede wszystkim na czas emerytury, zgromadzone środki możemy podjąć (w całości lub częściowo) w dowolnej chwili, jednak należy wówczas liczyć się z naliczeniem podatku od dochodów kapitałowych (19 proc.). Zwolnione z podatku przy wypłacie środków są osoby, które ukończyły 60. rok życia (lub 55. w przypadku wcześniejszego uzyskania praw emerytalnych) i dokonywały wpłat na IKE w ciągu co najmniej 5 lat kalendarzowych, przy czym ponad połowa ich wartości była wpłacona nie później niż 5 lat przed złożeniem wniosku o wypłatę. Wypłaty dokonuje się ratalnie lub jednorazowo, nie później niż 14 dni od złożenia wniosku. Po jej rozpoczęciu nie będzie jednak już możliwe dokonywanie dalszych wpłat na IKE oraz ponowne otwarcie indywidualnego konta emerytalnego.

Co dzieje się ze środkami IKE w przypadku śmierci oszczędzającego? Posiadacz IKE może wskazać oso-

\\ Emerytura powszechna przysługuje wszystkim, niezależnie od tego, jak długie były okresy składkowe (choć muszą one istnieć choćby 1 dzień), jednak ma to znaczenie przy ustalaniu wysokości świadczenia. \\

bę uprawnioną do wypłaty środków. Taka osoba może jednak nie tylko wypłacić zgromadzone na IKE środki, lecz także przenieść je na własne IKE lub PPE. Jeśli oszczędzający nie wskaże osoby uprawnionej, wówczas zgromadzone środki trafią do jego spadkobierców.

Indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego (IKZE)

Wprowadzone w 2012 r. IKZE opierają się generalnie na zasadach indywidualnych kont emerytalnych (IKE), jednak istnieje także kilka różnic między tymi dwoma produktami. Zasadniczą jest możliwość odliczenia skła-

dek na IKZE od dochodu, co należy wykazać w corocznej deklaracji PIT. W przypadku indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego obowiązuje również inny roczny limit wpłat niż w przypadku IKE. Na IKZE wpłaty w skali roku nie mogą przekroczyć 1,2-krotności przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia i w 2021 r. limit ten wynosi 6310,80 zł. Możliwe jest posiadanie równoległe IKE oraz IKZE.

Różnice dotyczą również wypłaty środków zgromadzonych na koncie. Zasadniczo środki zgromadzone na IKZE podlegają wypłacie po ukończeniu 65. roku życia i spełnieniu warunku dokonywania wpłat na konto przez co najmniej 5 lat kalendarzowych. Wypłata środków następuje jednorazowo lub ratalnie (przez co najmniej 10 lat lub, jeśli okres oszczędzania był krótszy, adekwatnie do jego długości). Wypłacone środki będą obciążone zryczałtowanym podatkiem w wysokości 10 proc. Możliwa jest wcześniejsza wypłata zgromadzonych na IKZE środków, jednak wówczas oszczędzający otrzyma je wyłącznie w całości i będą one musiały być uwzględnione w rozliczeniu podatkowym jako przychód.

Pracownicze plany kapitałowe (PPK)

Od 2019 r. sukcesywnie kolejne przedsiębiorstwa wdrażają nowy produkt III filaru, jakim są pracownicze plany kapitałowe. To model oszczędzania na czas jesieni życia, w którym biorą udział pracodawca, pracownik oraz państwo. Zgodnie z zapisami ustawy pracodawca musi zapisać do PPK każdego pracownika między 18. a 55. rokiem życia, jednak od uczestnictwa w programie istnieje możliwość odwołania. Pracownik taką rezygnację składa w formie pisemnej do pracodawcy, który zobowiązany jest poinformować o tym instytucję prowadzącą PPK.

Środkami zgromadzonymi w PPK mogą zarządzać – według ustawy – fundusze inwestycyjne zarządzane przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych umieszczone w ewidencji PPK, fundusze emerytalne zarządzane przez Powszechne Towarzystwo Emerytalne (PTE) oraz zakłady ubezpieczeń umieszczone w ewidencji PPK. W marcu 2021 r. było to łącznie 20 instytucji finansowych.

Dokończenie na kolejnej stronie.



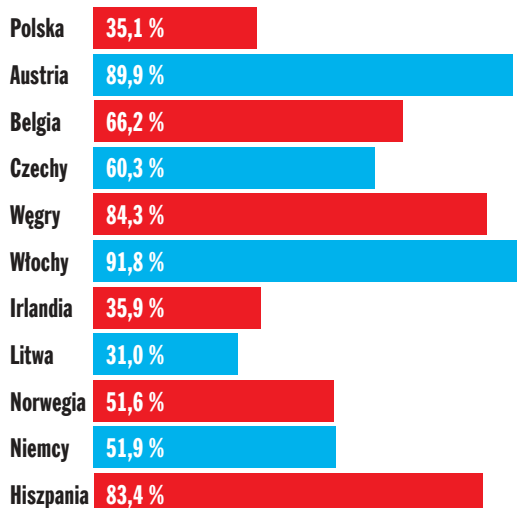
fot. Adobe Stock

Oszczędności na koncie w ramach PPK budowane są poprzez regularne, comiesięczne wpłaty. W formie podstawowej wynosi ona 3,5 proc. wynagrodzenia pracownika brutto – pracodawca wpłaca co miesiąc środki w wysokości 1,5 proc., a pracownik – 2 proc. wynagrodzenia brutto. Maksymalnie wpłata może wynieść łącznie nawet 8 proc. wynagrodzenia pracownika brutto, a to za sprawą wpłat dodatkowych. Oprócz wpłaty podstawowej, pracodawca może uiścić dodatkową sumę, nieprzekraczającą 2 proc. wynagrodzenia pracownika. Wpłata dodatkowa w przypadku pracownika wynosi do 2,5 proc. jego wynagrodzenia brutto. Ze strony państwa uczestnik PPK może liczyć na dwie formy wsparcia. Pierwsza z nich to jednorazowa opłata powitalna w wysokości 250 zł dla uczestnika, który rozpoczął oszczędzanie w ramach planu i jest jego uczestnikiem przez co najmniej 3 miesiące. Druga to dopłaty roczne w wysokości 240 zł dla uczestników, którzy w poprzednim roku kalendarzowym zgromadzili na rachunkach PPK kwotę co najmniej równą wpłatom podstawowym od 6-krotności minimalnej pensji (w 2021 r. to 588 zł).

Kiedy możemy wypłacić oszczędności gromadzone w ramach PPK? Zasadniczo plany przewidziane są jako dodatkowe wsparcie na czas emerytury. Wypłacając środki po ukończeniu 60. roku życia, możesz zdecydować się na wypłatę ratalną lub jednorazową. W przypadku rat istnieją dwie możliwości. Pierwsza – otrzymasz jednorazowo 25 proc. oszczędności, a pozostałe 75 proc. w formie ratalnej (w minimum 120 ratach), druga – 100 proc. zgromadzonych środków zostanie wypłaconych w minimum 120 ratach. Obie formy wypłaty ratalnej są zwolnione z podatku od zysków kapitałowych. W przypadku wypłaty jednorazowej środków lub wypłaty w mniejszej niż 120 liczbie rat należy liczyć się z koniecznością zapłaty podatku od zysków kapitałowych.

Możliwa jest także wypłata zgromadzonych środków przed 60. rokiem życia. Bez podania przyczyny możemy wycofać wszystkie oszczędności z PPK, jednak należy pamiętać, że ich suma będzie pomniejszona o wpłaty ze środków publicznych (wpłaty powitalnej i dopłat rocznych), 30 proc. środków

Stopa zastąpienia w wybranych krajach UE:



Źródło: OECD, „Pensions at a Glance 2019”

\\ Stopa zastąpienia to ważny wskaźnik, dzięki któremu możemy dość ogólnie oszacować wysokość swojej emerytury. Jest to – w pewnym uproszczeniu – relacja wysokości przeciętnej emerytury do wysokości przeciętnego wynagrodzenia. \\

wpłaconych przez pracodawcę oraz obciążona podatkiem od zysków kapitałowych. W szczególnym przypadku poważnej choroby uczestnika PPK, jego współmałżonka lub dziecka możliwa jest wypłata do 25 proc. zgromadzonych środków (w ratach lub jednorazowo). Wypłata taka jest zwolniona z podatku od zysków kapitałowych i nie podlega zwrotowi. Jeśli nie ukończyliśmy 45. roku życia, możliwa będzie wypłata do 100 proc. zgromadzonych środków na cele mieszkaniowe, związane z pokryciem wkładu własnego do kredytu hipotecznego. Pieniądze te należy jednak zwrócić w ciągu 15 lat.

Co się dzieje ze środkami zgromadzonymi w ramach PPK w przypadku śmierci uczestnika programu? Uczestnik może wskazać, podobnie jak w IKE czy PPE, osobę lub osoby uprawnione do wypłaty zebranych oszczędności, jednak nie zawsze otrzyma ona całość środków. Jeśli uczestnik w chwili śmierci był w związku małżeńskim, wówczas współmałżonek otrzyma połowę środków objętych małżeńską wspólnotą majątkową. Jeśli uczestnik PPK nie wskaże osób uprawnionych, wówczas środki (nieprzypadające małżonkowi z racji wspomnianej zasady) trafiają do spadkobierców.

Stopa zastąpienia – co to jest?

Stopa zastąpienia to ważny wskaźnik, dzięki któremu możemy dość ogólnie oszacować wysokość swojej emerytury. Jest to – w pewnym uproszczeniu – relacja wysokości przeciętnej emerytury do wysokości przeciętnego wynagrodzenia. Na wysokość stopy zastąpienia wpływ ma wiele czynników wynikających zarówno z konstrukcji systemu emerytalnego, wieku emerytalnego i demografii.

Według danych Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (ang. Organisation for Economic Cooperation and Development; OECD) przedstawionych w raporcie „Pensions at a Glance 2019”, stopa zastąpienia w Polsce, liczona dla osób, które w 2019 r. rozpoczęły pracę, wynosi – dla przeciętnie zarabiających – 35,1 proc. To jeden z najniższych wyników wśród badanych przez OECD krajów. Niższa stopa zastąpienia w Europie jest tylko w Wielkiej Brytanii i na Litwie. Średnia dla krajów OECD wynosi ok. 58 proc.

Co to oznacza w praktyce? To, że osoba, która rozpo-

częła pracę w 2019 r. i zarabiać będzie 5 tys. zł, otrzyma po osiągnięciu wieku emerytalnego (pod warunkiem stałego zatrudnienia przez cały okres aktywności zawodowej) ok. 1750 zł emerytury.

ZUS wskazuje, że aktualna stopa zastąpienia w Polsce wynosi ok. 54 proc. (dane przedstawione w 2019 r.), ale podkreśla jednocześnie, że wraz z upływem czasu będzie ona istotnie maleć. Według prognoz głównego ekonomisty ZUS, w 2080 r. stopa zastąpienia w Polsce może wynieść nieco ponad 23 proc. Również OECD w omówieniu wspomnianego wcześniej raportu wskazuje, że stopy zastąpienia oparte o przepracowany w całości wiek produkcyjny będą w większości krajów OECD maleć w kolejnych dekadach.

Sytuacja finansowa polskich seniorów

Jak wynika z danych przedstawionych w raporcie Głównego Urzędu Statystycznego, przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny w gospodarstwie domowym emerytów wynosił w 2019 r. nieco ponad 1863 zł. Z kolei miesięczne wydatki na 1 osobę to suma ok. 1346 zł. Nieznacznie ponad 28 proc. tej kwoty to wydatki na żywność i napoje. Niewiele mniejszy odsetek to wydatki związane z użytkowaniem mieszkania (21,2 proc.). Na trzecim miejscu wśród miesięcznych wydatków seniorów znalazły się wydatki na zdrowie (8,1 proc.).

W raporcie GUS można znaleźć informację, że 3,6 proc. miesięcznych wydatków emerytów stanowi wsparcie innych gospodarstw domowych (według szacunków to statystycznie ok. 50 zł). Dane przedstawione w innym raporcie – „InfoSenior 2020” – publikowanym przez Związek Banków Polskich (ZBP), wskazują, że 12 proc. seniorów wspiera regularnie swoje dzieci i wnuki „mniejszymi kwotami” nie częściej niż raz w miesiącu, zaś wsparcie „większymi kwotami” deklaruje tylko 3 proc. badanych. Ponadto niemal co trzeci senior (30 proc.) twierdzi, że wspiera finansowo dzieci i wnuki „od czasu do czasu, przy większych niespodziewanych wydatkach”.

O jakich kwotach mowa? Nieco ponad połowa seniorów wspiera dzieci i wnuki kwotą nie wyższą niż 300 zł miesięcznie (przy czym ok. 38 proc. z nich kwotą niższą niż 100 zł), a 11 proc. kwotą wyższą niż 500 zł.

Z raportu GUS wynika, że ponad 37 proc. seniorów ocenia sytuację materialną swojego gospodarstwa domowego jako dobrą lub raczej dobrą, a ponad 53 proc. jako przeciętną. Jednocześnie, na co wskazuje raport ZBP, 64 proc. polskich seniorów nie ma potrzeby korzystania z pomocy finansowej dzieci i wnuków. Przyznaje się do niej tylko 11 proc. badanych osób po 65. roku życia, przy czym znaczna ich część z takiej pomocy korzysta tylko przy większych wydatkach.

Senior w banku

Korzystanie przez seniorów z produktów bankowych dość szczegółowo przedstawione jest w raporcie Związku Banków Polskich „InfoSenior 2020”. Z zamieszczonego w opracowaniu badania zleconego przez Warszawski Instytut Bankowości (WIB) wynika, że niemal 90 proc. osób powyżej 65. roku życia posiada rachunek osobisty oraz korzysta z karty płatniczej. Autorzy raportu zwracają uwagę, że odsetek osób starszych posiadających kartę wzrósł bardzo szybko, ponieważ w 2018 r. używanie „plastikowego pieniądza” deklarowała jedynie połowa badanych seniorów. Co więcej, 70 proc. posiadających kartę płatniczą twierdzi, że korzysta z niej „bardzo często”, a kolejne 18 proc. – „często”.

O tym, że polscy seniorzy otwarci są na innowacje, świadczyć może także wysoki, 80-proc. odsetek korzystających z bankowości elektronicznej lub mobilnej. Jednocześnie tylko 6 proc. ankietowanych, pytanych o to, co sprawiło im największy problem w kontakcie z bankowością, wskazało trudności w obsłudze e-bankowości. Dużą aktywność seniorów w przestrzeni bankowości elektronicznej wskazywały badania przeprowadzone na potrzeby poprzedniej wersji raportu – „InfoSenior 2019”. Wówczas korzystanie z bankowości internetowej przynajmniej raz w tygodniu deklarowało 68 proc. ankietowanych, przy czym zdecydowanie najczęściej wybieraną e-usługą było wykonywanie przelewów.

Nieco mniejszy odsetek ankietowanych w ramach badania WIB seniorów deklaruje korzystanie z produktów oszczędnościowych. Nieco ponad połowa deklaruje posiadanie konta oszczędnościowego, a 30 proc. lokaty. Pytani przez autorów raportu „In-

foSenior 2020” pracownicy banków twierdzą w większości, że wśród seniorów zainteresowanie produktami oszczędnościowymi wzrosło (należy jednak pamiętać, że badanie dotyczy okresu przed pandemią COVID-19). Dodatkowo, z ankiety przeprowadzonej wśród pracowników banków wynika, że seniorzy chętnie korzystają z lokat i kont oszczędnościowych.

Zdecydowanie mniej osób po 65. roku życia korzysta z kredytów – 28 proc. ankietowanych seniorów zadeklarowało korzystanie z kredytu gotówkowego lub pożyczki, a tylko 6 proc. z kredytu hipotecznego. Bardzo zbliżone wyniki można zaobserwować w raporcie z roku 2019.

Warto zaznaczyć, że według badań przeprowadzonych dla WIB 16 proc. seniorów jest zdania, że oferta produktów dedykowanych osobom starszym przez instytucje finansowe jest niewystarczająca. Jednocześnie ankietowani przez ZBP bankowcy w większości byli zdania, że zainteresowanie produktami oszczędnościowymi wśród seniorów wzrosło.

Bezpieczeństwo w świecie realnym i wirtualnym

Niepokojącym i bulwersującym zjawiskiem jest duża liczba przestępstw, których ofiarami padają osoby starsze, zarówno w świecie realnym, jak i wirtualnym. Problem przestępczości przeciwko seniorom aktywnie od kilku lat podnoszony jest w debacie publicznej, jednak niemal codziennie kroniki kryminalne informują o dokonywanych oszustwach czy kradzieżach wymierzonych w osoby starsze.

„W kilku ostatnich latach seniorzy najczęściej padali ofiarami kradzieży, włamań i oszustw. Przestępcy wykorzystują łatwowierność i obniżony poziom czujności starszych i samotnych osób” – informowali w 2019 r. policjanci z Biura Prewencji Komendy Głównej Policji (KGP). Wskazywali, że szczególnie częste są oszustwa dokonywane metodą „na wnuczka” lub „na policjanta”, a wśród pokrzywdzonych takimi działaniami przestępczymi ok. 80 proc. stanowią osoby powyżej 70. roku życia.

Sposób działania przestępców w wykorzystujących metodę „na wnuczka” opiera się na rozmowie telefonicznej z osobą starszą i przekonaniu jej, że bliska jej osoba np. znalazła się w trudnej sytuacji życiowej i potrzebuje



font: Adobe Stock

pieniędzy, by uniknąć nieprzyjemnych konsekwencji, lub stoi w obliczu korzystnego przedsięwzięcia, do którego konieczna jest dodatkowa gotówka.

„Celem działania jest przekonanie rozmówcy o konieczności natychmiastowej pomocy. Następnie [oszust] stara się ustalić, ile oszczędności ma babcia w domu czy w banku. Jeżeli jest to zadowalająca dla niego kwota, prosi o spakowanie pieniędzy. Natomiast jeżeli kwota jest niewystarczająca, wysyła ją po pieniądze np. do bankomatu, znajomych, sąsiadów lub banku. Jeżeli rozmówca posiada duże oszczędności w banku, [przestępca] namawia do ich wypłacenia. Oszust prosi o przygotowanie gotówki lub przelanie pieniędzy na wskazane konto bankowe. Zazwyczaj są to konta firm zajmujących się szybkimi międzynarodowymi transferami gotówki. W przypadku odbioru gotówki przysyła »zaufaną osobę«, argumentując to brakiem możliwości osobistego odbioru” – informują policjanci z KGP.

Policja ostrzega również przed przestępstwami „na gazownika”. Polegają one na wejściu do domu osoby podającej się np. za inkasenta, pracownika spółdzielni mieszkaniowej, fachowca, pracownika opieki społecznej, która następnie, wykorzystując nieuwagę lub odwracając uwagę mieszkańca, dokonuje kradzieży zgromadzonych w mieszkaniu oszczędności lub kosztownych przedmiotów.

Funkcjonariusze przestrzegają, by osoby starsze nie wpuszczały do mieszkania osób nieznajomych, a także nie przechowywały w domach dużej ilości gotówki. Zalecają wzmożenie czujności, gdy ktoś, kogo nie znają, zwraca się o pożyczkę lub

przekazanie pewnej kwoty pieniędzy.

Niebezpieczeństwa czyha na osoby starsze lecz tylko w świecie realnym, ale także w internecie. Seniorzy coraz chętniej korzystają z rozwiązań cyfrowych, co pokazują przytoczone wcześniej dane z raportu „InfoSenior 2020” Związku Banków Polskich. Internetowa aktywność seniorów może jednak być narażona na działania przestępcze.

W 2020 r. ruszyła kampania „Seniorze – spotkajmy się w sieci”, realizowana przez Ministerstwo Cyfryzacji i Państwowy Instytut Badawczy NASK we współpracy z Warszawskim Instytutem Bankowości, mająca na celu edukację osób starszych w zakresie bezpiecznego korzystania z internetu.

W ramach kampanii opublikowano przewodnik dla seniorów, przedstawiający najczęstsze metody oszustw internetowych, których ofiarami mogą paść osoby starsze. Zasadniczo podzielono je na dwie grupy – oszustwa oparte na emocjach oraz na wykorzystaniu zaufania do instytucji.

Do pierwszej grupy autorzy przewodnika zaliczyli oszustwa, w których przestępca prosi o wsparcie finansowe, często podszywając się pod osoby bliskie. Do tego typu działań należą m.in. wspomniane już oszustwa „na wnuczka” w swojej internetowej wersji czy częste w ostatnich latach oszustwa metodą „na kod”, która bazuje na zyskującej popularności płatności przy użyciu kodu.

„Wyobraź sobie, że dostajesz wiadomość sms, w której znajomy napisał, że potrzebuje jednorazowego, niewielkiego wsparcia finansowego i prosi o przesłanie kodu ze specjalnej aplikacji bankowej, służącej do szybkich płatności. Gdy poda-

my mu kod, szybko okazuje się, że z konta zniknęła duża kwota, a nasz znajomy, którego tożsamość została wykorzystana przez złodzieja, nie wie nic o całym zajściu...” – tak sposób działania przestępców w metodzie „na kod” opisują twórcy poradnika dla seniorów. Radzą, by w przypadku otrzymania takiej wiadomości zweryfikować, czy rzeczywiście kontaktuje się z nami nasz znajomy, a jeśli już przesłaliśmy kod – skontaktować się ze swoim bankiem.

Oszustwa bazujące na zaufaniu do instytucji polegają na tym, że przestępcy podszywają się pod instytucje państwa, administrację skarbową czy banki i rozsyłają wiadomości z linkiem, w który – według ich wskazań – powinniśmy kliknąć. Nie należy tego robić – wówczas może zostać na naszym urządzeniu zainstalowane szkodliwe oprogramowanie, które pomoże przestępcom m.in. uzyskać dostęp do naszego elektronicznego konta bankowego. Gdy otrzymamy taką wiadomość, warto skontaktować się z instytucją, która ma być jej rzekomym nadawcą, i zweryfikować, czy rzeczywiście dokonała takiej wysyłki. Autorzy poradnika w grupie przestępstw wykorzystujących zaufanie do instytucji opisują także oszustwo metodą „spywindow” (pol. okno szpiegowskie).

„Oszust, podając się za pracownika banku, zachęca do utworzenia teoretycznie bezpiecznego dokumentu. Żeby to zrobić, musimy podać nasze dane do logowania. Spywindow przesyła te dane oszustowi, a do nas przychodzi fałszywe potwierdzenie autoryzacji” – czytamy w poradniku dot. metod oszustw w sieci.

Artykuł dostępny na <https://gpcodziennie.pl/praktyczny-poradnik-finansowy>.

Sposobów działania cyberoszustów jest jednak znacznie więcej i ich kompleksowe omówienie wymagałoby dużej, odrębnej publikacji. Zasygnalizowaliśmy najczęstsze z nich i przedstawiamy kilka najważniejszych zasad, których należy przestrzegać, aby nie stać się ofiarą internetowego przestępstwa.

Stosuj zasadę ograniczonego zaufania. Jeśli cokolwiek wzbudza twoje podejrzenia, zweryfikuj to lub skontaktuj się z kimś z rodziny lub znajomym w celu opowiedzenia o zaistniałej sytuacji.

Dopóki nie jesteś pewien autentyczności wysłanej wiadomości, nie podejmuj żadnych działań w niej zalecanych.

Nie instaluj na swoich urządzeniach oprogramowania, które pochodzi z niepewnego źródła. Stosuj wysokiej jakości oprogramowanie antywirusowe i regularnie skanuj urządzenie, z którego korzystasz.

Nie udostępniaj w internecie wrażliwych danych.

Zmieniaj hasła dostępu do serwisów społecznościowych, skrzynki mejlowej czy bankowości elektronicznej, jeśli masz jakiegokolwiek podejrzenie, że ktoś niepowołany mógł je poznać. Do logowania w każdej z usług stosuj różne hasła.

W tekście omówiliśmy ogólnie konstrukcję polskiego systemu emerytalnego, opierającego się na trzech filarach – indywidualnym koncie ubezpieczonego w ZUS, subkoncie w ZUS oraz OFE i dobrowolnym trzecim filarze, w którym dostępne są takie produkty i rozwiązania, jak PPE, IKE, IKZE czy PPK. Szczegółowo omówiliśmy produkty trzeciego filaru, wskazując specyfikę każdego z nich. Wyjaśniliśmy, co to jest stopa zastąpienia i porównaliśmy, jak wygląda ona w Polsce na tle innych krajów UE. Przyrzekliśmy się również sytuacji finansowej polskich seniorów i tego, w jaki sposób korzystają z usług bankowych. Na koniec – przedstawiliśmy potencjalne zagrożenia, jakie mogą czyhać na seniorów i w jaki sposób można im przeciwdziałać. Mamy nadzieję, że ta wiedza okaże się pomocna przy wyborze sposobu oszczędzania na przyszłą emeryturę, a dla seniorów – stanie się cennym poradnikiem, jak nie paść ofiarą przestępców zarówno w świecie realnym, jak i w internecie.



fot. Filip Błażewski/Gazeta Polska

WPŁYWY DO BUDŻETU PAŃSTWA POZOSTAJĄ STABILNE

BUDŻET \ Szacunkowe dane o wykonaniu budżetu za luty pokazują, że mimo ograniczeń związanych z pandemią budżetowe wpływy pozostają na stabilnym poziomie. Po lutym budżet wykazuje nadwyżkę w wysokości 876,3 mln zł – poinformował szef resortu finansów Tadeusz Kościński.**FINANSE** \ Rekordowe oszczędności Polaków pomimo koronakryzysu

Mamy w bankach bilion złotych

Pomimo pandemii Polacy nie przestali oszczędzać i zwiększać swoich zasobów finansowych. W lutym br. po raz pierwszy w historii zgromadzili na bankowych kontach ponad 1 bln zł. Razem z posiadaną gotówką oraz środkami ulokowanymi w funduszach oszczędności polskich gospodarstw domowych sięgnęły 1,8 bln zł.

Mariusz Andrzej Urbanke

Wszystkie zgromadzone przez Polaków oszczędności już na koniec 2020 r. osiągnęły rekordowy poziom 1,8 bln zł, co oznacza, że tylko w ciągu roku wzrosły o 14 proc. Aż o 179 mld zł wzrosła wartość naszych oszczędności trzymanych na rachunkach bieżących, depozytach i w gotówce. Potwierdzają to dane Narodowego Banku Polskiego, z których wynika, że to właśnie depozyty złotowe i walutowe (w tym lokaty i rachunki bieżące) oraz gotówka mają największy udział w naszych oszczędnościach.

Jednak rosną też aktywa zgromadzone w funduszach inwestycyjnych i funduszach, które służą oszczędzaniu na emeryturę z dodatko-



Mimo pandemii zwiększamy swoje finansowe zasoby | fot. Pixabay/d

wymi ulgami podatkowymi. Według szacunków portalu Analizy.pl na koniec 2020 r. były w nich ponad 34 mld zł. Co ważne, najwięcej oszczędności trafiło do pracowniczych programów emerytalnych – ok. 15 mld zł.

W najbliższych latach można się spodziewać coraz

większego udziału pracowniczych planów kapitałowych w tym segmencie – na koniec 2020 r. było w nich 2,8 mld zł. Widać więc, że rządowy program się udał. Na koniec 2020 r. konto w PPK miało prawie 1,7 mln osób – najwięcej spośród wszystkich form oszczędzania w tzw. trzecim filarze.

Przeciętny uczestnik PPE zgromadził blisko 20 tys. zł. Można oczekiwać, że najszybciej będzie rosła właśnie przeciętna wartość konta PPK, gdyż z racji konstrukcji są one zasilane wpłatami co miesiąc.

Jednak większość oszczędności nadal mamy w ban-

kach. – Wspomniany bilion złotych to ogromna kwota. Żeby uzmysłować sobie, o jakich pieniądzach rozmawiamy, niezbędny jest punkt odniesienia. Na przykład z szacunków Ministerstwa Finansów wynika, że w 2020 r. z budżetu państwa wydanych zostało prawie 505 mld zł. To znaczy, że zgromadzone w bankach oszczędności Polaków są aż tak duże, że można by za nie sfinansować wszystkie wydatki budżetowe przez dwa lata – zaznacza Bartosz Turek, główny analityk HRE Investments.

Jego zdaniem powodem, dla którego trzymamy pieniądze w bankach, są gwarancje i pewność polityki gospodarczej w Polsce. – Rodzime banki nie zawiodły depozytów tak jak np. w Grecji w 2015 r. czy na Cyprze w roku 2013. Dlatego większość z nas docenia bezpieczeństwo, gwarancje i łatwy dostęp do oszczędności trzymanych w bankach – podkreśla Turek.

OGŁOSZENIE PŁATNE



WOJEWODA MAZOWIECKI

**Ogłoszenie o toczących się postępowaniach
odszkodowawczych
za nieruchomości położone w gminie Górzno**

Wojewoda Mazowiecki – stosownie do art. 23 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych. (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1363 ze zm.), art. 118 a ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 ze zm.), art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 256 ze zm.) – informuje, że toczą się postępowania administracyjne w sprawie ustalenia odszkodowań za szkody z tytułu ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości, które posiadają w całości lub w części nieuregulowany stan prawny, położonych w gminie Górzno, oznaczonych jako:

- działka numer 417/3 o powierzchni 0,1200 ha, obręb Józefów,
- działka numer 111/4 o powierzchni 0,3471 ha, obręb Józefów,
- działka numer 97/2 o powierzchni 0,1872 ha, obręb Józefów,
- działka numer 83/2 o powierzchni 0,1078 ha, obręb Józefów,
- działka numer 69/2 o powierzchni 0,2948 ha, obręb Józefów,
- działka numer 91/2 o powierzchni 0,1800 ha, obręb Kobyła Wola,

które na podstawie decyzji Wojewody Mazowieckiego Nr 54/S/2017 z dnia 6 marca 2017 r., znak: WI-S.7820.60.2016. GA o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.: „budowa drogi ekspresowej S17 Garwolin – Kurów na odcinku Garwolin (koniec obwodnicy) – granica woj. mazowieckiego i lubelskiego z podziałem na dwie części: część nr 1: na odcinku Garwolin (koniec obwodnicy) – Gończyce (koniec obwodnicy) od km 49+973,53 do km 62+200 długości ok. 12,227 km” – kategoria obiektów budowlanych IV, XXIV, XXV, XXVI, XXVII, XXVIII oraz decyzji Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 12 października 2017 r., znak DLI.2.6621.17.2017.PMJ.17 przeznaczone zostały pod:

budowę i przebudowę sieci wodociągowej, przebudowę sieci teletechnicznej i przebudowę sieci elektrycznej SN i nN.

**Ogłoszenie o toczących się postępowaniach
odszkodowawczych za nieruchomości położone
w obrębie 0250 Krzewień, gmina Miasto Radom**

Wojewoda Mazowiecki – stosownie do art. 9a d ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1043 ze zm.) art. 113 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 ze zm.) w związku z art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 256 ze zm.) – informuje, że toczą się postępowania administracyjne w sprawie ustalenia odszkodowań za nieruchomości, które w części posiadały nieuregulowany stan prawny, położone w obrębie 0250 Krzewień, gmina Miasto Radom, powiat Miasto Radom, oznaczone jako działki o numerach:

- 9/3 o powierzchni 0,0285 ha (arkusz 203),
- 41/3 o powierzchni 0,0292 ha, (arkusz 203),
- 77/3 o powierzchni 0,0144 ha (arkusz 203),
- 94/1 o powierzchni 0,0151 ha (arkusz 203),
- 78/3 o powierzchni 0,0083 ha (arkusz 204),
- 66/3 o powierzchni 0,0206 ha (arkusz 204),
- 14/3 o powierzchni 0,0177 ha (arkusz 203),
- 51/3 o powierzchni 0,0007 ha (arkusz 203),
- 82/3 o powierzchni 0,0061 ha (arkusz 203),

które na mocy decyzji Wojewody Mazowieckiego Nr 32/SPEC/2019 z dnia 21 marca 2019 r. znak: WI-II.747.2.10.2018. EA o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej dla inwestycji pod nazwą: Budowa, przebudowa i rozbudowa linii kolejowej nr 8 na odcinku Warka-Radom (od km 58,100 do km 100,850), odcinek: szlak Dobieszyn – Radom od km 92,552 do km 100,850 w ramach zadania pn.: „Opracowanie projektów budowlanych i wykonawczych oraz realizacja robót LOT-ów: C, D, E w formule „Projektuj i buduj” w ramach projektu POIiS 5.1-10 „Prace na linii kolejowej nr 8, odcinek Warka – Radom (LOT C, D, E)” oraz decyzji Ministra Rozwoju z dnia 2 lipca 2020 r. znak: DLI-I.7620.4.2019.SG.7, stały się własnością Skarbu Państwa.

Koalicja z udziałem Polski broni energii jądrowej

ENERGIA \ Przywódcy siedmiu państw UE, m.in.

Mateusz Morawiecki i Emmanuel Macron, zaapelowali do Komisji Europejskiej, by nie wykluczała energetyki jądrowej z unijnej polityki klimatyczno-energetycznej. To odpowiedź na inicjatywę Niemiec, które chcą wygaszenia jądrowej energetyki w całej Unii Europejskiej.

Wspólny list, który podpisali też liderzy Czech, Węgier, Rumunii, Słowacji i Słowenii, skierowano m.in. do przewodniczącej KE Ursuli von der Leyen i wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa. Autorzy pisma wezwali do zapewnienia równych reguł gry dla energetyki jądrowej. Przypomnieli, że połowa państw UE wykorzystuje lub rozwija atomowy sektor, który zapewnia blisko połowę niskoemisyjnej energii elektrycznej w UE.

W liście podkreślono, że wszystkie dostępne technologie zero- i niskoemisyjne, które przyczyniają się do neutralności klimatycznej, a jednocześnie wspierają inne cele polityki energetycznej, powinny być nie tylko uznane, ale także aktywnie wspierane przez Unię Europejską.

Apel siedmiu państw to odpowiedź na inicjatywę Niemiec, które chcą wygaszenia jądrowej energetyki w całej UE i deklarują sprzeciw wobec finansowania atomowych projektów z unijnych środków. – Wspólny list siedmiu państw dowodzi, że Polska w sprawie atomu nie jest sama i że ten głos jest w UE istotny – ocenił wiceminister aktywów państwowych Artur Soboń.

– W tej sprawie oczywiście chodzi o pieniądze – podkreślił. – Niemcy są dzisiaj producentem konkurencyjnej cenowo energii opartej na odnawialnych źródłach energii i chcą tę energię eksportować – wskazał wiceminister. To dlatego wyszły z inicjatywą, która wycelowana jest m.in. w projekt budowy atomu w Polsce.

.....
(jak, PAP)



ORLEN SFINALIZOWAŁ UMOWĘ Z KANADYJCZYKAMI WS. BUDOWY FARMY OFFSHORE

ENERGIA \ PKN Orlen poinformował w czwartek, że sfinalizował umowę o partnerstwie przy budowie i eksploatacji morskiej farmy wiatrowej z kanadyjską firmą Northland Power. Farma ma mieć moc zainstalowaną do 1,2 GW. NP Baltic Wind B.V., spółka zależna Northland Power, obejmie 49 proc. udziałów w spółce Baltic Power, powołanej do budowy i eksploatacji farmy. Pozostałe 51 proc. udziałów pozostanie w posiadaniu Orlenu.

GOSP.

17

Świadomość ekologiczną należy budować od najmłodszych lat, aby dbałość o środowisko naturalne była standardem. Nowoczesna edukacja ekologiczna daje takie możliwości.

INWESTYCJE \ Fundusze Europejskie dla Ciebie i dla środowiska

Edukacja ekologiczna to inwestycja w lepszą przyszłość



Wystawa interaktywna w Ośrodku Edukacyjno-Muzealnym MPN
| fot. archiwum Magurskiego Parku Narodowego

-Twierdzy na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego, Ośrodek Edukacyjny im. Jana Szafrńskiego w Magurskim Parku Narodowym, Ośrodek Edukacji Przyrodniczej „Młynarzówka” na terenie Narwiańskiego Parku Narodowego, a także Terenowa Stacja Edukacji Ekologicznej Bieszczadzkiego Parku Narodowego w Suchych Rzekach czy obszary Natura 2000 w Poleskim Parku Narodowym, Muzeum Latarnictwa i Ochrony Wartości Przyrodniczo-Kulturowych Wybrzeża Słowińskiego

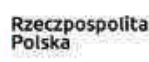
w „Osadzie latarników” w Czołpinie na terenie Słowińskiego Parku Narodowego oraz Ośrodek Edukacyjny Gorczańskiego Parku Narodowego wraz z parkiem dworskim w Porębie Wielkiej. Niektóre obejmują także rewitalizację zabytków, jak projekt adaptacji dawnej oficyny dworskiej w Gorczańskim Parku Narodowym (GPN) wraz z zagospodarowaniem

edukacyjnym parku dworskiego w Porębie Wielkiej. Jego realizacja pochłonęła ponad 3 mln zł, z czego dofinansowanie z Funduszy Europejskich wyniosło blisko 2 mln zł. Adaptowany w ramach projektu obiekt pochodzący z drugiej połowy XVII w. był do tego czasu kilkakrotnie przebudowywany. Do celów edukacyjnych przystosowano 200 m² na parterze oficyny. Znajdują się tu, wyposażone w nowoczesny sprzęt multimedialny, sala konferencyjna oraz warsztatowa, biblioteka z czytelnią, pracownię edukacyjną oraz punkt informacji turystycznej. Ta część budynku udostępniona jest uczestnikom stacjonarnych zajęć edukacyjnych, warsztatów, konferencji, wykładów, a także korzystającym z księgozbioru GPN.

W zabytkowych klimatycznych piwnicach oficyny po-

wstała ekspozycja przyrodnicza. Prezentowane są tu najcenniejsze elementy środowiska naturalnego chronionego w GPN, m.in. zachowane fragmenty puszczy karpackiej, będącej miejscem życia dużych drapieżników – wilka i rysia, a także rzadkich gatunków ptaków, m.in. głuszca oraz dzięciołów: białogrzbietego i trójpalczastego. W ramach projektu powstały także filmy edukacyjne, poszerzające tematykę prezentowaną na wystawie. W parku turyści będą mogli korzystać m.in. z platformy widokowej i systemu ścieżek spacerowych, co pozwoli na stworzenie odwiedzającym i mieszkańcom atrakcyjnych miejsc wypoczynku i rekreacji wraz z możliwością poznawania przyrody i kultury Gorców.

Artykuł powstał we współpracy z NFOŚiGW



E-TOLL zacznie działać w czerwcu

TRANSPORT \ Nowy system poboru opłat drogowych e-TOLL zostanie uruchomiony w pierwszej połowie czerwca tego roku – poinformowało Ministerstwo Finansów. W maju natomiast wystartuje internetowa strona systemu i rejestracja użytkowników e-TOLL, zapewniająca obsługę online bez konieczności wizyty w punkcie obsługi i podpisania umowy.

Po rejestracji w systemie użytkownicy będą mieć bieżący wgląd w historię opłat i możliwość zarządzania swoim kontem przez internet. Każdy użytkownik pojazdu ciężkiego (o łącznej dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony) oraz autobusu będzie mógł wybrać najdogodniejszy dla siebie sposób przekazywania danych lokalizacyjnych w celu naliczenia i wniesienia należnej opłaty drogowej.

Umożliwiająca wniesienie opłaty za przejazd bezpłatną aplikacją e-TOLL na urządzeniu mobilnym będzie dostępna do pobrania w sklepach internetowych Google Play i AppStore. Z aplikacji będą mogli korzystać za-

równy właściciele floty pojazdów, jak i indywidualni kierowcy.

Od 1 grudnia 2021 r. zostaną wprowadzone dwie możliwości opłacania przejazdu państwowymi odcinkami autostrad przez użytkowników pojazdów lekkich (o łącznej DMC nieprzekraczającej 3,5 tony). Będzie to zakup biletu autostradowego np. na stacji benzynowej po podaniu numeru rejestracyjnego pojazdu lub na podstawie danych geolokalizacyjnych przekazywanych do Systemu Poboru Opłaty Elektronicznej KAS (e-TOLL), analogicznie jak to ma miejsce dla pojazdów ciężkich, np. z wykorzystaniem bezpłatnej aplikacji e-TOLL.

W przypadku zakupu biletu autostradowego nie będą wymagane instalacja żadnego urządzenia ani przekazywanie danych geolokalizacyjnych. Wystarczy podać numer rejestracyjny pojazdu i określić odcinek drogi, na którym będzie realizowany przejazd. Z punktu widzenia ochrony prywatności jest to rozwiązanie ograniczające do minimum zakres przetwarzanych danych.

Jak wynika z ankiety przeprowadzonej przez Zrzeszenie Międzynarodowych Przewoźników Drogowych, ponad 47 proc. przewoźników nie ma wiedzy na temat nowego systemu e-TOLL, nie wiedzą też, z jakiego urządzenia będą mogli korzystać w nowym systemie. Tymczasem nawet za pomyłki grożą wysokie kary, np. 1500 zł za brak właściwego systemu lokalizacyjnego. Zdaniem przewoźników rejestracja internetowa nie daje gwarancji płynnego poboru opłat na drugi.

(lus, PAP)

Rosną czynszowe zaległości Polaków

FINANSE \ Według danych z Rejestru Dłużników BIG InfoMonitor zaległości z tytułu nieopłaconych czynszów wzrosły na koniec stycznia do ponad 175 mln zł. Średni czynszowy dług osoby prywatnej dochodzi do 20 tys. zł, a firmy przekracza 37 tys. zł.

Między styczniem 2020 r. a styczniem br. same zaległości czynszowe widoczne w rejestrze zwiększyły się o 20 mln zł. 15,7 mln zł z tej kwoty należy do wynajmujących lokale firm. Choć dług wzrósł, liczba dłużników spadła z ponad 9,1 do 8,5 tys. osób i firm.

– Mniejsza liczba czynszowych dłużników to efekt ich coraz częstszej mobilizacji przez zarządzających lokalami mieszkaniowymi i użytkownikami. Wykorzystywane są w tym celu dwa rozwiązania: wysyłka wezwań do zapłaty, a jeśli to nie zadziała, to również wpis dłużnika do rejestru BIG – tłumaczy Łukasz Rączkowski z BIG InfoMonitor.

Umieszczenie w bazie dłużników może być konsekwencją już 30-dniowych opóźnień na co najmniej 200 zł w przypadku osób prywatnych i 500 zł, jeśli dłużnikiem jest firma.

Jak informuje BIG InfoMonitor, średnia wartość zaległego czynszu przypadająca na osobę to 19 768 zł, a na firmę prawie dwukrotnie więcej – 37 511 zł. Rekordowe kwoty zaległości należą do mieszkańcy Mazowsza – blisko 1,8 mln zł, i przedsiębiorstwa działającego na Pomorzu – ponad 2,2 mln zł.

Co piąty respondent badania wykonanego dla BIG InfoMonitor przez Maison & Partners wskazał pod koniec ub.r., że miał problem z terminowym regulowaniem bieżących rachunków w 2020 r. Nieopłacone rachunki za telefon, internet, telewizję kablową, prąd, gaz i wodę, a także właśnie za czynsz spowodowały wzrost kwot zadłużenia widocznych w Rejestrze Dłużników BIG InfoMonitor o ponad 2 mld zł do kwoty 44,3 mld zł.

(ar)

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-6 POLSKA

8-9 ŚWIAT

10

OBRONA NARODOWA

11-19

GOSPODARKA

20-21

PUBLICYSTYKA

22-23

SPOŁECZEŃSTWO

24

PODRÓŻE

25

KULTURA

26-27

SPORT

28

LIZEM



fot. Zbyszek Kaczmarek/Gazeta Polska

BUDOWA VIA CARPATIA ZOSTANIE UKOŃCZONA W 2025 R.

DROGI \ W 2025 r. ukończona zostanie budowa drogi Via Carpatia. Obecnie budujemy też na całym przebiegu drogę Via Baltica, realizujemy również budowę drogi ekspresowej S3 – powiedział w czwartek w rozmowie z TVP Info minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

TRANSPORT \ Zrobiliśmy wszystko, by pasażerowie czuli się komfortowo – zapewnia LOT

MAX-y wróciły na polskie niebo

Jeden z boeingów 737 MAX będących we flocie Polskich Linii Lotniczych LOT wykonał pierwszy rejs pasażerski po ponaddwuletniej przerwie. Przewoźnik zapewnił, że przed lotem z pasażerami każda z maszyn przeszła modyfikacje wymagane przez Agencję Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA).

Jan Kamieniecki

O godz. 16.45 w środę pierwszy boeing 737 MAX narodowego przewoźnika wystartował z Warszawy, zabierając pasażerów do Oslo. Od teraz stopniowo przywracane do siatki połączeń MAX-y w zależności od zapotrzebowania będą wykonywały loty do miast w Europie – poinformował LOT.

Samoloty Boeing 737 MAX zostały uziemione przez regulatora lotniczego EASA 12 marca 2019 r. po dwóch wypadkach tych maszyn – w Indonezji w październiku 2018 r. i w Etiopii w marcu 2019 r. – w których łącznie zginęło 346 osób. Przyczyną tych tragicznych zdarzeń było oprogramowanie znane jako MCAS, które miało ułatwić obsługę samolotu.

Jednak – jak ustalono podczas szczegółowych badań



Boeingi 737 MAX będące we flocie LOT znów wożą pasażerów | fot. Wikipedia/d

i analiz dokonanych po uziemieniu samolotów – MCAS, kierowany tylko przez jeden czujnik kąta natarcia, stale włączał się, jakby czujnik źle działał, pchając nos samolotu wielokrotnie w dół i ostatecznie uniemożliwiając pilotom kontrolę nad maszyną.

PLL LOT mają pięć samolotów Boeing 737 MAX, każdy z nich może zabrać na pokład do 186 pasażerów. Przewoźnik zapewnił, że przed pierwszym po dwóch latach rejsem z pasażerami każda z maszyn przeszła wymagane przez EASA mo-

dyfikacje. – Ponadto, dbając o maksymalny poziom bezpieczeństwa i komfort pasażerów, LOT zdecydował się dodatkowo skierować każdy z pięciu MAX-ów na tzw. przegląd ciężki i oblot techniczny – poinformował przewoźnik.

Jak dodała spółka, tzw. przegląd ciężki trwa ok. 14 dni i pochłania ok. 2200 roboczogodzin. – Następnie po otrzymaniu dyrektywy zgodności do lotu od Urzędu Lotnictwa Cywilnego każda maszyna wykonuje oblot techniczny sprawdzający funkcjonalność systemów samolotu, również na maksymalnej wysokości przelotowej 12,5 km – wyjaśnił przewoźnik.

Maciej Wilk, członek zarządu ds. operacyjnych LOT, zapewnił, że spółka zadbała o kompleksowe wykonanie prac technicznych i upewniła się, że MAX-y są w pełni gotowe do zabrania pasażerów na pokład. – Każdy pilot LOT, który zasiądzie za sterami boeinga 737 MAX, został ponownie przeszkolony na symulatorach i wykonał dodatkowe loty z instruktorem. Zrobiliśmy wszystko, aby nasi pasażerowie czuli się maksymalnie komfortowo na pokładzie tych maszyn – dodał Wilk.

(PAP)

Problem z suszą, ale tylko w raporcie NIK

GOSPODARKA WODNA \ Wody Polskie opracowały plan przeciwdziałania skutkom suszy. Dokument dotyczy całości gospodarowania wodami w rolnictwie, przemyśle i gospodarce komunalnej – to odpowiedź Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie” na raport NIK wskazujący na brak spójnej koncepcji gospodarowania wodą.

W swojej publikacji pn. „Zapobieganie suszy rolniczej bez spójnego planu” Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, że choć kompetencje w zakresie zarządzania zasobami wodnymi przejęły Wody Polskie, to wciąż brakuje spójnej koncepcji, która zapewniałaby strategiczne i systemowe ujęcie gospodarowania wodą w rolnictwie.

Zdaniem Izby skala niedoboru wody będzie się zwiększać. – Problem stanowi zbyt mała retencja zlewni lokalnych – twierdzi NIK. Powodem ma być m.in. to, że w Polsce przybywa powierzchni uszczelnionych w procesie urbanizacji oraz następuje nadmierne przyspieszenie odpływu wód ze zlewni i dolin rzek za sprawą regulacji rzek i urządzeń melioracyjnych, które pełnią

obecnie głównie funkcje odwadniające.

Z raportem NIK kategorycznie nie zgodziły się Wody Polskie, wskazując, że już w tytule publikacji jest podana nieprawda. – Opracowaliśmy plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS). Dokument zawiera wskazania do działań zapobiegających niedoborom wody. Dotyczy całości gospodarowania wodami: w rolnictwie, przemyśle i gospodarce komunalnej, gdyż tylko tak można mówić o racjonalnych i skutecznych działaniach – oświadczył prezes przedsiębiorstwa Przemysław Dac.

Jak wyjaśnił, PPSS przeszedł procedurę szerokich konsultacji społecznych, a tworzony był pod kierunkiem zespołu naukowego,

na podstawie najnowszych badań i analiz dotyczących suszy. Szef Wód Polskich przypomniał też, że przedsiębiorstwo w 2019 r. opracowało nowatorski program kształtowania zasobów wodnych na terenach rolniczych i przeprowadziło jego pilotaż.

Wiosną 2020 r. rozpoczęło się wdrażanie 3-letniego programu w całej Polsce. Zakłada on przywrócenie dwufunkcyjności systemów melioracyjnych. Do wykonania wyznaczono ponad 650 inwestycji, a do końca grudnia 2020 r. w ramach programu zrealizowano 1/3 działań. – Tylko w ub.r. zretencjonowanych zostało dodatkowo 57 mln m sześć. wody. W kolejnych dwóch latach wartość ma być potrojona – podkreślił Dac.

Według niego kontynuacja programu retencji korytowej wkrótce doprowadzi do wzrostu retencji w Polsce z poziomu obecnych 6,5 proc. do 7 proc., by w najbliższych latach zwiększyć ten współczynnik do 15 proc.

Paweł Woźniak

COVID-19 oszczędził KGHM

SPÓŁKI \ KGHM w 2020 r., jako jedno z nielicznych przedsiębiorstw w branży, przezwyciężył kryzysy makroekonomiczne, osiągnął założone cele i zakończył rok z satysfakcjonującym wynikiem – ocenił prezes spółki Marcin Chłodziński. Zysk netto był wyższy o 26,5 proc. od osiągniętego w 2019 r.

Dobre wyniki finansowe udało się osiągnąć mimo zawirowań związanych z COVID-19. Spółka zarobiła netto w ubiegłym roku 1 mld 797 mln zł. Natomiast zysk operacyjny, tj. przed potrąceniem odsetek od kredytów i obligacji, podatków i amortyzacji, był najwyższy od momentu akwizycji aktywów zagranicznych grupy i przekroczył 6,6 mld zł (wzrost o 27 proc.).

– Utrzymaliśmy produkcję na stabilnym poziomie, a ciągłość procesów nie była zagrożona. Odpowiedzialne szacowanie ryzyka pozwoliło nam na utrzymanie planowanego poziomu produkcji – podkreślił prezes. Od wybuchu pandemii zarówno w Polsce, jak i w kopalniach zagranicznych należących do spółki nie było przestojów produkcyjnych.

Grupa odnotowała bardzo dobre wyniki sprzedaży. Przełożyło się to na 4-proc. wzrost

przychodów w ujęciu rocznym, do poziomu 23,6 mld zł. Wartość aktywów, czyli majątku spółki, wyniosła 42 mld 780 mln zł i była wyższa w stosunku do końca 2019 r. o 3 mld 371 mln zł.

KGHM Polska Miedź wykazywał pełną zdolność do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań. Posiadane przez grupę środki pieniężne oraz pozyskane finansowanie zewnętrzne gwarantują utrzymanie płynności oraz umożliwiają realizację zamierzeń inwestycyjnych.

KGHM kontynuuje inwestycje m.in. związane z głębieniem szybu GG-1 Głogów Głęboki-Przemysłowy. Ważnym elementem inwestycji są również projekty związane z ochroną środowiska i zmniejszeniem wpływu na otoczenie w Hucie Miedzi Legnica i w Hucie Miedzi Głogów.

(lus, PAP)

Dobre prognozy dla polskiego eksportu

PRZEMYSŁ \ Indeks PMI, czyli wskaźnik aktywności finansowej, w przypadku niemieckiego przemysłu wzrósł w marcu do 66,6 pkt. To wynik najwyższy w historii. Zdaniem ekspertów pozytywne wieści z Niemiec są dobrym prognostykiem dla polskiego eksportu, który od ubiegłego roku rośnie.

Najwyższy w historii odczyt niemieckiego PMI w przetwórstwie to dobry prognostyk dla polskiego eksportu i przemysłu, który może rekompensować słabszy popyt wewnętrzny wynikający z trzeciej fali pandemii w obecnych tygodniach

– podkreśla Paweł Borys, prezes Polskiego Funduszu Rozwoju.

Poprawiają się też wskaźniki u innych naszych dużych partnerów handlowych. Wyraźnie poprawiły się dane z USA oraz Francji – tam wskaźnik dla prze-

mysłu wzrósł w marcu do 57,6 pkt i znalazł się na najwyższym poziomie od 38 miesięcy.

– Sektor przemysłowy wykazuje gigantyczną odporność na koronakryzys. Trendy w sektorze nie zmieniają się od kilku miesięcy. Pro-

blemy z rosnącymi cenami surowców nie odbijają się negatywnie na ocenach ankietowanych menedżerów – komentują analitycy TMS Brokers.

Dane instytutu IHS Markit dla strefy euro również wskazują na rekordo-

wą wartość PMI dla sektora przemysłowego. W marcu wskaźnik wyniósł 62,4 pkt i znalazł się na najwyższym poziomie od początku badania, a więc od 1997 r. Gorzej we wszystkich krajach radzi sobie sektor usług, który nadal jest zduszony przez restrykcje epidemiczne, które dodatkowo zostały przedłużone.

Mariusz Andrzej Urbanke

Kanał Sueski wciąż jest zablokowany

TRANSPORT \ Próby odblokowania Kanału Sueskiego przez holowniki i pogłębiarki na wodzie oraz koparki na lądzie wciąż okazują się nieskuteczne. „MV Ever Given”, jeden z największych kontenerowców na świecie, kolejny już dzień blokuje najważniejszą morską drogę handlową.

Już ponad 150 statków czeka w kolejce, aby przepłynąć przez Kanał Sueski – szlak wodny, który obsługuje 12 proc. światowego handlu. Statek „MV Ever Given” pływający pod banderą Panamy we wtorek zaklinował się w poprzek kanału, po tym jak silny wiatr zepchnął go podczas wychodzenia z Morza Czerwonego. Dodatkowo kapitan kontenerowca podczas manewru miał słabą widoczność z powodu burzy piaskowej.

Władze wznowiły akcję ratunkową w czwartek, używając pogłębiarek do usuwania materiału wokół gigantycznego frachtowca oraz holowników, które próbują wypchnąć go z powrotem na głębszą wodę.

W 2020 r. przez Kanał Sueski przepływało prawie 19 tys. statków, średnio ok. 50 dziennie. Znany jest jako krytyczne, wąskie gardło w handlu ropą, gazem i produktami ropopochodnymi. Było to widoczne w środę w cenach ropy, które gwałtownie wzrosły. Według informacji branżowych w kanale utknęły tankowce przewożące surowiec z Arabii Saudyjskiej, Rosji, USA i Omanu.

Paweł Woźniak

PANDEMIA \ Bankowcy w walce z koronawirusem

Dać poczucie bezpieczeństwa

Na pierwszej linii walki z pandemią COVID-19 stoją dziś pracownicy ochrony zdrowia oraz wszelkie służby mundurowe. Jednak pełne ręce roboty mają również pracownicy infolinii Głównego Inspektoratu Sanitarnego. Dlatego od kilku miesięcy w pełnym wymiarze godzin wspiera ich grupa 40 konsultantów Pekao Direct. – W kontekście skali zakażeń w ostatnich dniach, obok wysiłku służby zdrowia, wsparcie na infolinii to jedno z najważniejszych i najbardziej odpowiedzialnych zadań – przyznaje Kancelaria Premiera.

Już przy pierwszej fali pandemii pracownicy Banku Pekao zaangażowali się we wsparcie infolinii PFR, dotyczącej tarczy antykryzysowej, a także infolinii NFZ dotyczącej COVID-19. W przypadku tej drugiej 50 wolontariuszy odebrało ponad 7,5 tys. połączeń, przeprowadzając ponad 1,3 tys. godzin rozmów.

Od tego czasu skala zaangażowania bankowców znacznie się zwiększyła. Od początku drugiej fali koronawirusa – już nie w ramach wolontariatu, a na zlecenie Banku Pekao – pracownicy Pekao Direct wspierają infolinię Głównego Inspektoratu Sanitarnego w ramach projektu Centrum Kontaktów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

– Wsparcie infolinii GIS wynika wprost z wewnętrznej chęci realizacji społecznych inicjatyw – szczególnie tych dotyczących troski o zdrowie i życie nas wszystkich – powiedział Wojciech Bury, prezes Pekao Direct. Dodał, że uczestnictwo w projekcie było wyborem oczywistym i spójnym z misją firmy.

Bank finansuje grupę 40 konsultantów, którzy pracując na pełen etat w okresie od listopada do połowy marca, obsłużyli ponad 71 tys. połączeń. Bank przeznaczył na akcję ponad milion złotych. Projekt jest wciąż kontynuowany.

– Nasze kompetencje i doświadczenie budowane latami to solidna podstawa do podejmowania nowych wyzwań. Czuliśmy, że jesteśmy potrzeb-



fot. Adobe Stock

ni, więc podaliśmy pomocną dłoń, dbając o jedną z podstawowych ludzkich potrzeb – poczucie bezpieczeństwa – podkreśla Dorota Ciejka, dyrektor Departamentu Zarządzania Doświadczeniem Pracowników i Doskonalenia Jakości w Pekao Direct.

Izabela Pawełczyk, konsultant Pekao Direct, zwraca uwagę, że w pandemicznej rzeczywistości ludzie czują się zagubieni i nie mają się do kogo się zwrócić po sprawdzone informacje. – Często kontaktują się z nami osoby starsze, które nie mają dostępu do internetu i nie są w stanie same sprawdzić oficjalnych komunikatów. My mamy możliwość wytłumaczenia im wielu kwestii i uspokojenia – mówi Pawełczyk.

Inny konsultant Pekao Direct, Piotr Kowalczyk, zauważa, że nawet po roku od wybuchu pandemii koronawirus jest

dla ludzi wciąż czymś nowym. – Ludzie kontaktują się z infolinią GIS z problemami, z którymi nigdy wcześniej nie mieli styczności. To dla nich coś nowego, więc to normalne, że mają sporo obaw i szukają porady. Jako konsultanci jesteśmy po to, aby rozwiązać wszelkie wątpliwości i dodać otuchy – tłumaczy. Jak mówi, praca na infolinii GIS jest dynamiczna ze względu na zmieniające się informacje. Rozporządzenia często publikowane są poza godzinami pracy konsultantów, lecz ci kolejnego dnia rozpoczynają ją w pełni przygotowani i zapoznani z nowymi wytycznymi. – Jednego dnia wchodzi jedno rozporządzenie, drugiego inne – ludzie pytają o aktualne zasady. Nieraz w niedzielę wieczorem wchodzi w życie rozporządzenie, którego treść musimy znać, żeby już w poniedziałek rano

wiedzieć, co odpowiadać – wyjaśnia Kowalczyk.

KPRM, dziękując konsultantom Pekao Direct za wsparcie oraz chwalać za jakość pracy i zrozumienie potrzeb dzwoniących, podkreśliła, że zespół Pekao Direct płynnie włączył się w system wspierania infolinii GIS, najpierw sprawnie przechodząc proces szkoleń i wdrożenia, a następnie realizując samą obsługę infolinii. – Statystyki nie pozostawiają wątpliwości – średnio 3 tys. połączeń dziennie, z czasem oczekiwania 6 sekund, daje obraz niezwykle sprawnego i efektywnego serwisu informacyjnego. W kontekście skali zakażeń w ostatnich dniach, obok wysiłku służby zdrowia, wsparcie na infolinii to jedno z najważniejszych, najbardziej odpowiedzialnych zadań – oceniła kancelaria szefa rządu.

oprac. Paweł Woźniak



Salvador Dali

(1904–1989) hiszpański malarz surrealisty, rzeźbiarz, architekt, pisarz i reżyser

\\ Dopóty wspaniale jest mieć pieniądze, dopóki nie zagubi się mądrości dostrzegania rzeczy, których nie można za nie kupić. \\

GOSPODARKA \ Rekordowe zyski na giełdzie, zagrożenia inwestycyjne – sygnały ostrzegawcze przed bańkami spekulacyjnymi

Między chciwością a lękiem

W zeszłym roku przeciętny inwestor giełdowy w Polsce zarobił ponad 70 tys. zł. Kwota ponaddwukrotnie wyższa od najniższej rocznej pensji krajowej działa na wyobraźnię i może prowadzić do podejmowania nieracjonalnych decyzji. Tymczasem idylla inwestycyjna nie będzie trwać wiecznie, a już widać sygnały ostrzegawcze przed możliwym krachem.

Tomasz
Teluk

Według danych fiskusa przeciętny Kowalski, inwestujący na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych, mógł pochwalić się zyskiem w wysokości 70,8 tys. zł. Tak wynika z przedłożonych rozliczeń podatkowych PIT-38 z tytułu dochodów kapitałowych. To rekord ostatnich kilkunastu lat. W grubych latach 2007, 2017 czy 2018 inwestorzy zarabiali o połowę mniej. Stało się tak mimo pandemii koronawirusa, która skutkowała krachem na giełdzie w marcu 2020 r. Parkiet bardzo szybko odrobił jednak straty. Obecna koniunktura jest pozytywna, choć rynek amerykański jest tak bardzo sztucznie napompowany, a wyceny odrealnione, że inwestorzy obawiają się kolejnego tąpnięcia. Stąd ostrożność przy inwestowaniu w akcje.

Inwestorzy dzielą się swoimi zyskami z fiskusem na podstawie tzw. podatku Belki. To 19 proc. z zysków kapitałowych. Płaci go ponad 400 tys. osób prywatnych. Wspólnie zarobili oni gigantyczną kwotę 28 mld zł, budżet dostanie więc aż 5 mld zł, w porównaniu z 1,2 mld rok wcześniej.

Ostrożnie z kryptowalutami

Inwestowanie, a przede wszystkim perspektywy niebotycznych zysków zachęcają inwestorów do coraz bardziej ryzykownych operacji. Tu prym wiodą kryptowaluty, które zyskują zainteresowanie coraz większej rzeszy inwestorów instytucjonalnych oraz indywidualnych. Mali inwestorzy upatrują w kryptowalutach długoterminowej ochrony przed inflacją oraz kilkudziesięcioprocentowych zysków, które mogą osiągnąć znacznie szybciej niż w przypadku akcji.

Niestety coraz częściej dochodzi do awarii czy kradzieży kryptowalut. Jedną z popularniejszych giełd Coinquista, wpisana do rejestru małych instytucji płatniczych Komisji Nadzoru Finansowe-



| fot. Pixabay/d

go, ma poważne kłopoty od początku tego roku. Jej klienci narzekają, że nie mogą zalogować się na swoje konta i nie mają dostępu do wypłaty środków – pisze Geekweb.pl. Z kolei „Puls Biznesu” napisał, że jeden z klientów miał stracić dostęp do kryptowalut o wartości 1,3 mln zł. KNF zażądała od właścicieli giełdy wyjaśnień. W 2019 r. okradziono klientów giełdy kryptowalut Bitmarket. Podczas jednej nocy wyparowało z giełdy 100 mln zł. Konta na platformie miało 60 tys. użytkowników. W depozytach było ponad 2,3 tys. bitcoinów. Okazało się, że całe przedsięwzięcie było zaplanowanym oszustwem. Przez 4 lata dokonywano pozornych transakcji, a środki od klientów trafiały do portfeli firm zarządzających. Prokuratura postawiła współwłaścicielowi spółki zarzuty oszustwa zagrożone karą do 10 lat więzienia.

Aby ustrzec się przed oszustwami, warto śledzić komunikaty KNF, zwłaszcza dotyczące firm, które trafiają na tzw. czarną listę. Ostatnio trafiło tam kilka podmiotów z Polski i Estonii, które oferowały swoim klientom usługi finansowe bez koniecznych pozwoleń. W styczniu KNF ostrzegła przed firmą Melgreg Services OU (Cryptomarket) oraz spółkami Zawex i Fundico. Prokuratura Okręgowa w Warszawie wszczęła także śledztwo przeciwko podmiotowi LV Grow Markets, prowadzącemu platformę inwestycyjną bez sto-

sownych upoważnień. KNF ma pod lupą szczególnie firmy zarejestrowane w rajach podatkowych lub państwach o stosunkowo liberalnych przepisach, w mniejszym stopniu chroniących konsumentów. Klienci powinni dodatkowo wzmocnić czujność, czy przypadkiem nie stają się ofiarą piramid finansowych, loterii czy innych przekrętów, których wspólnym mianownikiem są kryptowaluty.

Spekulacyjna bańka stulecia?

Rynki targane sprzecznymi emocjami – chciwością i lękiem – pełne są skrajnych komentarzy zwiększających napięcie i niepewność co do przyszłości. W przypadku kryptowalut z jednej strony bitcoin stał się rekordową inwestycją wszech czasów. Skumulowany wzrost wartości wynosi aż 20 mln proc., z roczną średnią 230 proc., i to musi robić kolosalne wrażenie na inwestorach. Indeks amerykańskich spółek technologicznych dał zarobić zaledwie 20 proc. rocznie.

Z drugiej strony zaś niektóre rządy zapowiadają, że zdelegalizują kryptowaluty. Najgłośniej w tej sprawie wypowiada się rząd Indii, który chciałby wprowadzenia 10 lat więzienia za handlowanie cyfrowymi walutami, posiadanie czy ich wydobywanie za pomocą sprzętu IT. Co ciekawe, na tym rynku inwestuje już 8 mln obywateli tego kraju.

Na przeciwnym biegunie znajdują się Amerykanie. Co trzeci obywatel, który sko-

rzysta z covidowego programu pomocy rządowej w wysokości 1400 dol., zamierza zainwestować je na giełdzie lub kupić kryptowaluty. Prawdopodobnie nakręci to spiralę kolejnych wzrostów i wywinduje finansowe aktywa na niebotyczne poziomy. Co się stanie, gdy tendencja się odwróci? Czy nie zaburzy to płynności alternatywnych dla Wall Street pośredników finansowych? Te obawy nie są bezzasadne.

Wielu znanych inwestorów i doradców inwestycyjnych uważa, że niebezpieczeństwo czai się tuż za rogiem. Portal Strefa Inwestorów cytuje słynnego doradcę inwestycyjnego Billa Bernsteina, który uważa, że gotowa do pęknięcia bańka jest już uformowana. „Teraz te sygnały widać. Wystarczy popatrzeć na to, co dzieje się wokół Robinhooda, co działo się niedawno wokół akcji spółki GameStop. To wszystko są sygnały narastania bańki” – powiedział, komentując ostatnie wywindowanie cen przeciętnej spółki za pomocą popularnej aplikacji dostępnej w smartfonie.

Ceny odrywają się od fundamentów, ponieważ do głosu doszło młode pokolenie, które uważa, że ceny na giełdzie mogą tylko rosnąć. Pierwsze sukcesy, duże zyski utwierdzają je w przekonaniu, że idylla będzie trwała wiecznie. Jest to charakterystyczny sygnał ostrzegawczy przed każdym z krachów. Gdy runą rynki finansowe, zacznie się hiperinflacja. Gotówka będzie traciła swoją

wartość, a zanim sytuacja się ustabilizuje, miną lata.

Ray Dalio, założyciel Bridgewater Associates, największego funduszu hedgingowego świata, uważa, że rządy mogą w ten sposób zacząć manipulować rynkami, aby zakazać przepływów z tracącej na znaczeniu gotówki do kryptowalut czy złota. Dalio uważa, że pieniądź papierowy to „śmieć”, a jedyne, czego można się spodziewać po biurokratach, to podwyżki podatków.

Innowacyjność inwestorów

Nowością na rynku inwestycyjnym są tzw. tokeny niezamienne NFT (ang. non-fungible tokens). Jest to numer seryjny zaszyfrowany podpisem twórcy, rejestrowany w blockchainie kryptowaluty Ethereum (ETH). W ten sposób można kupować cyfrowe wersje dzieł znanych artystów, a nawet gify, memy czy tweety. Ostatnio w ten sposób wylicytowano tweet miliardera Marka Cubana za 952 dol. Inne dzieła osiągają natomiast zawrotne ceny. Filmik Nyan Cat został wyceniony na 580 tys. dol. Natomiast dom aukcyjny Christie's sprzedał kolaż „First 5000 Days” artysty o pseudonimie Beeple za 69,34 mln dol. W ten sposób sprzedają się interaktywne obrazy, ścieżki dźwiękowe czy grafiki. Swoje NFT wydaje coraz więcej artystów. Kilka tygodni temu swój token wydał znany artysta muzyki cyfrowej Aphex Twin. Na licytacji wydał dzieło będące animacją jego twarzy. Kupujący płacą za nią kryptowalutami.

Jedną z branż, na której kwitnie także bańka spekulacyjna, jest zielona energia. Istnieje dużo rozwiązań proekologicznych, które są zwyczajnie przeszacowane. Koronnym przykładem jest firma Tesla produkująca zaledwie kilka modeli samochodów, której obecna wartość rynkowa jest wyższa niż czołówek firm motoryzacyjnych razem wziętych, z Toyotą i VW łącznie. Obecnie wystarczy ogłosić, że inwestuje się w farmy fotowoltaiczne lub wiatraki, aby inwestorzy dostali małego rozumu. Osobom racjonalnym powinna zapalić się ostrzegawcza czerwona lampka.

.....
Autor jest założycielem i dyrektorem Instytutu Globalizacji (www.globalizacja.org)



fot. Wikipedia/d

Jan Paweł II

(1920–2005) święty Kościoła katolickiego, papież w latach 1978–2005

\ Wiara i rozum są jak dwa skrzydła, na których duch ludzki unosi się ku kontemplacji prawdy. Sam Bóg zaszczerpił w ludzkim sercu pragnienie poznania prawdy, którego ostatecznym celem jest poznanie Jego samego, aby człowiek – poznając Go i miłując – mógł dotrzeć także do pełnej prawdy o sobie. \

PUBL...

21

FELIETON \ Co pozostanie po czasach naszej walki z pandemią?

Filozofia w czasach zarazy

Wbrew temu, co każda epoka sądzi o sobie, wyjątkowość jej losów jest w dużym stopniu odczuciem skrajnie subiektywnym. Nam, dzieciom wieku XX, wydaje się np., że Holokaust jest zjawiskiem absolutnie unikatowym, podczas gdy każdy historyk wie, że zbrodni ludobójstwa było w dziejach ludzkości co niemiara. To samo dotyczy pandemii – zarazy nawiedzały nas cyklicznie, choć chyba żadna nie wywarła takiego wpływu na stan świadomości ludzkości, jak obecna.



Jerzy
Lubach

Giovanni Boccaccio w „Dekameronie” ukazał towarzystwo, które w czasach zarazy w myśl zasady „po nas choćby potop” zajęło się rozpustą, Albert Camus w „Dżumie” wręcz przeciwnie – wyniósł na piedestał codzienne ludzkie bohaterstwo, lecz jego przekaz ma tę słabą stronę, że po odrzuceniu Dekalogu jakoś nie sposób znaleźć motywacji do moralnego obowiązku, który narzuca sobie jego bohater. A co pozostanie po czasach naszej walki z pandemią?

Zamiast wielkiej ideologii, której zabrakło – pandemia

Wydaje się, że filozoficzne spojrzenie na skutki pandemii może być dla nas korzystne i taką właśnie refleksję znalazłem... w rosyjskim internecie! Oto w wywiadzie dla Radia Swoboda (niegdyś monachijskiego, dziś działającego w Rosji) natknąłem się na przemyslenia rosyjskiego filozofa Arkadija Nieldiela, profesora Rosyjskiej Akademii Nauk i uniwersytetu weneckiego. To, że jest to uczony rosyjski, nie powinno szczególnie dziwić – Rosja ma wspaniałe tradycje myślicieli religijnych początku XX w., jak: Nikołaj Bierdiajew, Lew Szeztow czy ojciec Siergiej Bułgakow, którzy mieli to szczęście, że zamiast zginąć w sowieckich łagrach, nieopatrznie zostali tylko wygnani z kraju przez Lenina w 1922 r. Kluczowym problemem myśli Bierdiajewa była wolność i prof. Nieldiel wydaje się pod tym względem jego spadkobiercą, głosząc tezę, że w ostatnim roku zapadła nad światem nowa żelazna kurtyna – covidowa, w odróżnieniu od swojej poprzedniczki z czasów zimnej wojny oddzielająca nie obywateli od „wrogiej” ideologii, lecz obywatela od obywatela, człowieka od człowieka:

„Politycy doskonale rozumieją, że jest to dla nich w określonym stopniu zbawienne. Ta biblijnej skali »kara« ogarnęła cały świat. COVID w zadziwiający sposób zastąpił wielką ideologię, która powinna świat ogarniać, komunizm, liberalizm czy coś w tym rodzaju. COVID sam stał się ideologią i politycy zorientowali się, że wirus można zinstrumentalizować tak, by uczynić go ideologią. To nie jest po prostu choroba, nie po prostu pandemia – to ogólnościowy wróg, z którym należy prowadzić walkę na skalę biblijną jako ze złem ogólnościowym. Jego pojawienie się (jeśli wierzyć, że wynikł przypadkowo, a nie był zjawiskiem zaprogramowanym) było nader szczęśliwym przypadkiem. Niewiarygodna popularność i momentalna ideologizacja pandemii objaśnia się tym, że zajęła ona miejsce wielkiej ideologii, której zabrakło. To wróg. I potrzebne są siły dobra, które będą z nim walczyć. A jakie mogą być siły dobra? Rozumie się, że tylko liberalne! Nikt inny z biblijną plagą zmierzyć się nie może”.

Kto skorzystał i chce skorzystać jeszcze bardziej

No i zmierzły się zwycięsko – z „pandemią” zdrowego rozsądku, zwaną prawicowością i konserwatyzmem uosabianymi przez wyborców Donalda Trumpa. Dzięki manipulacjom wokół głosowania korespondencyjnego „liberałom”, czyli faktycznie spadkobiercom bolszewików, udało się nie dopuścić do jego drugiej kadencji. Pierwsze decyzje nowej administracji świadczą, że będzie ją determinowała ideologia: prezydent największego mocarstwa świata zajął się kwestią toalet w szkołach dla niezliczonej już ilości nowych pici oraz otworzeniem wrót do armii przedstawicielom LGBTXYZ. Już sobie wyobrażam siłę bojową stępczowionego US Marine Corps! Rosja i Chiny śmieją się w kulał.

W prawie rzymskim, będącym przez 2,5 tysiąca lat kręgosłupem cywilizacji zachodniej, dziś na wszystkie sposoby wykoślawianym przez kastę, istniało pojęcie „cui prodest”, czyli – to, kto skorzystał na zbrodni, mogło wskazać sprawcę. Bez wątplenia skorzystały Rosja i Chiny, zachowujące się jak Chaplinowski szklarz ze słynnego filmu „Brzdąc” – malec wybija szyby, żeby zapewnić robotę Charliemu, „przypadkiem” znajdującemu się tam w chwilę potem; kraj, który mniej lub bardziej świadomie wypuścił wirus w świat, teraz do brotliwie wciska zarażonym swoją szczepionkę.

A w Rosji jeszcze fajniej: prezydent Putin na olimpijskim stadionie w Moskwie, zapełnionym dziesiątkami tysięcy Rosjan bez maseczek, ogłasza koniec pandemii, przy okazji rysując nową historiografię: „W latach dwudziestych ubiegłego wieku bolszewicy, którzy stworzyli Związek Sowiecki, z jakiegoś wciąż niejasnego powodu, przekazali znaczące terytoria, przestrzenie geopolityczne, podmiotom quasi-państwowym. Ale nigdy nie zgodzimy się tylko z jednym: aby ktoś pozwolił sobie na wykorzystanie hojnych darów Rosji, aby zaszkodzić samej Federacji Rosyjskiej. Mam nadzieję, że to zostanie usłyszane”. Nie wiem, czy w zajętych tęczowymi toaletami Waszyngtonie zostanie to usłyszane, ale rosyjski filozof o tym myślał:

„Stąd tytuł mojej książki »Panmedia«. Piszę w niej, że to coś à la rok 1937 [szczyt terroru stalinowskiego] w tym sensie, że strach ogarnie wszystkich i każdego z osobna. Stoję w kolejce, a za mną może chory na COVID, który myśli, że to może ja jestem chory i go rozprzestrzeniam, a obok drugi i trzeci. Wszyscy staliśmy się podejrzeni. Nie mogło być lepszego prezentu dla ludzi, którzy pragnęli przekonstruować społeczność światową. Klaus Schwab, autor idei o »czwartej rewolucji prze-

myślowej«, otwarcie pisze, że COVID to furtka, którą my – dzierżący władzę, politycy, finansisi i inni, w których imieniu się wypowiada – musimy wykorzystać w celu przekonstruowania struktur społeczności świata. Czyli wziąć pod kontrolę każdego, kogo się da. W jakimś sensie COVID ujawnił rzeczywistą antropologię polityki, to, co oni naprawdę myślą. Retoryka o demokracji, o otwartym społeczeństwie Europy, wszystko to pięknie-ładnie na poziomie politycznego blefu. A w istocie rozumieją oni doskonale, że tym, co powinni zrobić, jest jak najściślej kontrola nad jak największą liczbą społeczności ludzkich – to jest niezbędne, by utrzymać się u władzy. To zadziwiająca polityzacja i instrumentalizacja COVID-u w celu rozwiązania swoich problemów w epoce nieobecności lub krachu wielkich idei”.

Wiara i rozum bronią przeciw zniewoleniu

Czeką nas kolejne kwarantanna narodowa. Możemy ją spędzić jak bohaterowie „Dekameronu” albo spróbować zastanowić się nad konsekwencjami tego, że być może ktoś manipuluje światem na skalę rzeczywistą dotychczas niespotykaną. Świat – poza pojedynczymi filozofami – żadnej odpowiedzi na nasze wątpliwo-

ści nam nie udzieli, musimy jej szukać sami albo narzucać ją nam tęczowi marines mocarstw podgryzających podstawy własnego istnienia. Czy wedle ich dyktatu mamy się wstydzić rodzimych „rasistów” – Tadeusza Kościuszki, Henryka Sienkiewicza, Juliana Tuwima z jego „Murzynkiem Bambino”, islamofobów takich jak Jan III Sobieski, który pod Wiedniem brutalnie stłumił ubogacanie Europy przez muzułmańskich wyznawców religii pokoju niosących ją na jataganach? Świat tak postanowił – i nie mamy nic do gadania?

W 1920 r. świat postanowił, że mamy się poddać dyktatowi bolszewizmu, bo to korzystne dla jego interesów, ale krnąbrni Polacy uznali, że interes ich kraju jest ważniejszy. Dziś przemalowani na tęczowo marksisi usiłują, korzystając ze światowego nieszczęścia, narzucić nam niewolę, o której stopniu w najgorszych snach nie śniło się Orwellowi. Zboczone ideologie świata Zachodu w momencie powszechnej słabości wywołanej pandemią oddadzą nas na łup wschodnich satrapii, którym ona nie zagrazi, bo same są zarazą. A przecież nasz wieszcz mówił o ojczyźnie: „Ty jesteś jak zdrowie!” Zachowajmy zdrowy rozum, wiarę i odwagę pogardzanego przez postępków średniowiecza z jego bojowym zawołaniem: „Jeśli Bóg z nami, któż przeciwko nam?”. A skoro mało kto o tym pamięta, warto przypomnieć, że była to też dewiza I Rzeczypospolitej.

OGŁOSZENIE PŁATNE



KRAJOWY OŚRODEK WSPARCIA ROLNICTWA,
 ODDZIAŁ TERENOWY W OLSZTYNIE

ogłasza trzeci (III) przetarg ustny (licytacja) nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej z udokumentowanymi złożami kruszyw naturalnych, położoną w woj. warmińsko-mazurskim, pow. ełcki, gmina Ełk, obręb Czaple – działka nr 19/4 o powierzchni 39,0960 ha.

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi 3 470 760,00 zł.

Przetarg odbędzie się w dniu 12 kwietnia 2021 roku, o godz. 10:00 w siedzibie Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Olsztynie, ul. Głowackiego 6, sala 34.

Szczegółowe informacje o nieruchomości oraz pełną treść ogłoszenia można uzyskać w Siedzibie Oddziału Terenowego KOWR w Olsztynie, ul. Głowackiego 6, tel. 89 524 88 23 lub Biuletynie Informacji Publicznej KOWR na stronie internetowej: www.kowr.gov.pl.

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-6

POLSKA

8-9

ŚWIAT

10

OBRONA NARODOWA

11-19

GOSPODARKA

20-21

PUBLICYSTYKA

22-23

SPOŁECZEŃSTWO

24

PODRÓŻE

25

KULTURA

26-27

SPORT

28

LIZEM



fot. Wikipedia/d

ZWYCZAJ ZNANY OD ŚREDNIOWIECZA

JEZUSEK PALMOWY \ Zwany też Lipowym lub Dębowym oraz Osiołkiem Palmowym – drewniana figura Chrystusa na osiołku, noszona lub wożona na podstawie-wózku podczas uroczystej procesji w Niedzielę Palmową. W ten sposób odtwarzano triumfalny wjazd Jezusa do Jerozolimy, gdy ludzie witali go rzucając mu pod nogi płaszczy i gałązkami palmy oraz słowami „Hosanna”.



Zgodnie z odwieczną tradycją w Lipnicy za każde 10 morgów ziemi należało się Panu Jezusowi 10 m palmy. Dziś może już tak dokładnie się nie mierzy, ale palmy muszą być wyższe, a przynajmniej równe z pomnikiem Świętego Szymona na lipnickim rynku | fot. Piotr Tumidajski/Forum

ŚWIĘTA WIELKANOCNE \ Niedziela palmą znaczone

Na chwałę Bogu i ku radości ludzi

Niedziela Palmowa, zwana też Niedzielą Kwietną, jawi się w szarości postu jak egzotyczny ptak wśród wróbli. W ostatnią niedzielę Wielkiego Postu na pamiątkę triumfalnego wjazdu Jezusa Chrystusa do Jerozolimy kto żyw śpieszy z palmą do kościoła.

Marzena Szpakowska

A te palmy są najróżniejsze, od najskromniejszych – złożonych z kilku związanych, rozkwitłych wiosennymi baziemi wierzbowych witek, ozdobionych zielenią gałązek borówki albo bukszpanu, czasem przewiązanych czerwoną wstążką (konieczne czerwoną, bo to właśnie czerwień, a nie wszechobecne ostatnio zieleni i żółć, jest symbolicznym kolorem zmartwychwstania Chrystusa) z jakimś wiosennym kwiatkiem – po wymyślne, splecione z barwionych kłosów traw, suszonych albo bibułkowych kwiatów, cza-

sem z kłosami jęczmienia czy owsa.

Historia i symbole

Tradycja świętowania pamiątki uroczystego wjazdu Chrystusa do Jerozolimy pochodzi z początków chrześcijaństwa. Pierwsze procesje z palmami wielkanocnymi przeszły w IV w. w Jerozolimie, następnie zwyczaj ten rozpowszechnił się na wschodzie oraz w Hiszpanii i Galii, a od V i VI w. zaczął się przyjmować w Kościele zachodnim. Sam zaś obyczaj święcenia zielonych gałązek, czyli palm wielkanocnych, i uroczystej procesji z nimi wokół świątyni wprowadzono do liturgii Niedzieli Palmowej w XI w. Pierw-

sze zapiski o święceniu palm w Polsce pochodzą właśnie z tego wieku.

Tradycją jest też, że w Wielką Sobotę palmy z poprzedniego roku są palone, a popiół z nich jest używany w następnym roku w Środę Popielcową do posypania wiernym głowy.

Palmy tworzone są z witek wierzbowych, gdyż wierzbą jest drzewem, które wiosną budzi się do życia najwcześniej, a w symbolice Kościoła jest znakiem zmartwychwstania i nieśmiertelności duszy.

Tak kaže tradycja

W polskiej tradycji ludowej poświęconym gałązkom wierzbowym przypisywa-

no moc magiczną. Robiono z nich krzyżyki, które umieszczano w narożnikach pól, aby uchronić je od nieurodzaju i szkodników, bazie natomiast dodawano do paszy zwierząt gospodarskich, aby zapewnić im zdrowie. Powszechne było przekonanie, że połknięcie poświęconych kotek daje siłę, a uderzenie palmą zapewnia powodzenie i dobrobyt. Zatykano też poświęcone gałązki za święte obrazy, by strzegły domu od piorunów i złych mocy.

Palmy różnią się w zależności od regionu Polski i dla wprawno oka znawcy, a także ich miłośnika to żaden trud, by ustalić, skąd pochodzą.

Z powodu rodzinnych korzeni szczególnie bliskie są mi palmy wileńskie – znane i popularne ze względu na swoją odmienną. Tworzy się je głównie z kolorowej bibułki, barwionych traw i witek wierzbowych. Wplata się w nie 50 gatunków suchych polnych, leśnych i ogrodowych kwiatów, specjalnie zbieranych o różnych porach roku i suszonych dla uzyskania odpowiedniej kolorystyki. Tradycyjne wileńskie palmy za podstawę mają drewniany patyk naturalnego koloru lub owinięty farbowanym suchotnikiem, miętliczką, krwawnikiem, dziurawcem, tymotką, wrotyczem, kocanką piaskową. W wierzchołku umieszcza się 11 gatunków traw, wykorzystuje się też do tworzenia palm wileńskich kłosa zboża i owsa.

W Polsce chyba najbardziej znane są palmy kurpiowskie i góralskie, lipnickie. Mnie do Łysego (znanego z najpiękniejszych i długich palm kurpiowskich) i do Lipnicy Murowanej zawiodła ciekawość miłośnika tradycji i sztuki ludowej. Muszę przyznać, że palmy w obu tych miejscowościach mnie nie zawiodły.

Pod okiem Świętego Szymona

Widziałam różne palmy – wileńskie, kurpiowskie, łowickie, kaszubskie – ale żad-

CO ZROBIĆ Z POŚWIĘCONĄ PALMĄ?

PRAWO I ZWYCZAJ \ Po przyniesieniu poświęconych gałązek do domu jako jeden z symboli zbliżającej się Wielkanocy mogą posłużyć one do ozdoby domu i nadania mu świątecznej atmosfery. Można je trzymać przez cały rok, by dzięki nim trwać w stałej łączności z Wielkim Tygodniem i męką Pańską. Ale na ogół już dzień po świętach stają się zbędne. Pamiętajmy jednak, że nie wolno poświęconej palmy wyrzucić, bo to naruszyłoby kanon 1171 Kodeksu prawa kanonicznego. A zatem możemy je spalić, zakopać lub odnieść do kościoła, gdzie zostaną one spalone na popiół użyty później w Środę Popielcową.

fot. Patryk Lubon/Gazeta Polska



Palmy wileńskie tworzy się głównie z kolorowej bibułki, barwionych traw i witek wierzbowych. Wplata się w nie 50 gatunków suchych polnych, leśnych i ogrodowych kwiatów, specjalnie zbieranych o różnych porach roku i suszonych | fot. Marian Paluszkiwicz/Gazeta Polska

ne nie wywarły na mnie takiego wrażenia jak lipnickie. Kilkanaście lat temu z zapartym tchem patrzyłam, jak na rynku w Lipnicy Murowanej (powiat bocheński w województwie małopolskim) stawiane są najdłuższe polskie palmy. To operacja wymagająca opanowania, pewnej ręki, precyzji i nie lada umiejętności. No i zgodnego działania kilku osób, bo jednej ta sztuka nie udałaby się na pewno. Można by obstawiać – złamie się czy się nie złamie... Tłum zebranych na lipnickim rynku ciekawskich turystów zapewne tak czyni, ale każda złamana palma to dla jej twórcy wielka strata wielu tygodni ciężkiej pracy, które w jednej chwili obracają się w proch, a raczej w kawałki... Ale na szczęście lipnickie palmy łamią się niezwykle rzadko, stoją smukłe, gibkie, strojne w wiosenne bazy, kolorowe, bibułkowe kwiaty i pęki wstążek wokół pomnika Świętego Szymona (urodzonego w Lipnicy i dlatego uznawanego za patrona miejscowości), znacznie go przewyższając. Bo wstydem byłoby zrobić palmę niższą niż kolumna świętego...

Dziesięć morgów pola – dziesięć metrów palmy

W tym miejscu warto wyjaśnić znaczenie tego tradycyjnego „przepisu na palmę”,

zacerpniętego z wiersza Józefa Piotrowskiego, żołnierza AK, działacza samorządowego i kulturalnego, znawcy i animatora miejscowych zwyczajów, twórcy konkursu palm lipnickich. Było tak, że zgodnie z odwieczną tradycją w Lipnicy za każde 10 morgów ziemi należało się Panu Jezusowi 10 m palmy. Dziś może już tak dokładnie się nie mierzy, ale palmy muszą być wyższe, a przynajmniej równe z pomnikiem Świętego Szymona na lipnickim rynku. Inaczej nie mają szans w konkursie.

Co rok to rekord

Wracamy jednak do tych niezwykłych palm. W Lipnicy wykonuje się je z wiklinowych prętów oplecionych wokół rdzenia, którym jest drewniana tyczka, a najlepsze są do tego młode i sprężyste świerki. Dolna część palmy nie może być zbyt gruba, bo zgodnie z tradycją i konkursowym regulaminem twórca musi ją objąć splecionymi dłońmi. Witki wierzbowe muszą być splecione w jedną z nich w odstępach 20–30 cm, tworząc tzw. wiązanie. Co prawda nie ma ograniczeń co do samej wysokości palmy, ale jak wiadomo, każda konstrukcja musi być stabilna, o czym miejscowi artyści doskonale wiedzą.

Do dekoracji używa się bukszpanu, bazi i bibułkowych kwiatów oplecionych wokół wiązań. Najbardziej strojny jest czubek palmy, który najczęściej zrobiony jest z wierzchołka drzewka użytego jako tyczka, ozdobiony pękami kolorowych wstążek wesoło tańczących w podmuchach wiosennego wiatru. Tę część fachowo nazywa się wiechciem palmy stawowej.

Tradycja splatania wysokich palm w Lipnicy Murowanej była zawsze żywa, choć nie zawsze były one tak wysokie jak dziś. W latach 50. ubiegłego wieku palmy były zdecydowanie niższe, bo po pierwsze gospodarstwa były mniejsze (wszak to czasy polowań na kułaków), a po drugie ksiądz proboszcz te, które się nie mieściły do lipnickiej fary, bez litości ucinął, aby mu nie zniszczyły wiszących w kościele pięknych pajaków (to jeszcze jeden wart zobaczenia wyrób miejscowych artystów) i innych ozdób. I to właśnie wtedy wspomniany już Józef Piotrowski, lipniczanin i wielki miłośnik miejscowych tradycji, aby uchronić palmy przed księżowską siekierą, wymyślił konkurs na najwyższą palmę. Odbывается on na rynku przed kościołem, więc lipnickiej farze i zawieszono-

\\ W polskiej tradycji ludowej poświęconym gałązkom wierzbowym przypisywano moc magiczną. Robiono z nich krzyżyki, które umieszczano w narożnikach pól, aby uchronić je od nieurodzaju i szkodników, bazie natomiast dodawano do paszy zwierząt gospodarskich, aby zapewnić im zdrowie. \\

nym w niej pająkom już nic nie zagraża. Dodajmy, że konkurs ten wyzwolił w ludziach twórczego ducha rywalizacji – moja palma będzie najdłuższa i najpiękniejsza! Ponadto fama o tych niezwykłych palmach ściąga co roku do Lipnicy Murowanej rzesze turystów oraz miłośników folkloru i sztuki ludowej. Tak więc palmy lipnickie rosły, z roku na rok przybywało im metrów, i tak np. w 2008 r., w jubileuszowym 50. konkursie, zwycięska palma osiągnęła niebotyczną długość 33 m i 39 cm, a dotychczas najwyższa, wykonana w 2019 r. przez 21-letniego Andrzeja Goryla z Lipnicy Górnej, mierzyła 37 m i 78 cm! Do 40 m coraz bliżej, ale czy uda się je osiągnąć? W ubiegłym roku pandemia koronawirusa pokrzyżowała plany organizatorów – konkurs został odwołany. W tym roku miał się odbyć, ale chyba znów zostanie odwołany. Jedno jest pewne – nawet jeśli konkurs i w tym roku się nie odbędzie, to i tak w końcu w Niedzielę Palmową na lipnickim rynku przy pomniku Świętego Szymona znów będą się wznosiły nieodścigłe w swoim tęczowym pięknie najdłuższe polskie palmy. Bo tak każe tradycja przekazywana z pokolenia na pokolenie.



DROGOWE ZWYCZAJE \ Jako że południowa część Boliwii pozbawiona jest często tradycyjnych asfaltowych dróg, autobusy korzystają z szutrówek. Te zaś w porze deszczowej bardzo często bywają zalane. Wówczas kierowcy nie pozostaje nic innego, jak grzecznie przeprosić pasażerów, polecając im przejść potok w bród. Wszystko po to, aby odciążyć pojazd i spróbować przeprawić się przez wodę.

BOLIWIA \ Przejście graniczne w Villazon

Jedyna taka granica



Pejzaż południa Boliwii to raczej nudna monotonia piaszczystych wzgórz i pustyni. Krajobraz, w którym pojawienie się jednej okresowej rzeki od razu staje się pretekstem do powstania nowej palety kolorów | fot. Stefan Czerniecki (3)

Bądź bardziej niż ostrożny – twarz sympatycznego zazwyczaj Adriano przybiera naraz poważniejszy wyraz. Rozmawiamy w Buenos Aires, w polskiej restauracji, do której zaprosił mnie Argentyńczyk. – W Boliwii można bardzo szybko stracić plecak.



Stefan Czerniecki
czerniecki.net

Niedawno chyba znowu kogoś tam porwali – wtrąca się Maru, dziewczyna Adriano.

– Rozumiem, że byliście tam kiedykolwiek? – pytam wreszcie.

– Nie, my nie. Bo i po co? – odpowiadają z naturalnym zdziwieniem.

Może dwójka argentyńskich przyjaciół miała rację, gdy ostrzegała mnie te kilka dni temu. Jednak zwykła ludzka ciekawość ponownie zwyciężyła. Nie będę ukrywał. Boję się troszkę tego kraju. Za dużo tych ostrzeżeń, za wiele tych przestróg.

Z zamyślenia, gdy wpatrywałem się gdzieś w brudną szybę autobusu, wyrывa mnie naraz zamieszanie, jakie pojawiło się wśród siedzących wkoło mnie ludzi. Chyba zbliża się koniec naszej trasy. Za chwilę trzeba będzie wysiadać i przechodzić granicę pieszo. W wiosce La Quiaca argentyńskie autobusy nie przejeżdżają już na drugą stronę granicy. Swoją trasę kończą kilkaset metrów wcześniej. Pozostały odcinek trzeba przejść samodzielnie. Pomstuję w myślach, na czym ten świat stoi, gdy muszę naraz niespodziewanie dla siebie zwijać swoje manatki, szukać

plecaka w schowku, układać rzeczy i szykować się do wyjścia. Nie wiem jeszcze, że tego, co za chwilę zobaczę, nie zapomnę prawdopodobnie do końca życia. Że oto nadarza się właśnie okazja do przeżycia czegoś zupełnie nieoczekiwanego. Nowego, egzotycznego, czego tak naprawdę nigdy nie miałbym prawa się spodziewać.

– Señora, spokojnie! Spokojnie! – staram się wyraźnie wypowiedzieć swoje pretensje do napierającej na mnie w autobusowych drzwiach starszej pani. Może w ten sposób zrozumie mój początkujący hiszpański?

– Vamos, gringo! Vamos! – pokrzykuje w odpowiedzi jurna kobieta.

Pomimo wieku kobieta dzierży pięć ciężkich toreb bazarowych. Przed chwilą bez ceregieli przecisnęła się wąskim autobusowym korytarzem między szerokimi siedzeniami. Obijając po kolei wszystkich mijanych pasażerów. Teraz przyszła pora na mnie. Nie będę wyjątkiem, też muszę oberwać.

Pani się wyraźnie spieszy. Wypada z autobusu i, ile tylko sił w nogach, rusza w tę samą stronę, w którą idzie... Zaraz, zaraz... W którą idzie cały tłum podobnych jej ludzi. Przyznam, że zajęty pakowaniem swoich manatków nie zobaczyłem tego wcześniej. Okazuje się, że nasz autobus jest zaledwie jednym z kilku, które niedawno przyjechały

do nadgranicznej La Quiaca. W tej chwili z każdego z nich wylewa się całe morze ludzi.

Wychodzę wreszcie z autobusu i momentalnie wpadam w dziką i bezkształtną rzekę, którą do tej pory bezpiecznie podziwiałem przez brudne szyby pojazdu. Rzekę ludzi gnających w stronę granicy. Są wśród nich głównie Boliwijczycy. Nietrudno ich poznać – są niscy, krępowi. Część nadal otulona w koce. Na głowach charakterystyczne kapelusiki, spod których u kobiet widać bardzo typowe dla tutejszej ludności kruczoczarne warkocze.

– Uważaj pan! – szturcha mnie starszy jegomość. Niesie pod pachami dwie białe kury. Zwierzęta obojętnie obserwują nadciągający w stronę granicy tłum. Wydają się pogodzone z losem: wkrótce najprawdopodobniej znajdą nabywcę. Na razie są jednak znacznie spokojniejsze niż właściciel.

Tłum jest naprawdę spory. To przynajmniej kilkaset ludzi truchających, podbiegających, idących bardzo szybkim marszem. Tak jakby tam, na granicy ktoś wyznaczył limit osób, które tego dnia zostaną przepuszczone. Nic z tego nie rozumiem.

– Perdón señor! – kolejna korpulentnych rozmiarów pani nie zauważyła, że spokojnym tempem spaceruję w kierunku punktu granicznego. Zostaje prawie stratowany. Nie tyle przez tę panią, ile przez jej gi-



Mieszkanka Villazon | fot. Piero Teardo



Codziennosc życia na boliwijskiej granicy

gantyczną torbę. Po bólu w lewym boku wnioskuje, że kobieta musi przenosić w niej cegły. Można by zaryzykować twierdzenie, że granica argentyńsko-boliwijska przypomina w tym miejscu nasz rodzimy Cieszyń. Jedno miasto przedzielone na pół. Tutaj też jest podobnie. Z tą różnicą, że zamiast jednego miasta mamy prowizoryczne miasteczko, większą wioseczkę. Ta po

stronie argentyńskiej nosi nazwę La Quiaca, a po stronie boliwijskiej Villazon.

Wysoki, ciemnordzawy dach widać już z daleka. To punkt graniczny. Tutaj zaczyna się Boliwia. Mijany właśnie zielony znak z napisem „Villazon” tylko utwierdza mnie w przekonaniu, że idę w odpowiednim kierunku. Przede mną najbiedniejsze państwo kontynentu.



JUBILEUSZ \ W sobotę 85. urodziny świętuje Jan „Ptaszyn” Wróblewski – wybitny muzyk (saksofony tenorowy i barytonowy), kompozytor, aranżer, autor programów radiowych i telewizyjnych, popularyzator jazzu w Polsce. Zainicjowany w 1970 r. przez Program III Polskiego Radia cotygodniowy magazyn „Trzy kwadransy jazzu” z jego udziałem, nadawany do dziś, emitowany jest w poniedziałki po godz. 21.



gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

PIĄTEK-NIEDZIELA 26-28 MARCA 2021

KULTURA

25

ROK LEMA \ 15 lat temu zmarł w Krakowie Stanisław Lem – patron roku 2021

Pisarz, który widział przyszłość

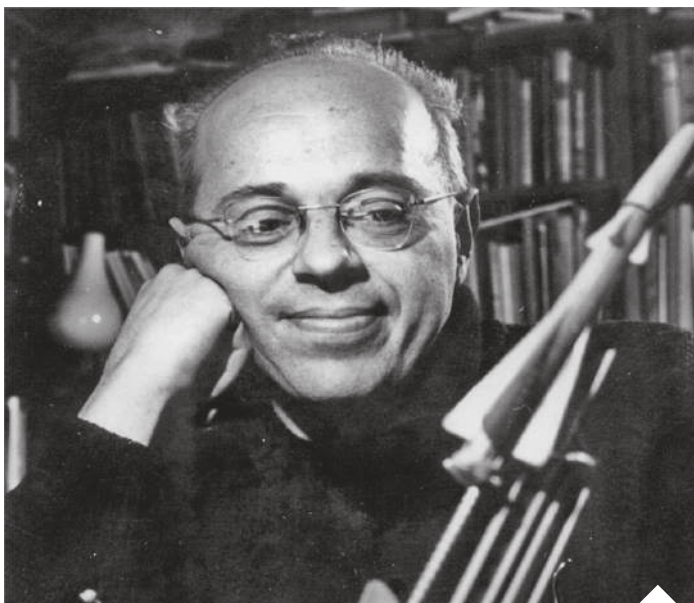
W sobotę przypada 15. rocznica śmierci Stanisława Lema. Ten jeden z naszych najwybitniejszych prozaików, najszerzej tłumaczony polski autor, został uhonorowany przez Sejm RP dedykowanym mu rokiem. Z tej okazji zaplanowano dziesiątki wydarzeń i projektów artystycznych, które swoją kulminację będą miały 12 września, kiedy będziemy obchodzić 100. rocznicę urodzin autora „Solaris”.

Anna Krajkowska
Albicla.com/AnnaKrajkowska

Na świecie sprzedano 40 mln książek Lema, a jego twórczość przetłumaczono na 49 języków – takie dane witają czytelników okolicznościowego portalu internetowego RokLema.pl. W serwisie znajdziemy nie tylko wykaz wydarzeń i projektów, które uświetnią jubileusz pisarza, ale też cytaty i alfabet Lema oraz galerię jego zdjęć, okładek książek czy obrazów inspirowanych jego twórczością.

Obchody Roku Lema 2021 przebiegają pod hasłem „Wi-

działem przyszłość” („I’ve seen the future”), które ma oddać trafność futurologicznych przemyśleń pisarza i odpowiadać na pytanie, dlaczego warto go czytać i dzisiaj. – Stanisław Lem to pisarz, którego twórczość trafia do czytelników na całym świecie. Obserwując współczesne zmiany społeczne, kulturalne czy gospodarcze, często odnosimy wrażenie, że to już było, że już o nich czytaliśmy – właśnie w dziełach Lema – wyjaśnia Barbara Schabowska, dyrektor Instytutu Adama Mickiewicza, który organizuje obchody Roku Lema na świecie. W bogatym programie „Lem i myślenie o przyszłości” znalazły się



Stanisław Lem w 1996 r. otrzymał Order Orła Białego. Międzynarodowa Unia Astronomiczna w 1992 r. nazwała jego imieniem planetoidę nr 3836 | fot. Wikipedia/d

takie projekty, jak instalacja multimedialna „Ocean Solaris” (ma być zaprezentowana międzynarodowej publiczności podczas Expo w Dubaju) czy wykorzystujący technologię VR „Kosmogonik”, który jest adaptacją opowiadania „Uranowe uszy”.

W Polsce główne obchody Roku Lema organizuje natomiast KBF – instytucja kultury miasta Krakowa. Wśród planowanych działań znalazły się m.in. Lemowska Szkoła Czytania, panel lemowski na Festiwalu Kultury Żydowskiej,

spotkania wokół twórczości Lema na Festiwalu Conrada czy lemowska odsłona listopadowej akcji Czytaj PL. Obchodom stulecia urodzin pisarza towarzyszą także wydawnictwa, jak dwie biografie, publikacja „Summy technologiae” oraz wznowienie książek mistrza prozy science fiction (np. „Bajki robotów” ilustrowane przez Przemka Dębowskiego).

Miłośnikom Lema polecamy również propozycje przygotowane przez Program 2 Polskiego Radia. W piątek o godz. 12.45 można posłuchać gawęd pisarza (nagranych w 1997 r.), a o 21.30 w „Strefie Literatury” Katarzyna Hagmajer-Kwiatkowska zada pytanie: „W co wierzył Stanisław Lem?”. Ponadto na stronie internetowej Dwójki dostępne są audycje powstałe w ramach jubileuszowego cyklu „Wszystkie gatunki Lema”, w którym poznajemy życie i dorobek literacki wybitnego pisarza.

Pieśni na czas żalu i czas radości

ONLINE \ Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk” zaprasza na dwa koncerty online, które przez pryzmat muzyki i poezji pozwolą głębiej przeżywać Święta Wielkanocne. W poniedziałek 29 marca o godz. 18 artyści proponują program pt. „Wielki Tydzień” z repertuarem pieśni pasyjnych, a w Niedzielę Wielkanocną o tej samej porze zabrzmi „Czas radości”.

„Profesor Stanisław Hadyna, którego kompozycje prezentują soliści, chór i orkiestra Zespołu »Śląsk«, dużym sentymentem darzył czas wielkopostny i Święta Wielkanocnych. Po jego powrocie do Zespołu w 1990 r. zaczął pracować nad programem pieśni pasyjnych i do istniejących już kompozycji dołożył kilka, tak aby powstał cały program pieśni pasyjnych i wielkanocnych” – czytamy w zaproszeniu na koncerty. Hadyna miał świadomość, że pieśni te niosą duży ładunek emocji, toteż tworzył je dla konkretnych solistów, wiązał z określoną barwą głosu. Teksty utworów są z kolei autorstwa poety Kazimierza Szemiotha

(który napisał m.in. śpiewaną przez Stana Borysa słynną „Jaskółkę uwięzioną”).

Oprócz kompozycji profesora (m.in. „Atom”, „De profundis”, „Stabat Mater”, „Lamenty wielkopiątkowe”) w poniedziałek usłyszymy także opracowania muzyczne Józefa Klimanka („Ludu mój ludu”) i Krzysztofa Dziewięckiego („Wisi na krzyżu”). Jak zachęca Zespół „Śląsk”, warto wsłuchać się także w pieśni „Krzyż na rozstajach” oraz „Inna droga”, w których Hadyna nawiązuje fragmentami do bliskich jego sercu klimatów góralskich, beskidzkich i cieszyńskich.

Punktem łączącym oba koncerty będzie pieśń pt. „Wielki Tydzień” mówią-

ca o poście, żalu za grzechy, ale też o zmartwychwstaniu. Zabrzmi ona w finale programu pasyjnego i rozpocznie program niedzielny pt. „Czas radości” wypełniony pieśniami wielkanocnymi. Usłyszymy m.in. tytułowy utwór koncertu będący częścią obszerniejszej „Kantaty Wielkanocnej” autorstwa Stanisława Hadyny. W programie występu znalazła się też pieśń „Przedświt” (do słów Kazimierza Szemiotha), wyróżniająca się charakterystyczną muzyką z orientalnymi nutami. Zabrzmią także inne znane utwory związane z radosnym okresem świątecznym: „Otrzyście łzy płaczących”, „Zwycięzca śmierci”, „Ziarno” czy „Emaus”. Program zakończy monumentalne dzieło Georga Friedricha Haendla „Alleluja”.

Koncerty będzie można obejrzeć na oficjalnym profilu zespołu na Facebooku oraz na kanale YouTube.

.....
(AnKraj, ZespółSlask.pl)

„Nomadland” coraz bliżej Oscara

HOLLYWOOD \ Obraz „Nomadland” w reżyserii Chloé Zhao został uznany przez Amerykańską Gildię Producentów za najlepiej wyprodukowany film 2020 r. To daje mu kolejny impuls w wyścigu po Oscara, w którym został już uznany za faworyta.

W rywalizacji o główną statuetkę podczas rozdania 32. nagród Amerykańskiej Gildii Producentów Filmowych film Chloé Zhao zmierzył się z siedmioma innymi obrazami nominowanymi do Oscara, takimi jak: „Obiecująca młoda kobieta”, „Proces Siódemki z Chicago” czy „Minari”. Zwyciężając, potwierdził swoją mocną pozycję w branży. Jest bowiem niemal normą, że filmy nagrodzone laurem producentów zdobywają później główną statuetkę Amerykańskiej Akademii Filmowej. „Nomadland” był zresztą w ostatnim czasie wręcz obsypywany znaczącymi nagrodami. Triumfował na Złotych Glo-



„Nomadland” opowiada historię Fern (Frances McDormand) – kobiety po sześćdziesiątce, która wybiera wędrowne życie współczesnego nomady | fot. mat. pras./d

bach, Critics Choice Awards, Gotham Awards, ma też na koncie Złotego Lwa w Wenecji.

Kolejnym filmem, który wysuwa się na prowadzenie w rywalizacji o Oscara, jest doceniona przez producentów animacja „Co w duszy gra”. W kategoriach telewizyjnych Gildia nagrodziła w środę seriale: „The Crown”, „Schitt’s Creek” i „Gambit królowej”.

.....
(AnKraj)

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-6 POLSKA

8-9 ŚWIAT

10 OBRONA NARODOWA

11-19 GOSPODARKA

20-21 PUBLICYSTYKA

22-23

SPOŁECZEŃSTWO

24

PODRÓŻE

25

KULTURA

26-27

SPORT

28

LIZEM

PIŁKA RĘCZNA

POZNAŁY RYWALKI \ Rosja, Szwajcaria i Litwa to grupowi rywale Polek w eliminacjach do mistrzostw Europy 2022. Mecze rozgrywane będą od października do kwietnia 2022 r. Gospodarzami turnieju finałowego (4–20 listopada) będą Słowenia, Macedonia Północna i Czarnogóra. Losowanie odbyło się w siedzibie Europejskiej Federacji Piłki Ręcznej w Wiedniu. Tytułu będzie broniła Norwegia.

PIŁKARSKIE ELIMINACJE MISTRZOSTW ŚWIATA \ Estonia z Czechami grała w... Lublinie

Kłopoty faworytów

Wyjazdowe porażki Holandii z Turcją 2:4 oraz Chorwacji ze Słowenią 0:1 to największe niespodzianki pierwszego dnia eliminacji mistrzostw świata 2022 w strefie europejskiej. W Lublinie Czechy pokonały Estonię 6:2.

Krzysztof Oliwa

Kwalifikacje europejskie do mundialu w Katarze rozpoczęły się od mocnego akcentu. W ciekawie zapowiadającym się spotkaniu grupy G, pierwszym rozegranym w środę, Turcja niespodziewanie pokonała w Stambule Holandię 4:2, prowadząc w 46. minucie już 3:0. Bohaterem był doświadczony Burak Yilmaz, strzelec trzech goli (w tym jednego z rzutu karnego).

Pandemiczne komplikacje

W innych spotkaniach tej grupy Gibraltar przegrał z Norwegią 0:3, a Łotwa z Czarnogorą 1:2. W środę odbyło się łącznie 12 meczów, w tym starcie Estonii z Czechami w... Lublinie.

Gospodarzem spotkania był Estoński Związek Piłki Nożnej, który nie mógł zorganizować zawodów u siebie ze względu na krajowe przepisy sanitarne i musiał szukać neutralnej lokalizacji. Wybór padł na oddalone od Tallina o ponad 1100 km miasto w Polsce.

Nowoczesny stadion w Lublinie będzie kojarzył się niezbyt miło Estończykom, ponieważ przegrali aż 2:6. W pewnym momencie zanosiło się na jeszcze wyższą porażkę, Czesi w 56. minucie prowadzili już 6:1.



Tomáš Pekhart wystąpił w meczu Czechów z Estończykami | fot. Tomasz Hamrat/Gazeta Polska

Hat trickiem popisał się zbierający świetne recenzje w angielskiej ekstraklasie Tomáš Souček, kolega klubowy Łukasza Fabiańskiego w West Ham United.

Od 65. minuty w ekipie Czech grał napastnik Legii Warszawa i lider klasyfikacji strzelców polskiej ekstraklasy Tomáš Pekhart.

Porażka wicemistrzów

Ciekawie zapowiadał się inny mecz grupy E, w którym Belgowie pokonali u siebie Walijszczyków 3:1, choć przegrywali od 11. minuty po голу Harry'ego Wilsona. Później bramki dla trzeciego zespołu MŚ 2018 zdoby-

li Kevin De Bruyne, Thorgan Hazard oraz Romelu Lukaku z rzutu karnego.

Oprócz porażki Holandii zanotowano tego dnia kilka innych niespodzianek. Jedną z największych była wyjazdowa porażka w grupie H aktualnych wicemistrzów świata Chorwatów ze Słoweniami 0:1. Gola strzelił urodzony w Austrii i grający do niedawna w młodzieżowej reprezentacji tego kraju Sandi Lovrić.

To pierwsze zwycięstwo Słowenów w ich dziesiątym w historii meczu z Chorwatami. – Gratulacje dla gospodarzy. My nie wyglądaliśmy dobrze. Próbowaliśmy coś

zrobić, ale ostatecznie nie zasłużyliśmy na nic poza porażką. Po tym, jak straciliśmy gola, nie byliśmy wystarczająco mocni, a Słowenia dostała dodatkową motywację – przyznał trener Chorwatów Zlatko Dalić.

W tej grupie nie popisałi się też Słowacy, którzy w tegorocznych mistrzostwach Europy będą rywalami Polaków. Na razie jednak zremisowali w kwalifikacjach MŚ na wyjeździe z Cyprzem 0:0. W innym spotkaniu grupy H Malta uległa Rosji 1:3.

W grupie A Portugalia wygrała z Azerbejdżanem 1:0 po samobójczym голу Mak-

syma Miedwiediewa. Spotkanie odbyło się na stadionie Juventusu Turyn, gdzie na co dzień występuje as Portugalczyków Cristiano Ronaldo, ale w środy wieczór nie powiększył swojego dorobku bramkowego.

Inne spotkanie tej grupy zakończyło się zwycięstwem Serbii nad Irlandią 3:2. Dwa gole dla gospodarzy strzelił Aleksandar Mitrović z Fulham Londyn, choć grał dopiero od 63. minuty. Natomiast w podstawowym składzie Serbów wybiegł Filip Mladenović z Legii (został zmieniony w przerwie).

Zwycięzców nie wyłoniło w środowych meczach grupy D. Mistrzowie świata – Francuzi – tylko zremisowali u siebie z Ukrainą 1:1, a Finlandia z Bośnią i Hercegowiną 2:2.

Żmudny cykl eliminacji

Reprezentacje narodowe 55 krajów zrzeszonych w UEFA zostały podzielone na 10 grup. Awans wywalczy 13 z nich. Eliminacje w strefie europejskiej potrwać do 16 listopada 2021 r., baraże natomiast przewidziano na 24–25 marca i 28–29 marca 2022 r.

Na mistrzostwa świata zakwalifikują się bezpośrednio zwycięzcy grup, a reprezentacje z drugich miejsc trafią do baraży. Zagrają w nich także najwyższej sklasyfikowane drużyny w Lidze Narodów spośród tych, które nie zajmą pierwszej lub drugiej lokaty w grupie eliminacji.

Łącznie 12 reprezentacji zostanie podzielonych na trzy ścieżki barażowe, w których rozegrają półfinały i finały. W ten sposób zostanie wyłonionych pozostałych trzech uczestników MŚ ze strefy europejskiej.

Potrzebujemy oczyszczenia

FELIETON KIBICA \ Najbliższą niedzielą rozpoczniemy Wielki Tydzień, który kończy okres przygotowania do najważniejszych świąt dla wierzących w Chrystusa. Przeżywając zbawcze misteria od Wielkiego Czwartku do niedzieli, dokonujemy oczyszczenia naszych serc z tego wszystkiego, co wymaga uzdrowienia przez łaskę Bożego Miłosierdzia.

Znowu będziemy to czynić w trudnym czasie pandemii, która powoduje, że wielu z nas będzie mogło uczestniczyć w tych wydarzeniach tylko w sposób duchowy. Ale ten trud przemiany serc podjąć musimy. Wokół dzieje się wiele złego. Jak

bardzo świat został zniewolony przez brak wrażliwości i zwykłe chamstwo, mogliśmy się przekonać w ostatnim tygodniu przy okazji chociażby dwóch informacji medialnych. Ręce opadają, kiedy czyta się kolejne hejterskie wpisy dotyczące przy-

znania przez prezydenta RP Andrzeja Dudę medalu Robertowi Lewandowskiemu, czy też niewybredne komentarze po pojawieniu się informacji o ciężkim stanie zdrowia Piotra Semki. Od dawna już wszelkie granice przyzwoitości zostały przekroczone. Dlatego właśnie potrzebujemy oczyszczenia. Zawsze wtedy, kiedy konkretnie dotyka nas zło i doświadczenie ataków od innych osób, jest to nieodczony sposób na przywrócenie pokoju w sercu.

W tym tygodniu w Poznaniu pożegnamy Teresę Majchrzak. Została pokonana przez COVID-19. Była jedną z wielu niezłomnych kobiet, którymi obdarzał nas Pan Bóg, a które potrafiły mimo życiowych tragedii promieniować dobrem i być świadkami wartości, które pozwalały Polakom zawsze

powstawać z kolan i przenosić to dziedzictwo na przyszłe pokolenia. Zapamiętamy ją jako matkę przez wiele lat walczącą o prawdę o śmierci syna Piotra, dwunastolatka zakatowanego przez SB w stanie wojennym. Pani Teresa była też matką i babcią, która wychowywała aktywnych społecznie synów i wnuków. Są od lat zaangażowani w działalność środowiska kibiców poznańskiego Lecha i miałem wiele okazji z nimi współpracować przy patriotycznych projektach. Dziękuję Panu Bogu za tę rodzinę i za przyjaźń, którą mnie obdarowała. Wierzymy, że Pani Teresa jest w niebie razem z Piotrem i będzie się wstawiała za nami, byśmy szli przez życie tak jak oni dobrymi szlakami.

.....
ks. Jarosław Wąsowicz SDB

OGŁOSZENIE PŁATNE

NSBM „Przedwiosnie” w Warszawie ul. Ogólna 1 ogłasza przetarg nieograniczony na roboty: malowanie klatek schodowych wraz z wymianą okienek piwnicznych, okładzin pochwyty poręczy schodowych, drzwi korytarzy piwnicznych wraz z futrynami w budynku Gąbińska 20 w Warszawie. SIWZ do odbioru w sekretariacie Spółdzielni po dokonaniu opłaty za materiały przetargowe na konto Spółdzielni nr 50 1020 1026 0000 1802 0017 4045 w wysokości 246 zł brutto. Składanie ofert do dnia 08.04.2021 r. do godz. 10:55. Otwarcie ofert w dniu 08.04.2021 r. o godz. 11:00. Informacje dodatkowe: remonty@przedwiosnie.com.pl lub tel 22 8348829 w dni robocze w godz. 9-13.



CYTAT DNIA

ULI HOERNES \ Byłem przekonany, że nikt nie zbliży się nawet do osiągnięcia Gerda Müllera. Wydawało się to niemożliwe. Ale jak patrzę na Roberta Lewandowskiego, na jego skuteczność i to, w jaki sposób strzela gole, wydaje mi się niemożliwe, by tego rekordu nie poprawił.



PIŁKA NOŻNA

KONTRAKT DLA SOLSKJÆRA \ Wiele wskazuje na to, że Ole Gunnar Solskjær pozostanie na stanowisku menedżera Manchesteru United. Menedżer otrzymał propozycję nowej umowy z Czerwonymi Diabłami. Jego roczna pensja wzrośnie z 7,5 do 10 mln funtów.

SPORT

27

Krzysztof Oliwa

Zgodnie z tradycją sezon w skokach wieńczy konkursy w Słowenii. Atmosferę święta zepsuł upadek Daniela Andre Tandego w serii próbnej. Wyglądało to koszmarnie. Norweski skoczek chwilę po wyjściu z progu stracił kontrolę w powietrzu i bezwładnie upadł na zeskok. Zawodnik był przez długi czas reanimowany i nieprzytomny opuścił skocznnię. Później śmigłowiec zabrał go do szpitala. Jego życiu nie zagraża niebezpieczeństwo, ale jest pewne, że doznał poważnych obrażeń.

W pierwszy dzień rywalizacji w Planicy Białe-Czerwoni zaprezentowali wakacyjną formę. Kwalifikacji nie przeszedł Klemens Murańka, a na pierwszej serii swój udział zakończyli Dawid Kubacki i Kamil Stoch. Obaj polecili zgodnie 200,5 m, zajmując 31. i 32. miejsce. – To było dziwne, bo mój skok nie wyglądał jakoś bardzo źle. Czułem się trochę tak, jakby mi ktoś narzucił na plecy worek z piaskiem. Jakaś siła ściągała mnie w dół – opowiadał Kubacki.

SKOKI NARCIARSKIE \ Długi weekend w Planicy

Lotnik Ryoyu

Ryoyu Kobayashi zdecydowanie wygrał w pierwszym konkursie lotów narciarskich w Planicy. Japończyk zaimponował zwłaszcza w drugiej serii, skacząc aż 244,5 m. Za nim uplasowali się Niemcy – Markus Eisenbichler i Karl Geiger. Najlepszy z Polaków, Piotr Żyła, został sklasyfikowany na 10. miejscu.



W piątek w Planicy o godz. 15 kolejny konkurs lotów | fot. Wikipedia/d

– Nie radzę sobie tutaj od pierwszego skoku. Miała być zabawa i dalekie lata- nie, a tu mam wolne. Nie

brałem takiego rozwiązania pod uwagę. Coś muszę zmienić, ale nawet nie wiem co – dodał Stoch.

To duża strata zwłaszcza dla naszego najlepszego skoczka w historii, który wciąż miał szansę na zaję-

cie drugiego miejsca w klasyfikacji generalnej Pucharu Świata. W drugiej serii nie oglądaliśmy także zwycięzcy Pucharu Świata. Halvor Egner Granerud skoczył za ledwie 199,5 m i został sklasyfikowany na przedostatnim miejscu.

Rozczarowali Kubacki i Stoch, ale niewiele lepiej zaprezentowali się Wolny, Stękała i Żyła. Po premierowym skoku najwyższej sklasyfikowany był ostatni z wymienionego kwartetu, który zajmował piętnaste miejsce.

Cały tercet zgodnie poprawił się w drugiej serii. Stękała poleciał 225,5 m, Wolny osiągnął 231 m, a o pół metra bliżej wylądował Żyła. Przełożyło się to na wyraźną zmianę pozycji Białe-Czerwonych w klasyfikacji końcowej. Najwięcej zyskał Żyła, który przedostał się do pierwszej dziesiątki, zajmując ostatecznie dziesiąte miejsce. 14. był Wolny, a 18. Stękała.

W czwartek najdalej latał Ryoyu Kobayashi. Plany próbowali mu pokrzyżować Markus Eisenbichler i Karl Geiger. Obaj Niemcy mieli jednak zbyt dużą stratę po pierwszej serii do prowadzącego Japończyka.

REKLAMA



PKP Linia Hutnicza Szerokotorowa sp. z o.o.

Promocja na przewozy przesyłek z Rozdziału NHM 25 do 31 grudnia 2021 r.

Spółka PKP LHS zaprasza do skorzystania z promocji na przewozy towarów z Rozdziału NHM 25 łącznie z wyjątkami NHM 2517 oraz NHM 2506

Więcej szczegółowych informacji udziela Dział Sprzedaży

Zapraszamy do skorzystania z naszych usług!

www.lhs.com.pl



2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-6 POLSKA

8-9 ŚWIAT

10 OBRONA NARODOWA

11-19

GOSPODARKA

20-21

PUBLICYSTYKA

22-23

SPOŁECZEŃSTWO

24

PODRÓŻE

25

KULTURA

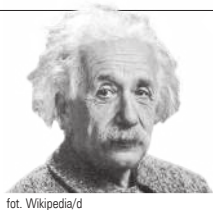
26-27

SPORT

28

LIZEM

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

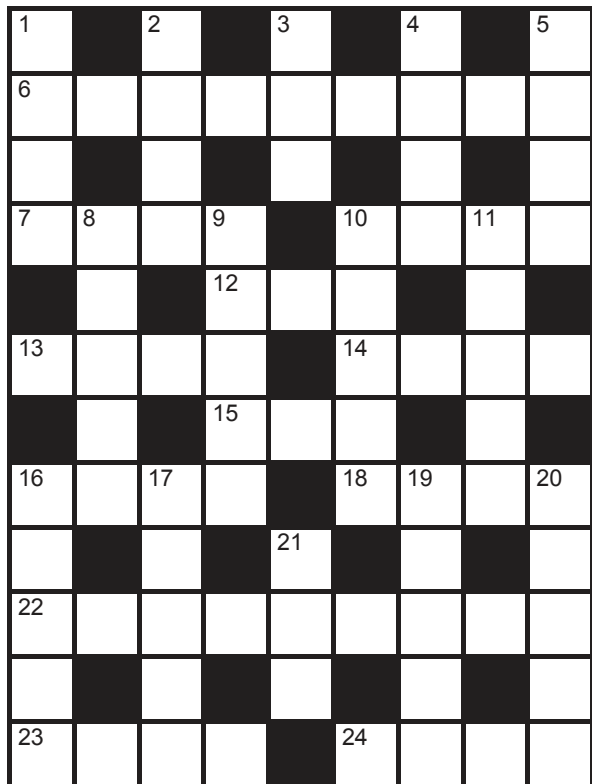


fot. Wikipedia/d

EINSTEIN NA WESOŁO

MIERZ SIŁY NA ZAMIARY \ Do Alberta Einsteina przyszedł pewien człowiek zachwycony jego teoriami. – Mistrzu, też chciałbym stworzyć coś tak wielkiego i czystego – zwrócił się do wielkiego fizyka. – To bardzo proste – odparł Einstein. – Na początek niech pan umyje słonia.

KRZYŻÓWKA

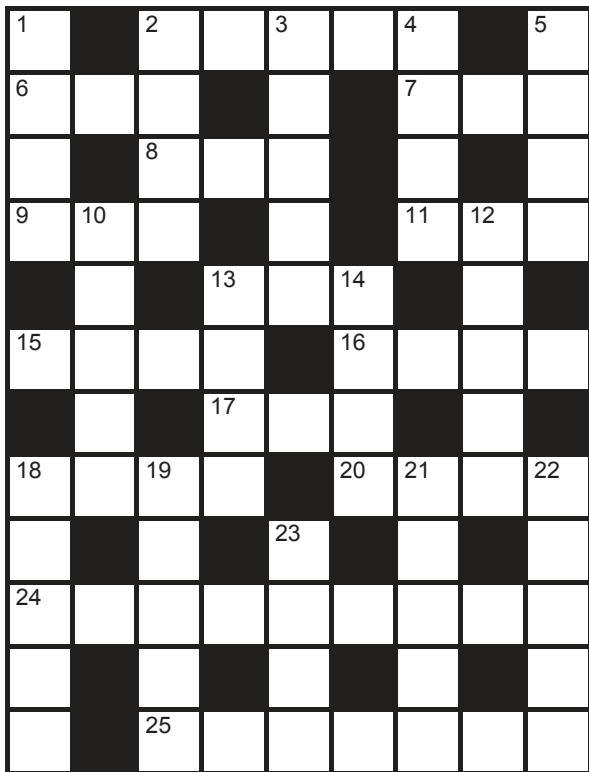


Pozioomo

- 6) chodzi do szkoły
- 7) sądowe dokumenty
- 10) tatrzańska łąka
- 12) Olsen, żużlowiec
- 13) mieszkaniak Baku
- 14) portowa poczekalnia
- 15) drugi plan obrazu
- 16) „... z Zielonego Wzgórza”
- 18) gruby koc
- 22) jedna z muz
- 23) koralowa wyspa
- 24) cząstka pierwiastka

Pionowo

- 1) między kafelkami
- 2) główny składnik powietrza
- 3) afrykańska antylopa
- 4) miódodajne drzewo
- 5) zaporę na rzece
- 8) syn ciotki
- 9) główna tętnica
- 10) król Judei, prześladowca chrześcijan
- 11) na czele wyścigu
- 16) ma swojego generała
- 17) lodowy domek
- 19) owoc pracy
- 20) ostrzega przed niebezpieczeństwem
- 21) serial z Talarem

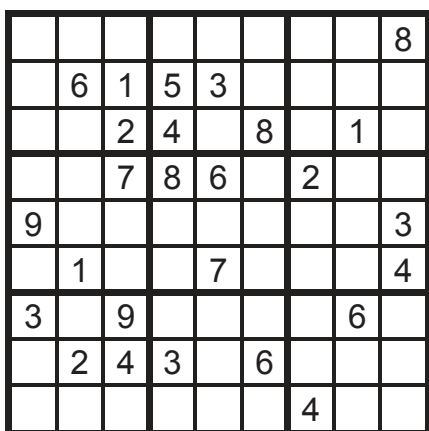
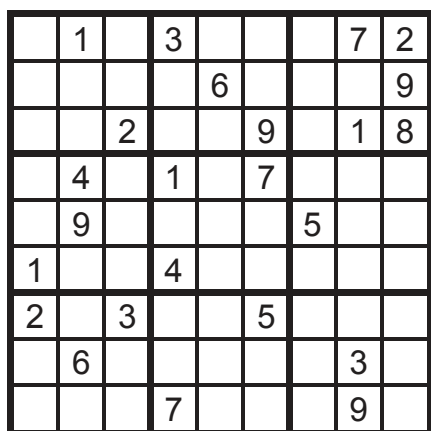
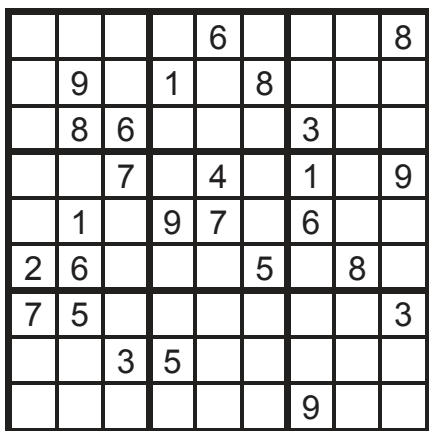
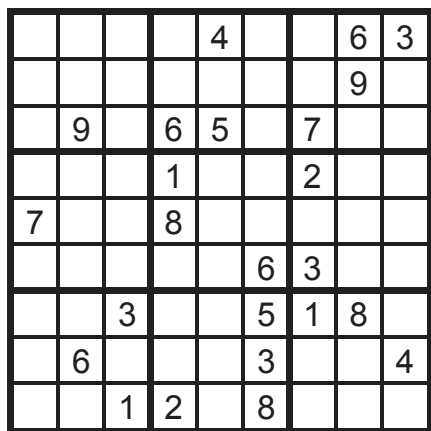


Pozioomo

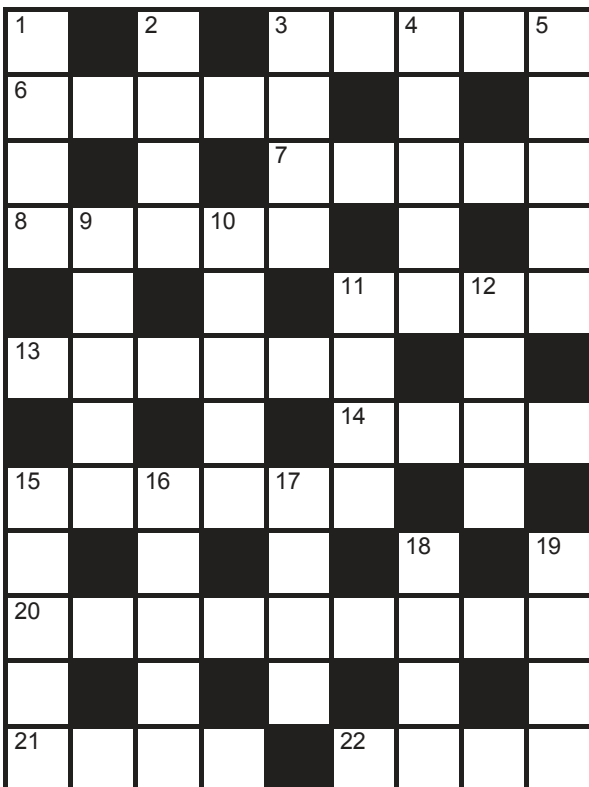
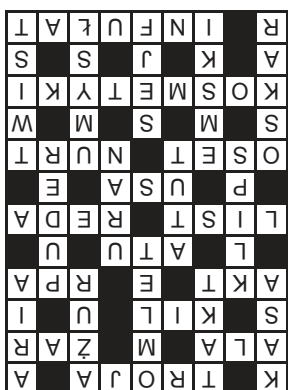
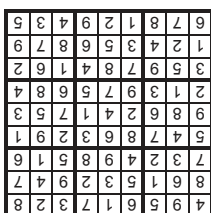
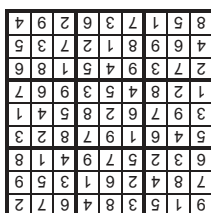
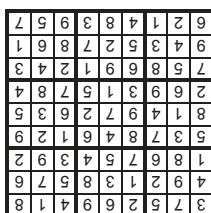
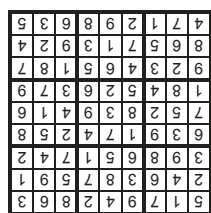
- 2) gród Priama
- 6) postać z „Elementarza”
- 7) bucha z pieca
- 8) pod nim stopa wody
- 9) urzędowy dokument
- 11) ojczyzna Mandeli
- 13) cenna karta
- 15) gończy, ale nie pies
- 16) blisko Wejherowa
- 17) kraj Obamy
- 18) kłujący chwast
- 20) tendencja w sztuce
- 24) tusz do rzęs i szminka
- 25) wyższy duchowny katolicki

Pionowo

- 1) pot. o pieniądzech
- 2) cecha dzentelmena
- 3) placek z jaj
- 4) haft z dziurkami
- 5) operowe solo
- 10) zdobi ucho
- 12) cukier w proszku
- 13) mocny w rękę
- 14) sąsiad Neptuna
- 18) Kolberg, folklorysta
- 19) z miasta Ems
- 21) rozum, intelekt
- 22) taniec lub wieczko
- 23) kasa za obrazem



ROZWIĄZANIA



Pozioomo

- 3) kleks w zeszycie
- 6) dowód niewinności
- 7) na niej aktorzy
- 8) gnębienie, terror
- 11) uroczysty strój
- 13) gnębiciel, sadysta
- 14) pokój w chacie
- 15) czarny to hajstra
- 20) kwiat jak imię
- 21) tropikalna roślina na włókno
- 22) rudy nalot

Pionowo

- 1) metropolia Azerbejdżanu
- 2) ptak lub owoc
- 3) odgłos hamowania
- 4) szeroka ulica
- 5) kwitnie tylko raz
- 9) ładunek na statku
- 10) porcje alkoholu
- 11) pot. aluminium
- 12) odmiana jabłka
- 15) byk-stadnik
- 16) ustrój Iwana Groźnego
- 17) brat Kaina
- 18) porcja do martena
- 19) dawniej parafia



e-mail:
redakcja@gpcodziennie.pl
Adres: ul. Filtrowa 63/43,
02-056 Warszawa
tel.: +48 (22) 290 29 58

Wydawca numeru: Igor Szczęsniowicz
Sekretarz redakcji: Katarzyna Rzczukowska-Szczęsniowicz
Z-cy: Joanna Szczurowska, Małgorzata Ablewska
Polka: Dorota Kania (kier.), Igor Szczęsniowicz (z-ca)
Świat: Konrad Wysocki (kier.)
Obrona narodowa: Igor Szczęsniowicz
Publicystyka: Piotr Lisiewicz (kier.)
Gospodarka: Marek Michałowski (p.o. kier.)
Kultura: Sylwia Krasnodębska (kier.), Anna Krajowska (z-ca)
Sport: Artur Szczepanik (kier.)
Wywiady: Olga Alehno
Mazowsze: Natalia Karcz-Kaczowska (p.o. kier.)
Dolny Śląsk: Janusz Wolniak (kier.)
Nadzór graficzny: Mariusz Trolński (kier.), Krzysztof Lach-Kubica (z-ca)
DTP: Paweł Chrzanowski, Aleksander Raczwarow, Grzegorz Lipka, Paweł Pawluszek, Maciej Kielucki
Wydawca: Forum SA; **Zarząd:** Beata Dróżdż

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Przekazanie „Gazecie Polskiej Codziennie” materiałów do druku oznacza jednoczesną zgodę na ich emisję w internecie.



Redaktor naczelny: Tomasz Sakiewicz
Zastępcy red. nacz.: Katarzyna Gójska,
Olga Doleśniak-Harczuk

Rada nadzorcza: Ryszard Czarnecki (przewodniczący)
Baza foto: fotoreporterzy@gazetapolska.pl
Reklama, promocja, ogłoszenia:
reklama@gpcodziennie.pl, tel. (22) 659 01 74,
kom. 505 942 582
Kontakt z czytelnikami, interwencje w godz. 9-13:
Anna Kazimierczuk, tel. 603 117 483,
Ewa Wójcik, tel. 505 942 224
e-mail: redakcja@gpcodziennie.pl
Druk: Seregni Printing Group: Warszawa, Sosnowiec
Prenumerata: www.prenumerata.swsmmedia.pl
Kontakt: prenumerata@swsmmedia.pl
Tel. 605 900 002, 501 678 819
Konto do wpłat: Niezależne Wydawnictwo Sp. z o.o.
Bank PEKAO SA Nr 82 1240 5963 1111 0010 3867 3
017
(przelew z zagranicy SWIFT: PKOP PL PW)
IBAN-PL



SIATKÓWKA

SPEŁNIONE MARZENIA

O takim meczu, aby skończyć w nim ostatni atak, marzyłem od dziecka – powiedział siatkarz Grupy Azoty Kędzierzyn-Koźle Aleksander Śliwka. Jego drużyna okazała się lepsza w półfinale LM od Zenitu Kazań i awansowała do finału.

fot. Krzysztof Świderek/PAP

KRYMINAŁEK



fot. Przemysław

WIELKOPOLSKA

Ohydne oszustwo

Setki osób chciały pomóc córce Marty L. i wpłacały pieniądze na rzekome leczenie jej chorego dziecka. Kobieta wszystko jednak roztrwoniła.

Polacy chętnie pomagają osobom w potrzebie, dzięki różnym zbiórkom udaje się nierzadko zebrać ogromne sumy, aby sfinansować kosztowną terapię. Każdego porusza zwłaszcza los chorych, cierpiących dzieci. Dlatego gdy w połowie grudnia 2018 r. na portalu Zrzutka.pl pojawiła się informacja, że pochodząca z wielkopolskiej Chodzieży mała dziewczynka potrzebuje wsparcia w zebraniu środków na drogę leczenia komórkami macierzystymi, wiele osób w odruchu serca wpłacało datki, aby poprawić los Ani. W ciągu zaledwie kilku dni blisko 700 darczyńców wzięło udział w publicznej zbiórce i razem zdołali zebrać niemal 20 tys. zł.

Niestety, ich zaangażowanie poszło na marne. Marta L., czyli matka Ani, roztrwoniła całą sumę. „Zbierała pieniądze na rzekome leczenie komórkami macierzystymi swojej małej córki Anny i w ten sposób wyłudziła pieniądze w łącznej kwocie 19 826,90 zł, które przeznaczyła na zaspokojenie własnych potrzeb” – poinformowała niedawno Prokuratura Okręgowa w Poznaniu. Marta L. usłyszała zarzut oszustwa (art. 286 § 1 Kodeksu karnego). Do przestępstwa doszło nieco ponad dwa lata temu, ale śledztwo trwa, bo nadal poszukiwane są osoby, które zostały oszukane.

Niestety, nie pierwszy raz opowieść o chorobie jest wykorzystywana do ohydnych przestępstw. Swego czasu głośna była sprawa – także z Wielkopolski – kobiety, która przez kilka lat udawała, że zmaga się z chorobą nowotworową. Sfingowała nawet dokumentację medyczną, zdołała także oszukać fundacje specjalizujące się w pomocy chorym ludziom. Była jednak zbyt pазerna i w końcu wpadła.

EW
(gb)

Rafał Trzaskowski w czasie kampanii prezydenckiej w 2020 r. deklarował, że chętnie weźmie udział w Marszu Niepodległości, choć wcześniej opowiadał się za jego odwołaniem | fot. Filip Błażejowski/Gazeta Polska

WARSZAWA

Przystała miłość do Marszu Niepodległości

„Gazeta Wyborcza” w swoim stołecznym dodatku poinformowała, że warszawski ratusz wzywa władze Pragi-Północ, by nie przedłużały umowy najmu lokalu organizatorom Marszu Niepodległości. – Ta sytuacja świadczy o daleko idącej hipokryzji prezydenta Rafała Trzaskowskiego – ocenił w rozmowie z „Expressem Wieczornym” polityk Solidarnej Polski Jacek Ozdoba.

Uważamy, że stowarzyszenie, którego działalność nosi znamiona dyskryminacji, nie powinno działać w lokalu miejskim. Podmioty, które wynajmują lokale od miasta, muszą przestrzegać klauzul antydyskryminacyjnych, zobowiązują się do tego, podpisując umowę najmu – powiedziała w rozmowie z „GW” wiceprezydent Warszawy Aldona Machnowska-Góra. – Zwróciliśmy się do zarządu dzielnicy o zbadanie tej sprawy. Z takim apelem wystąpili też do nas społecznicy z Pragi. Osobiście uważam, że działalność tego stowa-

rzyszenia dawno przekroczyła wszelkie standardy i nie powinniśmy traktować go jak organizacji prowadzącej działalność pożytku publicznego – wyjaśniła. Warto zwrócić uwagę, że podczas gdy władze Warszawy chcą się pozbyć ze swojego lokalu organizatorów Marszu Niepodległości, nie mają problemu z wynajmowaniem pomieszczeń stowarzyszeniom lewicowym, i to na korzystnych warunkach. W listopadzie wyszło na jaw, że ekstremistyczna feministyczna organizacja Ogólnopolski Strajk Kobiet wynajmuje

od miasta lokal w prestiżowej dzielnicy miasta, płacąc zaledwie 15 zł za 1 mkw. Lokal ten został wydzierżawiony w trybie pozakonkursowym na pięć lat. Warto przypomnieć, że podczas kampanii prezydenckiej w 2020 r. Rafał Trzaskowski, chcąc zyskać przychylność wyborców Konfederacji, deklarował, że nie ma problemu z Marszem Niepodległości i – co więcej – sam chętnie weźmie w nim udział. Mówił to, mimo że za czasów prezydentury Hanny Gronkiewicz-Waltz mocno bronił jej decyzji dotyczącej odwołania marszu. – Ta sytuacja świadczy o daleko idącej hipokryzji prezydenta Rafała Trzaskowskiego. Pokazuje, jak przedmiotowo traktował organizatorów Marszu Niepodległości – powiedział w rozmowie z „Expressem Wieczornym” wiceminister klimatu Jacek Ozdoba z Solidarnej Polski. – Jest to efektem polityki realizowanej przez Platformę Obywatelską w Warszawie i nie tylko. Według niej każdy, kto ma inne zdanie, kto nie propaguje lewicowych ideologicznie projektów, zgodnych z kartą LGBT podpisaną przez pana prezydenta, podejmuje ryzyko tego, że miasto zerwie z nim współpracę – dodał.

EW
(as)

■ Chcą grzebać przy Mieszkaniu+

W najbliższy poniedziałek odbędzie się sesja Rady Miejskiej w Radomiu. Radni pochylią się m.in. nad kwestią kryteriów przy przyznawaniu lokali w ramach programu Mieszkanie+. Proponowane zmiany dotyczą likwidacji kryterium dochodowego. Jak podkreślają wnioskodawcy, chodzi o to, żeby nie ograniczać dostępności mieszkań dla osób niespełniających kryterium dochodowego, warunkującego dopłatę do czynszu. Wiadomo, że wśród nowych kryteriów znajdzie się natomiast posiadanie książeczki mieszkaniowej, założonej przed 1990 r. Ich właściciele będą mogli liczyć na dodatkowe punkty. Lokale w ramach programu powstają przy ul. Tytoniowej. Dla najmocnych będą dostępne 124 mieszkania. Mają być gotowe w październiku br., a nabór ma ruszyć jeszcze przed wakacjami. Wnioski będzie można składać poprzez stronę internetową Radommdr.pl.

EW
(nkk)



ZAMORDOWAŁ ŻONĘ Kilka ran postrzałowych głowy i klatki piersiowej miała zamordowana we wtorek 46-letnia mieszkanka Knuruwa na Śląsku – wykazała sekcja zwłok. Do sądu trafił wniosek o aresztowanie jej męża, podejrzanego o dokonanie tej zbrodni. W trakcie zatrzymania mężczyzna miał przy sobie broń czarnoprochową.



LEWE PAPIEROSY ZA 8 MLN ZŁ Przemysł w ciężarówce 520 tys. paczek papierosów udaremnił funkcjonariusze podlaskiego oddziału Straży Granicznej. Szacunkowa wartość kontrabandy, która przewożona była zamiast deklarowanego ładunku drewnianych skrzyń, przekracza 7,7 mln zł. 59-letni litewski kierowca został aresztowany.

CYNIZM OPOZYCJI

POLITYKA

Posłowie KO buszują po szpitalach

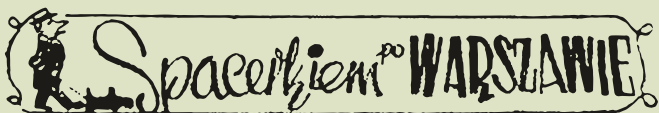
W szczycie epidemii posłowie Michał Jaros, Dariusz Joński i Michał Szczerba nie próżnują. Gospodarskie wizyty składają w kolejnych szpitalach tymczasowych, a potem próbują zatrudnić prokuraturę i Najwyższą Izbę Kontroli.

Po wizycie w szpitalu tymczasowym we Wrocławiu i po przejrzeniu dokumentów w urzędzie wojewódzkim posłowie złożyli wniosek do prokuratury i NIK o sprawdzenie wszystkich kosztów utworzenia wrocławskiej placówki, a także innych w kraju. – Wątpliwości budzą faktury – mówią. Posłom wydaje się, że za drogo. Nawet gdyby mieli rację, to składanie obecnie w szczycie epidemii takich enuncjacji świadczy jedynie o ich cynizmie. Poseł Jaros mówi: „Liczba zakażeń przeraża”. Mnie zaś przeraża to, że ktoś, kto otrzymał mandat posła, nie potrafi zachować się przyzwoicie. Nachodzenie szpitali, w których

lekarze i pielęgniarki walczą o życie ludzi, właśnie teraz jest po prostu niewyobrażalne. Dziarska Platforma, której procenty co rusz spadają, robi, co może, by pokazać, że cokolwiek może. Wkrótce pewnie wygasną rzekome sensacje związane z prezesem Danielem Obajtkiem, trzeba więc uderzyć w to, co dzisiaj najbardziej ludzi zajmuje, czyli ich zdrowie. Posłowie opozycji próbują udowodnić, że rząd nie panuje nad procesem szczepień. Udają, że nie wiedzą, iż koncerty farmaceutyczne wykołowały nieudolnych unijnych urzędników. Myślę, że trzeba bez przerwy przypominać, że ci ludzie jeszcze niedawno byli przeciwni



Wątpliwą aktywnością polityczną wykazuje się co rusz poseł Michał Jaros | fot. Janusz Wolniak/Gazeta Polska



Michał Wojtczuk broni tożsamości stolicy

Jesteśmy coraz bliżej rozwiązania, które umożliwi ocalenie otwarcia widokowego na Dom Towarowy Braci Jabłkowski i zabytkowe kamienice otaczające przestrzeń zwaną pl. Pięciu Rogów. Decydenci ze stołecznego ratusza postanowili ten niewielki obszar radykalnie przekształcić. Historyczna architektura naszego miasta jest dla nich niewyrażnie czymś wstydliwym – antywartością przeznaczoną do skrywania za szpalerami wysokich drzew. Mazowiecki wojewódzki konserwator zabytków Jakub Lewicki miał odwagę skorygować własną decyzję zezwalającą na posadzenie klonów polnych o docelowej wysokości 12 metrów, które całkowicie zasłoniłyby budynki otaczające plac. Zdecydował się na ten krok pod wpływem udokumentowanych petycjami protestów większości społeczności lokalnej, broniącej zagrożonego

widoku na zabytki. Zarówno on, jak i społecznicy walczący o krajobraz kulturowy Warszawy zostali z tego powodu zaatakowani w poniedziałkowej „Gazecie Wyborczej”. Jeden artykuł nie wystarczył, więc we wtorek „Wyborcza” opublikowała jeszcze tekst Michała Wojtczuka pt. „Nie skracajcie drzew”. Autor dowodzi, że Jakub Lewicki „zamierza storpedować najważniejszy atut placu”, którym mają być podobno wysokie drzewa, choć faktycznie jedynym atutem tego miejsca jest wspaniała, przedwojenna architektura. „Tożsamość miasta jest ważna” (sic!) oświadczył Wojtczuk, wchodząc tym samym w obszary czarnego humoru. Dlaczego? W 2016 r. ten sam dziennikarz z zapalem wspierał plany zburzenia kamienicy przy ul. Ciepłej 3, w której urodził się ks. Ignacy Skorupka.

EW
(js)

SONDA „EXPRESSU”

Czy zakazać puszczania dymku z balkonu

Zapytaliśmy naszych Czytelników, czy według nich w Warszawie powinien być wprowadzony zakaz palenia papierosów na balkonach. Oto, co powiedzieli:

MARCELINA, 28 lat, sekretarka:

Tak, i to jak najszybciej, dość smrodzenia sąsiadom!

JAKUB, 35 lat, pracownik administracyjny:

Zdecydowanie nie! Balkon to część mojego mieszkania, więc wolnoć Tomku w swoim domku.

MARTYNA, 42 lata, fryzjerka:

Nie mam do końca zdania na ten temat. Bo z jednej strony jest to uprzykrzanie życia sąsiadom, a z drugiej – w swoim domu możemy robić, co nam się podoba.

WŁADYSŁAW, 58 lat, operator koparki:

Zakazanie palenia na balkonach to byłaby duża przesada. W domu nie pal, bo będziesz

truł domowników; na balkonie nie pal, bo może to przeszkadza sąsiadowi. Niedługo będą chcieli nam zakazać rozmawiania na balkonach, bo będzie to innym przeszkodą! Stąd już niedaleko do tego, żeby nas całkiem zamknąć w domach i bez pozwolenia z nich nie wypuszczać.

KAMIL, 29 lat, urzędnik:

Nie. To kolejny wymysł ekologów czy nie wiem tam kogo. Ja nie protestuję, że gdy wychodzę na balkon, muszę oglądać różne rzeczy, które sąsiedzi mają tam zgromadzone.

MACIEJ, 35 lat, menedżer:

To gdzie będziemy w takim razie palić? W domu nie, na dworze nie, bo w masceczkach musimy chodzić. I co, na balkonie też nie? To jakiś absurd!

JANKA, 28 lat, kierownik produkcji:

Tak i jeszcze raz tak. Osobiście mam dosyć zapachu, a tak naprawdę smrodu dymu tytoniowego. Nieraz latem, gdy otworzę balkon, nawet w domu go czuję. Dlaczego mam być biernym palaczem? Jeżeli palacz chce, to niech ma piękny zapach tytoniu w domu, skoro tak go lubi. Tak jak nie można grillować na balkonach, tak samo powinno być zakazane palenie papierosów.

EW
(nkk)

■ Hotelowi sutenerzy

CBŚP rozbiło zorganizowaną grupę przestępczą, która prowadziła w Łodzi agencję towarzyską pod pozorem działalności hotelowej. W akcji wzięło udział ponad 100 funkcjonariuszy, zatrzymano 16 osób. Działalność grupy skupiała się wokół klubu nocnego w Łodzi, w którym od jakiegoś czasu klienci mogli skorzystać z oferty krótkotrwałego wynajmu pokoi. Godzina spędzona w takim pokoju kosztowała najpierw 250 zł, a w kolejnych miesiącach 300 zł. – Klienci płacili menedżerowi za wynajem pokoju, a w zamian dostawali w pakiecie usługi seksualne – wyjaśniła nadkom. Iwona Jurkiewicz z CBŚP. Zatrzymanym osobom w Prokuraturze Krajowej ogłoszono zarzuty m.in. dotyczące udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, czerpania korzyści z cudzego nierządu, prania pieniędzy pochodzących z przestępstw, a także oszustwa gospodarczego i posiadania narkotyków.

EW

(masz, PAP)



WPADLI PRZEZ BRAK MASECZEK

Policjanci z Olecka (woj. warmińsko-mazurskie) zatrzymali dwóch mężczyzn, którzy nie stosowali się do obostrzeń sanitarnych – nie zakrywali ust i nosa maseczkami. Po wylegitymowaniu ich okazało się, że obaj są poszukiwani przez policję – zapadły wobec nich wyroki pozbawienia wolności.



OKRADALI CIĘŻARÓWKI

Podlascy policjanci zatrzymali pięciu mężczyzn w wieku 32–58 lat podejrzanych o kradzieże z ciężarówek towarów przewożonych do hipermarketów. Policja prosi o kontakt handlowców z północnej części regionu, którzy w ostatnich dwóch latach nie dostali zamówionego towaru i podejrzewają, że doszło do kradzieży w transporcie.



■ Chce uderzyć w palaczy

Stołeczna radna klubu Koalicji Obywatelskiej Renata Niewi-tecka domaga się wprowadze-nia zakazu palenia papierosów na balkonach. Na razie w różnych grupach w mediach społecz-nościowych zamieszczana jest ankieta na ten temat. Radna nie zamierza poprzestawać jedynie na wywiadzie i w dalszej kolejno-ści zamierza podjąć kroki prawne. Podobny zakaz wprowadzono już za naszą wschodnią grani-cą. Od 1 stycznia 2021 r. na Li-twie nie wolno palić papierosów na prywatnych balkonach w blo-kach mieszkalnych oraz na tara-sach czy loggiach, jeśli sprzeciwi się temu choć jeden z sąsiadów.

■ Ptasia grypa w natarciu

Wyznaczono kolejny obszar zapowietrzony w związku z roz-przestrzenianiem się ptasiej gry-py. Tym razem sytuacja dotyczy powiatu żuromińskiego w woje-wództwie mazowieckim. Ognisko zostało wykryte w Chromako-wie w gminie Lutocin na fermie liczącej 415 tys. drobiu. Obszar zapowietrzenia został ustanowio-ny w odległości 3 km od ogniska, zaś obszar zagrożenia – 10 km od ogniska.

■ BWA nie stosowało się do zakazu

Zgodnie z wprowadzonymi ob-ostrzeniami od 20 marca po-nownie powinny być zamknię-te wszystkie instytucje kultury. Jednak nie wszyscy postano-wili się zastosować do zakazu. Biuro Wystaw Artystycznych w Kielcach zapraszało na zwie-dzanie indywidualne w okresie od 22 marca do 9 kwietnia, za-pewniając przy tym, że wszystko będzie się odbywać z zachowa-niem zasad reżimu sanitarnego. W sprawie interweniował m.in. wojewoda świętokrzyski. BWA ostatecznie tak jak inne placówki kulturalne zawiesiło na razie sta-cjonarną działalność.

■ Apel policji po dewastacji grobów

Na olsztyńskim cmentarzu zosta-ło uszkodzonych 201 nagrobków. W sprawie zatrzymano 38-latką. Funkcjonariusze olsztyńskiej poli-cji apelują do rodzin, które opie-kują się nagrobkami bliskich, aby kontaktowały się z policją. Męż-cyzna, który został zatrzymany kilka godzin od momentu zdarze-nia, był nietrzeźwy.

(nkk)

PROJEKT „OCALAMY”

HISTORIA W PIGUŁCE

Dzieje Virtuti Militari

25 marca 1933 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił nową Ustawę o Orderze Virtuti Militari. To najwyższe polskie odznaczenie wojskowe o charakterze bojowym ustanowione zostało w 1792 r. przez króla Stanisława Augusta Poniatowskiego po zwycięstwie polskich wojsk w bitwie pod Zieleńcami. Order VM jest drugim w Europie, obok austriackiego Orderu Marii Teresy, odznaczeniem wojskowym przyznawanym za zasługi na polu bitwy.

Jego pierwsze nadania miały miejsce już kilka dni po bitwie, 22 czerwca 1792 r. Wskrzeszo-no go podczas powstania listo-padowego, a przez następne lata zaborów Order VM (łac. cnocie wojskowej) mógł trwać jedynie w pamięci Polaków. Dopiero odrodzenie państwa w 1918 r. umożliwiło przy-wrócenie go w pełnej chwale. Do 1933 r. charakter wojskowy orderu podkreślany był rów-nież w nazwie. Dopiero uchwa-łą z 25 marca 1933 r. – z ini-

cjatywy Józefa Piłsudskiego – zmieniono dotychczasową nazwę na order „wojenny”. Decyzja o tej zmianie podyk-towana była tym, że nadawa-nie orderu stało się zbyt po-wszechne, co niosło zagrożenie jego deprecjacji. Nowa nazwa przyczyniła się do ogranicze-nia nadawania orderu i zacho-wania tym samym jego wyjąt-kowego charakteru, umożli-wiła też m.in. przyznawanie Krzyży VM cywilom biorącym bezpośredni udział w walce

EW
(jg)

PITAVAŁ POLSKI

Zabił wujostwo i pięcioro dzieci

Edmund Słaby miał 19 lat, gdy krewni przygarnęli go pod swój dach. Kilkanaście dni później wymordował całą rodzinę, aby ukraść jej oszczędności.

Na cmentarzu w Namysławowie jest mogiła z ogromnym nagrobkiem: „Tu spoczywa rodzi-na Heluszków, wymordowa-na ręką zbrodniarza w Smar-chowicach Małych dnia 30.08.1957 r.”. Pochowano tam siedem osób, Stanisławę i Jana oraz piątkę ich dzieci. Od kosz-marne szmerane towarzystwo szastało pieniędzmi. Dlatego z kolegą okradł wagony stoją-ce na boczniczy. Łupu (instru-menty muzyczne) nie zdołali sprzedać, ale milicjanci i tak trafili na trop złodziei. Zostali skazani na pół roku więzienia.

Wspólnik Słabego trafił za krat-ki, on zaczął się ukrywać. Mat-ka wysłała go do siostry, która z mężem i dziećmi mieszka-ła w oddalonych o ok. 100 km Smarchowicach Małych. W po-łowie sierpnia 1957 r. 19-latek zawitał do domu Stanisławy i Jana Heluszków. Szybko się dowiedział, że gospodarze mają oszczędności, za które zamie-rzają kupić konia i wóz. Chciał zdobyć te pieniądze za wszel-ką cenę. Najpierw do zupy wyspał trutkę na szczury, ale nie zadziałała. Postanowił za-tem własnoręcznie ich zabić. Rankiem 30 sierpnia zaatak-ował wujka siekierą. W podob-ny sposób zabił ciotkę. Później zamordował dzieci. 7-letniego Zygmunta i dwa lata starsze-go Aleksandra zwabił za stodo-łę i udusił, 16-letnia Genia zgi-nęła w kuchni, 12-letnia Wła-dzia w sypialni. Zwyródnialec nie oszczędził nawet cztero-miesięcznej Marysi. Na koniec

przetrzęsnał szafy i znalazł niespełna 5 tys. zł. Dopiero wtedy uciekł – na rowerze do-tarł na dworzec w Namysło-wie. Wsiadł w pociąg do Oławy. W tym samym czasie od-kryto zbrodnię. Błyskawicznie ruszyła oblawa. Słaby w tym czasie już szastał pieniąd-zi – kupił zegarek, nowiut-kie ubranie. Później odwiedził kolegę, z którym imprezował. Wywołał jednak awanturę, czym zwrócił uwagę mili-cjantów. Został zatrzymany. Przewieziono go do kome-dy w Namysławowie. Milicjan-ci musieli się zabarykadować, bo tłum ludzi chciał zlinczo-wać mordercę. Podobne sceny działy się podczas wizji lokal-nej w domu Heluszków. Ostatecznie Edmund Słaby za siedmiokrotne zabójstwo został skazany na karę śmierci. 9 września 1959 r. powieszono go w opolskim więzieniu.

EW
(gb)

MAŁOPOLSKA

Lewe dyplomy za siedem baniek

Małopolscy funkcjonariusze zatrzymali kolejnych dwóch członków zorganizowanej grupy przestępczej, która przez cztery lata zajmowała się pisaniem na zamówienie prac dyplomowych i rozpraw doktorskich. Grupa ta uzy-skała ok. 7 mln zł. Zatrzymani to radca prawny i informa-tyk działający w grupie, któ-ra popełniała przestępstwa przeciwko wiarygodności do-kumentów i zajmowała się praniem brudnych pieniędzy. Jej działalność polegała na od-płatnym tworzeniu prac dy-plomowych – licencjackich, inżynierskich i magisterskich, a także rozpraw doktorskich. Przestępcy wykorzystywali do tego specjalnie stworzony system informatyczny. Dzie-ki niemu odbierali zlecenia i przydzielali je redaktorom. Ci pisali poszczególne rozdzia-ły lub całe prace dyplomowe, sporządzali spisy treści i kon-spekty. Zidentyfikowano już ponad 11 tys. wpłat dokona-nych przez kilka tysięcy zlece-niodawców.

EW
(masz, PAP)



ŚMIERĆ MŁODEGO PIŁKARZA Zaledwie 19-letni zawodnik Lazio Rzym Daniel Guerini zginął w wypadku samochodowym. Auto, którym jechali Guerini i dwaj młodzi mężczyźni, zderzyło się z innym pojazdem. Rówieśnicy zmarłego piłkarza w ciężkim stanie trafili do szpitala. Mniejsze obrażenia odniósł kierowca drugiego samochodu.



ZAWÓD: TRENER I PREZENTER Nie tylko futbol jest pasją selekcjonera piłkarskiej reprezentacji Kenii Jacoba Mulee. Szkolniewicz pięć dni w tygodniu pracuje w radiu, gdzie prowadzi poranną audycję, w której wciela się w psychologa i udziela porad dotyczących relacji międzyludzkich.

GRUPA AZOTY KĘDZIERZYN-KOŹLE W FINALE LIGI MISTRZÓW

SIATKÓWKA

Spełnione marzenia



Tak z awansu cieszyli się siatkarze Zaksy Kędzierzyn-Koźle | fot. Krzysztof Świdurski/PAP

O takim meczu, aby skończyć w nim ostatni atak, marzyłem od dziecka – powiedział siatkarz Grupy Azoty Kędzierzyn-Koźle Aleksander Śliwka. Jego drużyna okazała się lepsza w półfinale Ligi Mistrzów od Zenitu Kazań i awansowała do finału. Zadecydował o tym tzw. złoty set w półfinałowym śródownym rewanżu, który kędzierzynianie wygrali 15:13. Wcześniej przegrali u siebie z Zenitem 2:3 (17:25, 25:16, 25:21, 28:30, 18:20). Kilka dni temu w Rosji zwyciężyli z kolei 3:2.

Oczywiście chcieliśmy zakończyć ten mecz już w czwartym secie, ale rywal był niezwykle mocny. Grają tam bardzo doświadczeni zawodnicy. Oni byli w decydujących momentach bardzo pewni siebie. Nam brakowało dobrej akcji,

piłki, pewności w odpowiednim momencie. Jednak ostatecznie udało się awansować. Trudno to na gorąco szczegółowo komentować. Myślę, że kibice byli zadowoleni z poziomu spotkania – powiedział dziennikarzom po meczu Śliwka.

Przyznał, że był bardzo wzruszony, gdy ostatecznie po jego akcji udało się zakończyć pomyslnie rywalizację z Zenitem. – Myślę, że to najważniejsza do tej pory zakończona akcja w moim wykonaniu. Jednak muszę podkreślić, że świetnie

grała cała nasza drużyna. Przecież w tej ostatniej akcji najpierw Paweł Zatorski przyjął w punkt i mieliśmy do wyboru wszystkie opcje w ataku – ocenił. Dodał, że bez znaczenia jest, z kim przyjdzie się Grupie Azoty zmierzyć w finale. – Wiemy, że i tak zagramy z kapitalną drużyną. Nastawiamy się na wielki pojedynek. Będziemy się starali pokazać najlepszą siatkówkę.

Jego kolega z drużyny Łukasz Kaczmarek określił śródowny pojedynek jako rollercoaster. – Dziś przeżywałem największe emocje na boisku w swoim życiu, ale wierzę, że jeszcze większe przede mną. W pierwszym secie pokazaliśmy bardzo złą grę. Takiej drużynie jak nasza nie powinno to się przytrafić. Jednak od drugiego seta graliśmy dobrze. Na pewno boli ta przegrana czwarta odsłona. Mieliśmy kilka okazji, aby skończyć, tak samo w tie-breaku – powiedział kędzierzyński zawodnik. Przyznał, że jest bardzo szczęśliwy po awansie do najważniejszego spotkania Ligi Mistrzów. Podkreślił, że od początku cały czas wierzył w końcowy sukces. Trener kędzierzynian Nikola Grbić podkreślił, że kłopoty jego podopiecznych ze skończeniem pojedynku na pewno nie wynikały z braku koncentracji. Serb jest bardzo zadowolony, że ostatecznie jego drużyna będzie mogła zagrać w Weronie, gdzie – jak zaznaczył – ma nadzieję spotkać przyjaciół, z którymi pracował przed przyjazdem do Polski.

1 maja w finale w Weronie Zaksa spotka się z Itasem Trentino. **EW** (krol)

24
OKRĄŻENIA

■ Ruszyła sztafeta

Sztafeta z ogniem olimpijskim wystartowała w czwartek w prefekturze Fukushima na północnym wschodzie Japonii. Ogień będzie przemierzał kraj przez 121 dni, by 23 lipca pojawić się na ceremonii otwarcia igrzysk w Tokio, przełożonych z powodu pandemii COVID-19. Minister do spraw olimpijskich Tamayo Marukawa wyraziła nadzieję, że sztafeta pomoże zmienić nastawienie opinii publicznej do igrzysk, które będą pierwszymi w historii zorganizowanymi w czasie pandemii. Do tej pory większość Japończyków opowiadała się za odwołaniem lub ponownym przełożeniem imprezy w obawie o wzrost liczby zakażeń koronawirusem. Sztafeta wyruszyła z Fukushima, która w 2011 r. ucierpiała w wyniku olbrzymiego trzęsienia ziemi, tsunami i katastrofy elektrowni jądrowej.



fot. Wikipedia/d

■ Dyskwalifikacja sędziego

Władze NHL zdyskwalifikowały dożywotnio 53-letniego sędziego Tima Peela. Powodem był komentarz arbitra uchwycony przez kamery podczas meczu Nashville Predators–Detroit Red Wings (2:0), po tym jak ukarał ekipę Nashville. Peel na początku 2. tercji wymierzył karę szwedzkiemu napastnikowi Viktorowi Arvidssonowi za jego zdaniem celowe potknięcie się o rywala. Sytuacja nie była jednoznaczna, ale najbardziej szokujące były słowa sędziego wychwycone przez mikrofony: „Nie było to ewidentne, ale chciałem dać p... karę Nashville na początku”. Decyzję o dyskwalifikacji ogłosił wiceprezes hokejowej ligi Colin Campbell. **EW** (krol)

PIŁKA NOŻNA

Tak debiutował Sousa

Debiut ma już za sobą. Paulo Sousa wczoraj po raz pierwszy poprowadził reprezentację Polski.

Karierę trenerską rozpoczął w listopadzie 2008 r. Objął wtedy występujące na zapleczu angielskiej ekstraklasy Queens Park Rangers. Na stanowisku nie wytrzymał nawet pięciu miesięcy. Portugalczyk pozostał jednak na Wyspach i sezon 2009/2010 rozpoczął jako trener Swansea City. Ostatecznie walijski klub uplasował się na siódmym miejscu i był bliski baraży o Premier League – tak dobrego sezonu nie miał od 27 lat. Sousa jednak rozwiązał umowę i w lipcu 2010 r. objął Leicester.



Paulo Sousa objął reprezentację Polski w styczniu tego roku | fot. Tomasz Hamrat/Gazeta Polska

Praca z Lisami skończyła się kląpą. W ciągu niespełna trzech miesięcy zespół wygrał tylko jedno z dziewięciu ligowych spotkań i trener został zwolniony. Następnym przystan-

kiem był węgierski Videoton. W czerwcu 2013 r. Sousa objął Maccabi Tel Awiw. W kolejnym sezonie był już trenerem FC Basel. Zdobyć mistrzostwa Szwajcarii pozwoliło mu wskoczyć na wyższy poziom i objąć Fiorentinę. Po dwóch latach we Florencji Portugalczyk trafił do Chin, gdzie został trenerem Tiencin Tianhai. Na europejskie stadiony wrócił w 2019 r., obejmując Girondins Bordeaux. Z klubem pożegnał się w sierpniu ubiegłego roku. Przez ostatnie miesiące był bezrobotny. Aż do stycznia tego roku, gdy pracę z Białym-Czerwonymi zaproponował mu Zbigniew Boniek. **EW** (krol)

■ Stadion pełny w połowie

Kibice wejdą na stadion w Sankt Petersburgu na mecze podczas piłkarskich mistrzostw Europy. Trybuny mają zostać wypełnione w 50 proc. – poinformował miejscowy komitet organizacyjny. Swoje spotkania rozegra tam grupa B. Jest tam także zaplanowany jeden z ćwierćfinałów. – Patrzymy na Euro z optymizmem i chcemy, by restrykcje związane z pandemią koronawirusa były minimalne. Mamy już porozumienie z rządem, że będziemy mogli wpuścić fanów na trybuny. Teraz pracujemy też nad tym, aby mogli nas odwiedzić zagraniczni kibice. Na razie ten pomysł nie został odrzucony przez władze – powiedział szef komitetu organizacyjnego Aleksiej Sorokin. Obiekt w Sankt Petersburgu ma 61 tys. miejsc. Mają się tam odbyć mecze z udziałem Rosji, Belgii i Finlandii, a także wspomniany ćwierćfinał. (krol)

niecodzienna


**Gazeta
Polska**

26-28 MARCA 2021

#GumoweUcho Niecodzienna Lista Przebojów

**Tęczowy atak
na język polski!**

FOT. ZUMA PRESS/FORUM

#GumoweUcho Niecodzienna Lista Przebojów

„Tęsknię za jenu ś Tęczowy atak na j

Szykuje się prawdziwa postępową rewolucja! Środowiska LGBTQ+ itd., itp. wzięły na celownik zaimki osobowe i bezosobowe. Oburzenie wywołał fakt, że zaimki w języku polskim są silnie... zgenderyzowane! Spokojnie, znalazła się już na to rada. Inicjatorzy całego zamieszania proponują wprowadzenie do rodzimej gramatyki zaimków i innych form płciowych – nie tylko normatywnych „on” i „ona”, lecz także form niebinarnych. Uwaga, szykuje się ostra jazda bez trzymanki! Tekst tylko dla Czytelników o mocnych nerwach...



śmiechem”. język polski!

Piotr Łuczuk

Polscy bojownicy spod znaku tęczowej flagi nie dokonali w kwestii zaimków jakiegoś przełomowego odkrycia. Ich inicjatywa to dość marnej jakości kalka akcji środowisk LGBT prowadzonej chociażby w USA, a ostatnio niezwykle modnej w mediach społecznościowych na całym świecie. Właśnie wpisami w social mediach podpadła jakiś czas temu amerykańska aktorka, a także zawodniczka określana w USA mianem „twarzy kobiecego MMA”. Wystosowano nawet petycję z żądaniem jej zwolnienia z obsady serialu, a jak donosi „Variety”, władze Disneya przychyliły się do tych próśb.

Gina Carano podpadła internautom o liberalnych i lewackich poglądach. Nie dość, że ośmieliła się nie wspierać ideologii LGBT+, w jednym z wpisów oficjalnie wyśmiała inicjatywę umieszczania na Twitterze zaimków osobowych, którymi należy się zwracać do członków społeczności LGBT+ (np. „she/her/hers”). Aktorka na swoim profilu zapisała: „beep/bop/boop”, co jej krytycy odebrali jako... zachowanie transfobiczne.

Teraz batalia o neutralne płciowo zaimki przeniosła się na polski grunt. Na stronie internetowej, mającej uchodzić za swoisty poradnik w tej kwestii, inicjatorzy całej akcji przekonują, że „istnieją ludzie wyglądający męsko mimo bycia kobietami (czy to cis, czy trans), istnieją he lesbians, istnieją osoby niebinarne używające binarnych zaimków”, tymczasem język polski jest... zgenderyzowany!

Podając liczne przykłady dość karkołomnych zaimkowych łamańców językowych, pomysłodawcy całej akcji przekonują, że nie nazwalibyśmy Moniki „Martą” tylko dlatego, że bardziej podoba nam się to drugie imię, albo dlatego, że „dla ciebie ona wygląda jak Marta”. To jeszcze nie wszystko. Czytamy, że nawet jeśli w oficjalnych dokumentach wpisane byłoby imię „Marta”, ale Marta nienawidziłaby tego imienia i wybrała sobie „Monika”, wówczas też nie nazywalibyśmy „Marty”... „Martą”. Jasne? No raczej nie bardzo, ale co poradzić, gdy zawiłości lewackiej logiki są jakieś takie nielogiczne.

To jeszcze nic. Na stronie internetowej bojowników o nieheteronormatywne zaimki możemy przeczytać, że już teraz w codziennej polszczyźnie używamy wielu

form neutralnych płciowo: „moje kochanie zrobiło mi niespodziankę”, „proszę przyjść do szkoły z rodzicem”, „w urzędzie powiedziano mi, że...”, „dzwonili z gazowni”, „będę robić” itp. Proponowane rozwiązanie ma być „pójściem po prostu o krok dalej”.

W celu nagięcia języka polskiego do norm politycznej poprawności udostępniono nawet całą gamę przykładów użycia (w prostych zdaniach oraz w tekstach kultury: literaturze, prasie, filmach, serialach, muzyce) zaimków i innych form płciowych – nie tylko normatywnych „on” i „ona”, lecz także form niebinarnych.

Formy takie jak „zrobiłam” czy „poszłam” dla wielu brzmią infantylnie i dehumanizująco.

Choć jest tego znacznie więcej, dla zobrazowania absurdalności całego przedsięwzięcia przyjrzyjmy się bliżej formom neutralnym proponowanym przez tęczyowych postępców.

„Ze względu na użycie już istniejącego w polszczyźnie rodzaju neutralnego jest to jedna z najczęściej używanych oraz łatwych do zrozumienia opcji. Formy takie jak »zrobiłam« czy »poszłam«, choć poprawne gramatycznie, dopiero od niedawna są szerzej używane i dla wielu brzmią infantylnie, dehumanizująco (póki nie zostaną znormalizowane). W odmianie wiele form neutralnych jest tożsamy z męskimi, dlatego niektóre osoby wolą używać zmodyfikowanych wariantów wykorzystujących inne zaimki przy zachowaniu neutralnej koniugacji czasowników”.

ono/jego – rodzaj neutralny

ono/jej – rodzaj neutralny z formami żeńskimi zamiast męskich

ono/jejgo – rodzaj neutralny z formami łączonymi

ono/jeno – rodzaj neutralny z elementami postpłciowymi

ono/jenu – rodzaj neutralny z formami postpłciowymi zamiast męskich

vono/vego – rodzaj neutralny z neozaimkami vono/vego

ono/eno – neozaimki ono/eno

Poniżej kilka przykładów użycia tego typu zaimków w mowie i piśmie:

Myszę, że vono jest bardzo miłe.

Tęsknię za jenu śmiechem.

Tęsknię za vego śmiechem.

Napiszę do nienu później.

Poszłam z num do szkoły.

Poszłam z vim do szkoły.

Powiedziałam jeju, że jegą lubię.

Idealnym komentarzem do tego dość osobliwego pomysłu jest pewna piosenka. Dziś w „Niecodziennej Liście Przebojów” zespół Partia z utworem „Chłopak czy dziewczyna?”.

„Krótkie włosy,

toksyczny wzrok.

Wystarczyła jedna chwila

teraz jest za późno.

Krótkie włosy,

toksyczny wzrok.

Wystarczyła jedna chwila,

nie wiem, co się ze mną dzieje.

Nigdy się nie dowiem

Chłopak czy dziewczyna?

To blok, w którym mieszkasz

to ubranie, w którym chodzisz

to zapach Twoich perfum

to ulice, które znasz.

To twoje ulubione filmy

to twój numer telefonu

to twój głos w słuchawce

to kolor Twoich włosów.

Nigdy się nie dowiem

Chłopak czy dziewczyna?

Krótkie włosy,

toksyczny wzrok.

Wystarczyła jedna chwila

teraz jest za późno.

Krótkie włosy,

toksyczny wzrok.

Wystarczyła jedna chwila,

nie wiem, co się ze mną dzieje.

Nigdy się nie dowiem

Chłopak czy dziewczyna?”.

Posłuchaj utworu:



N

#ŚwiatyRównoległe

Sprawy nierozwiązywalne

Różne są sprawy na tym padole. Małe i duże, a są też takie nierozwiązywalne. Wie o tym każdy, kto jeździ po naszych drogach. Wie o tym wicestarosta, pod którego ktoś się podszywał. Sprawy nierozwiązywalne mają też różne oblicza. Inne oblicze ma sprawa wędrownego cyrku w rosyjskim Tambowie, a inne sprawa Edyty Górniak. Ta jak zwykle ma kosmiczne oblicze.

Jarosław Molga

Sprawy nierozwiązywalne są różnego rodzaju. Są takie sprawy techniczne, są kryminalne, a także, rzekłbym, egzystencjalne. Zaczniemy od technicznych. Każdy, kto jeździ po naszych drogach, wie, że sprawą nierozwiązywalną jest umieszczenie pokryw studzienek kanalizacji równo z asfaltem. Nawet jeśli robiony jest generalny remont drogi, jak dajmy na to w Pruszkowie, to i tak po niedługim czasie te pokrywy są ładnych ileś centymetrów pod poziomem jezdni. A są takie miejsca jak w Bydgoszczy między Karolewską a Pileckiego, że wszyscy jeżdżą lewym pasem, bo na prawym nie dość, że studzienki są mocno obniżone, to jeszcze tak rozsiane po jezdni, że trzeba by jechać slalomem, by je ominąć.

Kolejną sprawą nierozwiązywalną o technicznym charakterze są wszelkiego rodzaju dzióbki w czajnikach. Ileż ja w życiu już czajników miałem i wszystkie miały tak wyprofilowany dzióbek, że woda się lała po bokach i po czajniku. Widać jest technicznie nierozwiązywalne zaprojektowanie i wyprodukowanie dzióbka, którym da się nalać sto procent wody z czajnika do kubka.

Z kryminalnych spraw nierozwiązywalnych przychodzi mi na myśl nie jakiś przypadek zabójstwa sprzed lat, a świeża sprawa dotycząca wicestarosty węgrowskiego. Otóż ktoś pod niego się podszywał. „Seria komentarzy, które podpisane były imieniem i nazwiskiem wicestarosty węgrowskiego, ukazała się w lipcu ubiegłego roku. W treści autor podważał niektóre działania lokalnych i krajowych władz. Na reakcję nie

trzeba było długo czekać. Pan Marek Renik złożył na policji doniesienie o podszywającym się pod niego internaucie, a następnie sprawa została skierowana do prokuratury” – informuje Podlasie24.pl. Prokuratura jednak umorzyła sprawę, bo jak wynika z pisma, które wicestarosta otrzymał, choć prokuratura potwierdziła, iż komentarze nie były pisane z komputera wicestarosty, i ustaliła, z czyjego IP były dokonywane wpisy, to śledztwo zostało umorzone z uwagi na brak możliwości ustalenia, kto w danym miejscu zamieszkania takich wpisów dokonywał. Małżeństwo, w którego mieszkaniu korzystano z komputera i wysyłano fałszywe treści, zaprzeczyli, że to oni, a w ogóle to bywa u nich dużo ludzi, każdy sobie z komputera korzysta i szukaj wiatru w polu. Słowem sprawa nie do rozwiązania, choć niby tak wiele wiadomo i tak blisko odkrycia tajemnicy.

Zupełnie jak w przypadku wójta Żelazkowa. Pisałem już Państwu, że ów wójt dostał niedawno wyrok, ale się tym nie przejął, bo ma już ich trochę na koncie. Co rusz bowiem swoim zachowaniem szokuje i mieszkańców, i tzw. ogół swoim zachowaniem. Ostatnio „pracownicy urzędu gminy w Żelazkowie zwrócili do schroniska psa, którego adoptował wójt. Sylwiusz Jakubowski rzekł się psa po pięciu dniach opieki nad nim – potwierdził kierownik schroniska dla bezdomnych zwierząt w Kaliszu Jacek Kołata. Adopcja psa przez kontrowersyjnego wójta wzbudziła protesty i oburzenie lokalnej społeczności” – informuje Niezależna.pl. Co w tym nierozwiązywalnego?

Otóż fakt, że wójt wciąż jest wybierany na wójta mimo protestów i oburzenia lokalnej społeczności. Tajemnicą jest, kto wójta wybiera.

Jak już jesteśmy przy pytaniach bez odpowiedzi, to dla mnie takim pytaniem wciąż pozostaje: jaki jest mechanizm powstawania związku przyczynowo-skutkowego na linii celebryta-fan? Oto przykład. „Kasia Cichopek pozuje na balkonie w dresie za ponad 800 zł” – donosi Onet. To przyczyna, a skutek? Oto komentarze fanów pani Cichopek: „Ale super czysto u Pani na balkonie, jakby zimy nie było”, „Jaka przepiękna donica drewniana po prawej stronie”, „Jaka piękna jesteś i taka szczupła. Cudownie wyglądasz i dresik też piękny”. Ten mechanizm powodujący, że jakaś pani pojawi się na balkonie, wywołuje zachwyt ludzi, którzy nawet z panią słowa twarzą w twarz nie zamienili, jest dla mnie sprawą nierozwiązywalną. Takich pytań bez odpowiedzi jest mnóstwo. Na Onecie znalazłem nawet listę 10 takich pytań. Sporządzono ją na podstawie analizy około miliarda pytań zadawanych przez użytkowników w ciągu ostatnich 10 lat. I sporo one mówią o współczesnym świecie. Są na tej liście pytania fundamentalne, wręcz ontologiczne: „Czy Bóg istnieje?” czy „Jaki jest sens życia?”. A zaraz za nimi np.: „Czy to prawda, że blondynkom żyje się weselej?” albo „Jaki jest najlepszy sposób na



Zawsze czułam, ale nie miałam jakby wiedzy na ten temat, a teraz zgłębiłam tę wiedzę i absolutnie nie mam wątpliwości, że w naszej przestrzeni galaktycznej są różne cywilizacje wyższe, bardziej rozwinięte od nas i takie, które chcą nas wspierać, bardzo kochają ludzi, są gotowi pomóc.

zrzucenie wagi?”. Czyż nie to próbują nam wmówić marketingowcy i co niektórzy politycy: „Co się nad Bogiem będziesz zastanawiał, lepiej idź na siłownię, zrzuć parę kilo, przefarbuj się na blond i żyj wesoło!”.

Wśród pytań na tej liście jest też takie: „Czy kosmici istnieją?”. I tu pojawia się nam sytuacja niejednoznaczna. Istnieje wiele przesłanek, że nie jesteśmy sami we wszechświecie, jednak dla większości jest to na razie sprawa nierozwiązywalna. Dla większości, ale nie dla Edyty Górniak.

„Zawsze czułam, ale nie miałam jakby wiedzy na ten temat, a teraz zgłębiłam tę wiedzę i absolutnie nie mam wątpliwości, że w naszej przestrzeni galaktycznej są różne cywilizacje wyższe, bardziej rozwinięte od nas i takie, które chcą nas wspierać, bardzo kochają ludzi, są gotowi pomóc” – stwierdziła Górniak podczas rozmowy z fanami na swoim koncie

na Facebooku. To zgłębianie wiedzy przez panią Górniak mnie ujęło. Chciałbym ten proces poznawczy zobaczyć i zbadać, bo proces poznawczy pani Górniak jest dla mnie sprawą nierozwiązywalną od momentu, w którym stwierdziła, że w szpitalach leżą nie chorzy na COVID-19, a statysci. I tu dygresja: jeśli pewność pani Górniak co do istnienia kosmitów ma taką samą wartość jak pewność co do chorych na koronawirusa, to jedynymi gośćmi z kosmosu, jakich się doczekamy, będą astronauta wracający na Ziemię.

Na tym padole istnieją jednak sprawy nierozwiązywalne, nazwijmy to, nie do końca. Przykładem jest sytuacja, w jakiej znalazł się obwoźny cyrk w Rosji. Konkretnie chodzi o cyrk wędrowny „Wiktoria”. Ten ze względu na epidemię koronawirusa utknął na cały rok w Tambowie. Jak zarabiać w wędrownym cyrku, nie mogąc wędrować? Otóż władze Tambowa pozwoliły artystom zajmować stadion, a rolnicy dowozili paszę dla zwierząt. I cyrk przetrwał bez wędrowania. Sprawa nierozwiązywalna okazała się do rozwiązania.

Kiedy czytałem o tym zdarzeniu z cyrkiem, naszły mnie dwie refleksje. Pierwsza, jak na mnie przystało, pesymistyczna. Otóż czasem zupełnie niespodziewanie, nie wiadomo skąd, pojawia się w naszym życiu jakiś cyrk. Przewraca nam wszystko do góry nogami, rujnuje, a my niejednokrotnie zamiast odejść go w dalszą drogę, dokarmiamy demony tego cyrku, pozwalamy, by wypełnił nam miesiące i lata. Jakoś się przyzwyczajamy i paradoksalnie trudno już nam bez tego cyrku w życiu żyć.

Druga refleksja jest jednak optymistyczna. Taki życiowy cyrk czasem jest nam potrzebny, by zdać sobie sprawę z wielu rzeczy, zmienić się, zmienić spojrzenie na świat. I dopiero z perspektywy dostrzegamy, że gdyby nie ten życiowy cyrk, zabrnęlibyśmy w ślepią uliczkę, wiele by nas ominęło, bylibyśmy inni, nie tacy, jacy chcemy być. I myślę sobie, że ta druga refleksja jest bliższa prawdy. Wszak czy o Tambowie ktokolwiek by na świecie usłyszał? A i samo Tambowo jest już zupełnie innym miastem, bo nie takim, przez które wędrowną trupa tylko przejeżdża, ale takim, w którym jest na stałe. Potrzeba było do tego cyrku i pandemii. Nigdy człowiek nie wie, co naprawdę jest dla niego dobre. I odpowiedź na pytanie, dlaczego tak jest, to jedna z tych nierozwiązywalnych zagadek. **N**

#PodejrzaneZnatury

Rudzik – rycerz wśród ptaków

Kilka dni temu usłyszałam w niemieckiej telewizji ZDF, że coroczny plebiscyt na zwierzęcego ambasadora bioróżnorodności w tym kraju wygrał nie kto inny, tylko mały ptaszek z pomarańczowym podgardlem. W ten sposób Niemcy starają się zachęcić obywateli do zapraszania różnych gatunków ptaków i ssaków do przydomowych ogrodów, a zarazem pokazują problemy, z jakimi w naszych czasach boryka się ochrona przyrody.

dr Natalia **Osten-Sacken**, zoolog

Muszę przyznać, że zazdroszczę im nieco tego proprzyrodniczego nastawienia i chciałabym bardzo przenieść podobne inicjatywy na polski grunt. Do tego, że warto wspierać bioróżnorodność w ogrodach i innych bliskich człowiekowi miejscach, prawdopodobnie nie trzeba żadnego z naszych Czytelników przekonywać, pisałam o tym zresztą wielokrotnie w swoich opowieściach. Dlaczego jednak rudzik (*Erithacus rubecula*) i czemu warto zaprosić go do naszego ogrodu?

Może przede wszystkim dlatego, że mimo swojej mizernej postury pięknie wygląda i przede wszystkim pięknie i donośnie, jak na takiego mikrusa, śpiewa. Do tego trzeba przyznać, że śpiewakiem jest niezmordowanym. Zaczyna śpiewać już bardzo wczesnym rankiem, ok. 3 po północy, i śpiewa cały dzień, aż do zmroku. Jego zamięłowanie do trelowania raczej nie stanowi reguły wśród polskiej fauny ptaków, ale jest rzadkim wyjątkiem. Te popisy wokalne możemy usłyszeć już od wczesnej wiosny do lata, często też jesienią, a nawet podczas bardziej łagodnych zim. Jego melancholijny i przyjemny śpiew, którego każda zwrotka różni się nieco od poprzedniej, dochodzi do nas spośród gęstych krzewów i niskich drzew. W ten sposób właśnie rudzik ogłasza innym kolegom, że tutaj czyni swoje królestwo i że to jest jego ziemia! Albo żeby być całkowicie uczciwym – jej ziemia, gdyż w świecie rudzików także samice mają coś do powiedzenia! Podobnie jak samce – śpiewają, wyznaczając i chroniąc swoje terytorium, a milkną tylko podczas wysiadywania jaj i opieki nad pisklętami. Mimo wróblích rozmiarów rudziki to zaradne, przedsiębiorcze i bardzo odważne ptaszki. Niektóre może aż za bardzo! Nie bez przyczyny te najbardziej zadziorne noszą ślady krwi na swoich dziobach i pazurach! Rudziki nie są ptakami towarzyskimi i bardzo nie lubią zbytniej bliskości swoich pobratymców. Zwykle wystarczy zaśpiewać, żeby przypomnieć innym o obowiązujących zasadach, ale jak to bywa, nie wszyscy lubią trzymać się reguł. Biada jednak takiemu, który odważy się pogwałcić odwieczne zasady rudzikowego świata! W małym właścicielu kawałka krzaka lub



Biada takiemu, który odważy się pogwałcić odwieczne zasady rudzikowego świata! W małym zwierzaku szybko odzywa się dusza wojownika. Jeśli krótka przepychanka nie rozstrzygnie kwestii dominacji i żadna ze stron konfliktu nie ustąpi, może dojść do prawdziwej walki. I to walki na śmierć i życie...

innego przyrodniczego dobra budzi się od razu dusza wojownika. Jeśli krótka przepychanka nie rozstrzygnie kwestii dominacji i żadna ze stron konfliktu nie ustąpi, może dojść do prawdziwej walki. I to walki na śmierć i życie, w której biorą udział zarówno samce, jak i samice. Przeciwnicy celują w oczy i nogi, zadając sobie ostrymi dziobami faktycznie głębokie i krwawiące rany.

Jeśli i tym razem nikt nie ustąpi – skutek będzie fatalny. Na szczęście do ostateczności w świecie rudzików dochodzi raczej rzadko. A jak wygląda ten rycerz na tle innych ptaków?

Najwyżej wielkości wróbla, ale z charakterystyczną dla drozdów wyprostowaną sylwetką oraz ze sterczącym i bardzo ruchliwym ogonem. Z wierzchu brązowy, z charakterystyczną, dużą czerwono-rudą plamą na piersi, często w kształcie odwróconego serca, obwiedzioną szeroką szarą lamówką. Wyraźne, duże i ciemne oczy zdradzają skłonność do nocnego trybu życia. Rudziki są mało płochliwe. Co prawda są czujne i skryte, jednak potrafią długo przyglądać się człowiekowi zakłócającemu ich spokój, zanim zdecydują się na ucieczkę. A jak zaprosić tego wojowniczego śpiewaka do ogrodu? Na pewno spodoba mu się różnorodne gęste krzewy i sąsiadujące z nimi trawniki, trochę martwego drewna i wiązki chrustu. Jak widzimy, nie ma wielkich wymagań i większość ogrodów po drobnej modyfikacji może przerodzić się w rudzikowy raj. A że pierwszy dzień wiosny już za nami i większość ptaków wróciła z zagranicznych wojaży, także rudziki będą się rozglądać za spokojnym kątem. Udzielmy im gościny. Odwdzięczą się pięknym śpiewem i polowaniem na uciążliwe ogrodowe szkodniki, co ucieszy każdego działkowicza. **N**

#ToNiemożliwe!

Trump inspirowany Teslą

Nikola Tesla był genialnym wynalazcą. Jak wielu twierdzi, największym geniuszem XX w. Co łączy Serba z rodziną Trumpów? W Stanach Zjednoczonych wśród fanów spraw zagadkowych panuje przekonanie, że stryj eksprezydenta USA, John G. Trump, „zaczerpnął” sporo z wizji Tesli. A potem przełożył pomysły Serba na kilka swoich patentów.

Marcin Szkuat

Encyklopedie podają, że John George Trump (urodzony 21 sierpnia 1907 r. w Nowym Jorku) był z wykształcenia inżynierem elektrykiem i fizykiem, a zasłynął jako wynalazca. W latach 1936–1973 był profesorem na najlepszej amerykańskiej uczelni technicznej – Massachusetts Institute of Technology (MIT). Nagradzono go wielokrotnie, a najpoważniejsze tytuły to: laureat National Medal of Science (wręczony w 1983 r. przez prezydenta Ronalda Reagana) oraz członkostwo w National Academy of Engineering. John G. Trump był pionierem w rozwoju tzw. radioterapii rotacyjnej. Wraz z Robertem J. van de Graaffem opracował jeden z pierwszych generatorów promieniowania rentgenowskiego (nazwany potem generatorem Van de Graaffa). John G. Trump uczestniczył w projektowaniu aparatów rentgenowskich, które bardzo pomogły chorym w walce z rakiem. Pracował nad systemami radarowymi podczas II wojny światowej. W 1947 r. król Jerzy VII uhonorował go Medalem za Służbę w Sprawie Wolności (KMS). Donald Trump często powoływał się na dokonania brata ojca. – Mój stryj opowiadał mi o atomie, zanim atom stał się „nuklearny” – mówił w jednym z wywiadów 45. prezydent USA. W 1940 r. dr Trump dołączył do nowo utworzonego Komitetu Badań nad Obroną Narodową, tym samym trafiając do ścisłego grona najbardziej zaufanych naukowców w elitach władzy Stanów Zjednoczonych. Pewnie dlatego pozwolono mu zapoznać się z materiałami, jakie zostawił po sobie Nikola Tesla. Wkrótce po śmierci serbskiego geniusza w 1943 r. na notatkach łapę położyli funkcjonariusze agencji rządowych: od Federalnego Biura Śledczego (FBI), przez Biuro ds. Badań Obcych (OAP), aż po Biuro Badań Naukowych i Rozwoju (OSRD). To było apogeum II wojny światowej. Tesla przez lata twierdził, że wynalazł potężną broń: wiązki cząsteczek zwane przez niego „promieniem śmierci”. Zamiast ryzykować, że technologia wpadnie w ręce wrogów Ameryki, rząd wkroczył i przejął w posiadanie cały majątek i dokumenty z jego pokoju w hotelu New Yorker. Akurat wtedy dr Trump pracował w OAP i przez kilka dni analizował osobiście zapiski Tesli. Po czym wysunął wniosek: „Myśli i wysiłki Tesli w ciągu ostatnich 15 lat były spektakularne, filozoficzne i miały charakter promocyjny często związany z produkcją i bezprzewodowym przesyłaniem energii. Ale nie zawierały zasad ani metod



osiągania takich wyników”. Stryj Donalda Trumpa dodał, że dokumenty, które analizował, nie „stanowiłyby zagrożenia w niepowołanych rękach”. Ostatecznie zostały one przekazane krewnemu Tesli, ówczesnemu ambasadorowi Serbii w USA, Savie N. Kosanoviciowi. Czy teorie Tesli o promieniach śmierci pomogły Johnowi G. Trumpowi w karierze wynalazcy? Promienie rentgenowskie potrafią przecież również zabijać. A gdy używa się aparatów o napięciu miliona volt... Kiedyś dyrektor laboratorium Trumpa wynalazcy, James Melcher, przyznał: – Przez trzy dekady do Johna podchodzili ludzie wszelkiego pokroju, ponieważ potrafił wytwarzać megawoltowe

wiązki jonów i elektronów – promienie śmierci. Badania nad rakiem, sterylizacja szlamu na Deer Island z zakładu utylizacji odpadów, wszelkiego rodzaju cudowne rzeczy. John nie dotykał się rzeczy związanych z bronią. Stryj eksprezydenta był genialnym fizykiem. Zmarł w 1985 r. w wieku 77 lat. Dr Trump nieprzypadkowo ukończył prestiżowe szkoły w USA, a również nie „na piękne oczy” przez dziesiątki lat wykładał na MIT, najpoważniejszej uczelni technicznej w Stanach Zjednoczonych. Ale z drugiej strony – papiery, które zostawił po sobie Tesla, mogły go przecież bardzo zainspirować... 

Źródło: www.history.com

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.



26/marca 2021 – 1/kwietnia 2021

SKOKI NARCIARSKIE. PUCHAR ŚWIATA W PLANICY 2021

SPORT, **PIĄTEK** 26.3, GODZ. 14.55, TVP1; **SOBOTA** 27.3, GODZ. 09.55, TVP1
NIEDZIELA 28.3, GODZ. 09.55, TVP1

W Słowenii odbędzie się finał Pucharu Świata w skokach narciarskich 2020/2021. Pewnym zdobywcą Kryształowej Kuli jest już Norweg Halvor Egner Granerud, ale kolejne miejsca na podium nie zostały zdobyte. Rywalizacja na skoczniach w Planicy zaczęła się w środę. Przed nami trzy ostatnie kon-

kursy: w piątek i w niedzielę indywidualne, zaś w sobotę drużynowy. Skoczkowie powalczą o Małą Kryształową Kulę w klasyfikacji PŚ w lotach oraz o zwycięstwo w cyklu Planica 7, gdzie zaliczane będą wyniki z piątkowych eliminacji i noty za weekendowe konkursy.



PODRÓŻNICZY ZA SIÓDMĄ GÓRĄ

SOBOTA 27.3 GODZ. 21.00, TV REPUBLIKA

Najbliższe dwa odcinki Stefan Czerniecki proponuje spędzić w Ziemi Świętej. Śledzi miejsca ostatnich chwil życia Pana Jezusa, pokazuje fragmenty starożytnych murów, konkretnych kamieni, czasem drzew. W pierwszej odsłonie podróżnik zaprasza do ogrodu Getsemani. Czym różni się on od ogrodu Oliwnego. Jak można było tam trafić? Kto dzierżył klucze do bramy? Jak wyglądała modlitwa Jezusa przed uwięzieniem i jak mogło przebiegać pojmanie? Zapraszamy na rozpoczęcie Wielkiego Tygodnia od przejścia po Jerozolimie widzianej oczami bł. Anny Katarzyny Emmerich.



PIŁKA NOŻNA ANGLIA-POLSKA

ŚRODA 31.3. GODZ. 20.35, TVP1 (STUDIO OD 20.30)

Anglia-Polska na Wembley! Ta rywalizacja niczym bumerang przenosi nas do 17 października 1973 r., kiedy to zremisowaliśmy 1:1 i ostatni raz udało nam się przywieźć z Londynu jakąś punktową zdobycz. I wtedy, i teraz były to eliminacje mistrzostw świata. Miejmy nadzieję, że piłkarze Paolo Sousy zdejdmą z nas to odium ciągłych melancholijnych powrotów do czasów Kazimierza Deyny i Jana Tomaszewskiego sprzed niemal półwiecza. A my przed telewizorami dostaniemy chociaż antidotum na smutny czas pandemii w postaci piłkarskiego polskiego sukcesu.



POLECA

RYSZARD CZARNECKI

(europoseł PiS)

SOBOTA 27.3 godz. 16.10, TV TRWAM

Historia PL

Chętnie obejrzę dokument o Polaku ze Lwowa, Henryku Mosingu, profesorze medycyny i „tajnym” księdzu w ZSRS (święceń kapłańskich udzielił mu potajemnie prymas Wyszyński). Był duszpasterzem w Kazachstanie, Rosji i na wschodzie Ukrainy, twórcą podziemnego seminarium duchownego we Lwowie.

SOBOTA 27.3 godz. 20.30, POLSAT SPORT

Ćwierćfinał MP Asseco

Resovia – Skra Bełchatów

Siatkarskie mistrzostwa Polski mężczyzn wchodzą w decydującą fazę. Pierwsza ósemka rozpoczęła play-offy. W Bełchatowie w pojedynku najbardziej utytułowanych klubów w Polsce wygrali gospodarze 3:1, także dzięki koncertowej grze mistrza świata Mateusza Bieńka. W Rzeszowie, w legendarnej hali na Podpromiu każdy wynik jest możliwy. Także w sezonie, w którym polski klub ma realną szansę na wygraną Ligi Mistrzów. Polecam ten mecz także z obowiązku jako... przewodniczący rady nadzorczej Skry.

WTOREK 30.3 godz. 7.55 i 17.55, TV TRWAM

Poczet wielkich Polaków: Gen. Witold Urbanowicz

Pojawiły się ostatnio dwie fabuły o dywizjonie 303. W obu jedną z głównych postaci był bohater także tego dokumentu, Witold Urbanowicz. Był on nie tylko dowódcą słynnego dywizjonu, ale latał też w Armii USA walczącej na froncie chińskim i był „latającym tygrysem” w brytyjskich siłach powietrznych. Po wojnie, w 1947 r. przyjechał do Polski jako przedstawiciel katolickiej YMCA. Zatrzymywany był cztery razy przez UB, ale udało mu się wrócić do USA, gdzie potem latał dla American Airlines. Warto zobaczyć dokument o nim autorstwa Karola Smulskiego.



DRAMAT

CUDOWNY CHŁOPAK

CZWARTEK 1.4 GODZ. 23.40, TVP2

Auggie Pullman (Jacob Tremblay) urodził się z deformacją twarzy, a większość swojego życia spędził w szpitalu pod opieką rodziców, Isabel (Julia Roberts) i Nate'a (Owen Wilson). Gdy chłopiec rozpoczyna naukę w normalnej szkole, ma nadzieję, że koledzy potraktują go jak zwyczajnego chłopca. Jego wygląd jednak sprawia, że staje się szkolną sensacją, a dla wielu wręcz „dziwadłem”. Dopiero nowa uczennica, Summer, potrafi dostrzec w Auggiem coś więcej niż powierzchowność. Okazuje się, że prawdziwe piękno nie kryje się w wyglądzie, lecz w głębi duszy.

KLIKAJ MĄDRZE www.niezalezna.pl **0 nas jest głośno!**



Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

	godz. 23.30	godz. 0.50	godz. 22.10	godz. 23.10	godz. 20.30	godz. 18.20
RANO	08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda 08:15 Kwadrans polityczny 08:40 Ranczo (76) - serial 09:40 Komisarz Alex (184) - serial 10:35 Ojciec Mateusz (284) - serial 11:25 Kasta - serial 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda 12:40 Magazyn rolniczy 12:55 Wielkie rodziny (2) - serial 14:00 Elif (945) - serial 14:45 Skoki narciarskie - studio 14:55 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Planicy 17:00 Telexpress 17:15 Jaka to melodia? - pr. rozryw. 17:55 Klan (3779) - serial 18:20 Kasta - serial 18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:30 Leśniczówka (363) - serial 21:00 Ojciec Mateusz (319) - serial 21:55 Przepraszam, czy tu biją? - film sens., Polska 1976 23:30 Życie za życie - dramat kryminalny, Niemcy/USA 2003. Walczący o zniesienie kary śmierci profesor tekańskiego uniwersytetu David Gale zostaje aresztowany za zgwałcenie i zamordowanie koleżanki. 01:50 S.W.A.T. - Jednostka specjalna (32) - serial	07:30 Pytanie na śniadanie 10:40 Panorama 10:50 Pytanie na śniadanie 11:25 Dookoła Bałtyku 11:50 Barwy szczęścia (2414) - serial 12:30 Kolo fortuny - teleturniej 13:15 Kozacka miłość (79) - serial 14:05 Va banque - teleturniej 14:35 Na sygnale (257) - serial 15:10 Górszy ratownicy (33) - serial 16:00 Kolo fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Promyk nadziei (6) - serial 18:00 Panorama 18:20 Va banque - teleturniej 18:45 Kozacka miłość (80) - serial 19:35 Barwy szczęścia (2414) - serial 20:05 Barwy szczęścia (2415) - serial 20:35 Dance Dance Dance - pr. rozryw. 22:45 Kabaret. Supershow Dwójki 23:50 Muzyka, taniec, zabawa 00:50 Kino relaks: Facet na miare - komedia romantyczna, Francja 2016, wyk. Jean Dujardin, Virginie Efira, Cédric Kahn. Młoda prawniczka poznaje bardzo przystojnego, ale niezwykle niskiego mężczyznę. Początkowo zafascynowana nim dziewczyna zaczyna mieć wątpliwości. 02:40 W obliczu śmierci - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA 1987	08:00 Dzień Dobry TVN 11:45 Ukryta prawda (1237) - serial 12:50 Ukryta prawda (1140) - serial 13:50 Ukryta prawda (719) - serial 14:55 Szpital (374) - serial 16:00 LAB (30) - serial 17:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 18:00 Ukryta prawda (1238) - serial 19:00 Fakty 19:25 Uwaga! Koronawirus 19:25 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! 20:05 Planeta singli 3 - komedia, Polska 2019. Tomek i Ania decydują się na ślub. Wesele na prośbę Ani ma odbyć się na wsi u krewnych Tomka. Okazuje się, że jego bracia i matka są jak włoska rodzina - każda rozmowa grozi wybuchem, a od wielkiej miłości do awantury jest czasem tylko krok. 22:10 To - horror, Kanada/USA 2017, wyk. Jaeden Lieberher, Jeremy Ray Taylor, Sophia Lillis. Akcja toczy się w prowincjonalnym miasteczku Derry w stanie Maine, gdzie grupa dzieci przesładowana jest przez morderczego klauna Pennywise'a. 01:00 Kuba Wojewódzki - talk-show	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i partnerzy (136) - serial 09:10 Malanowski i partnerzy (137) - serial 09:40 Sekrety rodziny (97) - serial 10:40 Dlaczego ja? (424) - serial 11:40 Gliniarze (417) - serial 12:50 Wydarzenia 13:25 Interwencja 13:40 Trudne sprawy (1011) - serial 14:40 Dlaczego ja? (1057) - serial 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja 16:30 Na ratunek 112 (533) - serial 17:00 Gliniarze (542) - serial 18:00 Pierwsza miłość (3201) - serial 18:50 Wydarzenia 19:30 Gość „Wydarzeń” 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:05 Twoja Twarz Brzmi Znajomo - pr. rozryw. 22:10 Love Island. Wyspa miłości - reality show 23:10 A.I.: Sztuczna inteligencja - film SF, USA 2001, wyk. Haley Joel Osment, Jude Law, Sam Robards. Osadzona w przyszłości opowieść o konsekwencjach rozwoju robotyki. Bohaterem jest zdolny do miłości chłopiec-robot, który mieszka z prawdziwą rodziną. 02:10 Watchmen. Strażnicy - film SF, USA 2009	07:00 Transmisja Mszy Świętej z Jasnej Góry 07:30 Polska na dzień dobry 09:20 W punkt 09:40 Teleszkapy 09:55 Republika po południu 10:15 Teleszkapy 10:30 Mówi się... 11:10 Ostry dyżur prawniczy 11:25 Teleszkapy 11:40 Polska na dzień dobry 13:00 Teleszkapy 13:15 Oddaję Państwu głos 13:40 Wolne głosy 14:00 Teleszkapy 14:15 Otwartym tekstem 14:45 Teleszkapy 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:30 Republika po południu 17:15 Nie daj się epidemii 17:35 Wolne głosy 17:55 Wolne głosy - zagranica 18:15 Ekonomia raport - flash 18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:55 Sport w Republice 19:00 Prognoza pogody 19:05 10.04.2010. Fakty 19:25 Rozmowa ściśle jawna 19:45 Magazyn filmowy Piotra Goćka 20:15 Twoja Akcja 20:30 Geopolityczny tygiel 21:00 Specjaliści od wszystkiego 21:30 Kulisy manipulacji 22:00 Wolne głosy 22:25 Ekonomia raport 22:50 Suma dnia 23:15 Poland Daily 00:10 Rozmowa ściśle jawna 00:28 10.04.2010. Fakty 00:50 Dzisiaj - serwis inform.	06:30 Leśniczówka (141) - serial 07:00 Wojciech Ceirowski - boso przez świat 07:30 Pytanie na śniadanie 10:40 Panorama 11:30 Na sygnale (292) - serial 12:00 Wiadomości 12:15 Wilnoteka 12:35 M jak miłość (1565) - serial 13:25 M jak miłość (1566) - serial 14:15 Złote runo - komedia, Polska 1996 15:40 Rzecz Polska 15:55 Bajki naszych rodziców 16:05 Bolek i Lolek na wakacjach - serial anim. 16:15 Reksio - serial anim. 16:30 Rodzinka.pl (22) - serial 17:00 Telexpress 17:20 Stacja innowacja 17:35 Przystanek Zaolzie 17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 18:20 Na sygnale (292) - serial 18:50 Polonia Express 19:10 Olá Polónia 19:30 Wiadomości 20:00 Pogoda 20:05 Sport 20:20 Na dobre i na złe (799) - serial 21:15 Kabaret. Supershow Dwójki - pr. rozryw. 22:05 Polonia 24 22:35 Noce i dnie (4) - serial 23:30 Gwiazdodziej TVP Rozrywka 00:00 Focus on Poland 00:20 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 00:50 Przystanek Ameryka 01:10 Olá Polónia
PO POŁUDNIU						
WIECZOREM						
	TRWAM	HISTORIA	TVP INFO	KINO POLSKA	KULTURA	PULS
	08:00 Informacje dnia 08:15 Polski punkt widzenia 08:45 Przyjaciele i bohaterowie 09:10 Z wędką nad wodę 09:45 Duc in altum 10:00 Informacje dnia 10:15 Rozmowy niedokończone 11:25 Głos Polski 11:45 Spotkania z ekologią 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 W poszukiwaniu dowodów - spór wokół Mojżesza 13:25 Kolory świętości 13:30 Msza święta 14:30 Zrozumieć Antycywilizację 15:00 Koronka do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Siódmy sakrament 16:35 Madagaskar 17:00 Droga Krzyżowa 17:30 Antykultura 17:55 Poczci wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Westerplatte młodych 19:00 Warto zauważyć 19:30 Opowieści Theo 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Ziemia Obiecana 22:45 Geniusz Stworzenia 00:00 Słowo życia 00:05 Świat w obrazach	06:50 Był taki dzień: 26 marca 07:00 Polska Kronika Filmowa 07:25 Quo vadis (2) - serial 08:15 Przystanek Historia 08:30 Akcja pod Aresnałem - reportaż 08:45 Historia Polski: Za cenę życia. Żegota w Małopolsce 09:20 Historia Polski: ROPCio 09:55 Sensacje XX wieku 10:20 Sensacje XX wieku 10:50 Młynarski. Piosenka finałowa - dok. 12:30 Czas honoru (60) - serial 13:25 Historia na sprzedaż (4) - dok. 14:25 Brazylia. Historia naturalna: Rajskie wybrzeże 15:30 Doktor Fremont na tropie - dok. 16:30 Polacy na morze 16:55 Ex Libris 17:25 Historia Polski: Ostatni z szesnastu 17:55 Historia Polski: Z gorącego serca - „Żegota” 18:35 16 mm historii: Cień Radogoszcza 19:05 Quo vadis (3) - serial 20:00 Wojna w eterze 20:10 Teatr historii: Człowiek do wszystkiego 20:25 Człowiek do wszystkiego - sztuka Ronalda Harwooda, teatr 22:10 Korfanti - film dokumentalny, Polska 2020 23:20 Akcja pod Aresnałem - reportaż 23:35 KGB: tarcza i miecz (3) 00:40 Słynne jednostki specjalne	07:00 Serwis Info 07:12 Jedziemy 07:50 Agrobiznes 07:55 Agropogoda 08:00 Jedziemy dalej 08:18 Minęła ósma 09:00 Serwis Info 09:11 Minęła dziewiąta 10:00 Serwis Info 10:25 Pogoda info 10:29 Serwis info 10:50 Pogoda info 11:00 Serwis info 11:30 Serwis info, pogoda 12:00 Serwis info 12:25 Pogoda info 12:30 Serwis info, pogoda 13:00 Serwis info 13:00 Serwis info 15:20 Pogoda info 15:29 Serwis info 15:59 Info dzień 17:00 Telexpress 17:15 Telexpress extra 17:32 O co chodzi 18:00 Panorama 18:20 Panorama opinii 18:37 O tym się mówi 19:30 Wiadomości 19:58 Gość „Wiadomości” 20:13 Forum 21:00 Serwis info 21:40 Studio Lotto 21:50 W tyle wizji 22:24 Serwis Info 22:30 W tyle wizji extra 23:00 Info wieczór 23:30 W akcji 23:51 Nie da się ukryć extra 00:03 Wiadomości 00:36 Gość „Wiadomości” 00:56 Forum	06:00 Wszyscy kochają Romana (5) - serial 06:40 Telesprzedaż 07:55 Projekt dziecko - komedia obyczajowa, Polska 2010 09:35 Pogotowie ratunkowe - film dokumentalny, Polska 1951 09:50 Benek - komediodramat, Polska 2007 11:55 Telesprzedaż 12:10 1920 Bitwa Warszawska - dramat wojenny, Polska 2011 14:40 Przyjęcie na dziesięć osób plus trzy - film obyczajowy, Polska 1973 15:50 Obywatel Piszczek - komediodramat, Polska 1988, reż. Andrzej Kotkowski, wyk. Jerzy Stuhr, Maria Pakulnis, Krzysztof Zaleski, Kazimierz Kaczor. Po opuszczeniu więzienia Jan Piszczek zamierza prowadzić zwyczajne życie. Poznanie opozycjonistki Renaty komplikuje jego plany. 18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 20:00 Psy - dramat sensacyjny, Polska 1992 22:15 Big Love - dramat obyczajowy, Polska 2012 00:20 Głina 2 (13) - serial 01:20 Głina 2 (14) - serial 02:25 Dziewczyna z szafy - film obyczajowy, Polska 2012	07:00 Teledysk 08:00 Informacje kulturalne 08:30 Kronos - pr. publ. 09:10 Szkoła podstawowa - komediodramat, Czechosłowacja 1991 11:00 Rodzina Polanieckich (6) - serial 12:40 Cmentarz Orląt - film dokumentalny, Polska 2002 13:30 Scena taneczna: Salsa i tango 13:55 Scena taneczna: Flamenco i tańce irlandzkie 14:25 Wydarzenia aktualne 14:50 Ostatnia lekcja - film dokumentalny, Polska 2018 16:00 Billy Wilder: Nie przymuszaj! - film dokumentalny, Niemcy 2017 17:45 Co dalej? - pr. publ. 18:00 Rok 2020 18:30 Informacje kulturalne 19:00 Reżyserzy: Elia Kazan 20:05 Wieczór kinomana: Czarny Piotruś - dramat obyczajowy, Czechosłowacja 1964. Nastoletni Petr podejmuje pierwszą w swym życiu pracę. Znajduje zatrudnienie w sklepie, którego kierownik każe mu śledzić klientów podejrzewanych o kradzież. 21:45 Kalifornia - dramat obyczajowy, Brazylia 2015 23:30 Gomorra 4 (40) - serial 00:20 Teraz animacje! 00:45 Co dalej? - pr. publ. 01:00 Informacje kulturalne	06:00 Zbuntowany anioł (38) - serial 07:00 Lombard. Życie pod zastaw (119) - serial 08:00 Lombard. Życie pod zastaw (376) - serial 09:00 Rodzinny interes (147) - serial 10:00 Nash Bridges (113) - serial 11:00 Zbuntowany anioł (39) - serial 12:00 Zaklinaczka duchów (1) - serial 13:00 Zaklinaczka duchów (2) - serial 14:00 Lombard. Życie pod zastaw (120) - serial 15:00 Lombard. Życie pod zastaw (121) - serial 16:00 Rodzinny interes (149) - serial 17:00 Rodzinny interes (150) - serial 18:00 Lombard. Życie pod zastaw (378) - serial 19:00 Lombard. Życie pod zastaw (379) - serial 20:00 Ochroniarz - film sensacyjny, USA 2017 21:50 Mroczna przeszłość - thriller, USA 2021 23:30 Nikomu ani słowa - thriller, Kanada/Szwajcaria/Australia/USA 2001, wyk. Michael Douglas, Sean Bean, Brittany Murphy. Bandyci porwują córkę psychiatry, aby wydobyć miejsce ukrycia zrabowanego łupu od jego pacjentki. 02:00 Castle 3 (54) - serial

Transmisje mszy i nabożeństw z Opactwa w Tyńcu na **tyniec.tv!**

Codzienna relacja w czasie rzeczywistym z tyńckiego kościoła. Włącz się w modlitwę razem z benedyktynami przez internet

LITURGIA GODZIN:06:00 - Jutrznia
17:00 - Nieszpory po łacinie
19:30 - Kompleta
20:00 - Bogurodzica**NIEDZIELNA MSZA Z BENEDYKTYNAMI!**

8:30 - 10:30 - 12:30 - 18:00



Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Projekt Koliber
godz. 21.35Agentka specjalnej troski
godz. 1.35Król Skorpion 3: Odkupienie
godz. 23.45Kochaj albo rzuć
godz. 22.05Za siódmą górą
godz. 21.00Nie śmiesznego
godz. 21.15

TVP 1

TVP 2

TVN

POLSAT

REPUBLIKA

POLONIA

07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:35 Rok w ogrodzie
08:00 Rok w ogrodzie extra
08:15 wojsko-polskie.pl
08:40 Pełnosprawni - mag.
09:00 Policzmy się dla Polski
09:10 Prywatne życie zwierząt
09:40 Skoki narciarskie - studio
09:55 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Planicy
12:20 Samotny jeździec - western, USA 1959
13:45 Okrasa łamie przepisy
14:15 Z pamięci
14:25 Odrobienie - reality show
14:55 Policzmy się dla Polski
15:05 Sekretne życie kotów - reality show
15:55 To był rok! - pr. rozryw.
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:30 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
18:25 Stulecie Winnych 3 (29) - serial
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:35 Komisarz Alex (187) - serial
21:35 Hit na sobotę: Projekt Koliber - thriller, Belgia/Kanada 2018
23:35 Boks: Gala KnockOut Boxing Night 14 w Serocku, waga średnia: Fiodor Czerkaszyn - Javier Francisco Maciel
00:35 Życie za życie - dramat kryminalny, Niemcy/USA 2003

06:55 M jak miłość (1576) - serial
07:55 Pytanie na śniadanie
11:10 Policzmy się dla Polski
11:20 Rodzinny ekspres - mag.
11:50 Dance Dance Dance 3 - pr. rozryw.
12:55 Dance Dance Dance 3 - pr. rozryw.
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:15 Wojciech Ciejrowski - boso przez świat
15:50 Smaki świata po polsku
16:25 Na dobre i na złe (803) - serial
17:25 Na sygnale (299) - serial
17:50 Słowo na niedzielę
18:00 Panorama
18:25 Pogoda
18:30 Postaw na milion - teleturniej
19:20 Rodzinka.pl (163) - serial
20:00 The Voice Kids 4. Przesłuchania w ciemno
21:30 The Voice Kids 4. Przesłuchania w ciemno
22:15 Dance Dance Dance - pr. rozryw.
00:30 Hity wszech czasów
01:35 Agentka specjalnej troski - komedia sensacyjna, Belgia/Francja 2016, reż. Dany Boon, wyk. Alice Pol, Dany Boon, Michel Blanc, Yvan Attal.
Eugene Froissard, dowódca elitarniej jednostki specjalnej, dostaje zadanie polegające na przygotowaniu do egzaminów niezdarnej policjantki Johann Pasquali.

07:25 Efekt Domina (3) - serial
08:00 Dzień Dobry TVN
11:30 Brzydula 2 (109) - serial
12:00 Brzydula 2 (110) - serial
12:30 Brzydula 2 (111) - serial
13:00 Brzydula 2 (112) - serial
13:30 Brzydula 2 (113) - serial
14:00 Na Wspólnej (3191) - serial
14:30 Na Wspólnej (3192) - serial
15:00 Na Wspólnej (3193) - serial
15:30 Na Wspólnej (3194) - serial
15:50 MasterChef Junior - pr. rozryw.
17:25 Efekt Domina (3) - serial
18:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
19:00 Fakty
19:25 Sport
19:35 Pogoda
19:45 Uwaga!
20:00 Power Couple - reality show
21:30 Wykapany ojciec - komedia, USA 2013.
23:45 Król Skorpion 3: Odkupienie - film przygodowy, USA 2012, wyk. Victor Webster, Bostin Christopher.
Pustynne imperium króla Mathayusa upadło, a jego żona - dotknięta zarazą - umarła. Monarcha zostaje najemnikiem i decyduje się przyjąć propozycję Horusa, jednego z władców podzielonego Egiptu. Jego zadaniem jest zatrzymanie potężnej armii tyrauna Talusa, konkurenta jego zleceniodawcy.
01:55 Uwaga!

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:05 Strażnicy marzeń - film animowany, USA 2012
10:10 Ewa gotuje
10:40 Nasz nowy dom - reality show
11:40 Nasz nowy dom - reality show
12:40 Design Dream. Pojedynek na wewnątrz - pr. rozryw.
13:45 Łowcy nagród - teleturniej
14:45 Rolnicy. Podlasie (29) - dok.
15:45 Więzienie (11) - dok.
16:15 Więzienie (12) - dok.
16:45 Więzienie (13) - dok.
17:15 Więzienie (14) - dok.
17:45 Chłopaki do wzięcia (181) - serial
18:20 Chłopaki do wzięcia (182) - serial
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Kowalscy kontra Kowalscy (7) - serial
20:35 Kowalscy kontra Kowalscy (8) - serial
21:05 Piękni i bezrobotni (7) - serial
21:35 Piękni i bezrobotni (8) - serial
22:05 Kochaj albo rzuć - komedia, Polska 1977, wyk. Władysław Hańcza, Wacław Kowalski, Anna Dymna
00:50 Bad Ass 2: Bad Asses - film sensacyjny, USA 2014, reż. Craig Moss wyk. Danny Trejo, Danny Glover, Andrew Divoff, Jacqueline Obradors
04:40 Disco Gramy

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
09:10 Specjaliści od wszystkiego
09:35 Geopolityczny tydzień
10:00 Polityczne podsum. tyg.
10:50 Kulisy manipulacji
11:15 Telezakupy
11:30 10.04.2010. Fakty
11:45 Rozmowa ściśle jawna
12:00 Telezakupy
12:15 Polska na dzień dobry
14:00 Telezakupy
14:15 Mag. filmowy Piotra Goćka
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:20 Telezakupy
15:35 Rozmowa ściśle jawna
15:55 Telezakupy
16:10 Kulisy manipulacji
16:45 Geopolityczny tydzień
17:05 Otwartym tekstem
17:40 Polityczne podsum. tyg.
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:50 Sport w Republice
18:55 Prognoza pogody
19:10 Kryptonim BOA - film
20:15 Twoja akcja
20:30 Republika Pyta
21:00 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego
21:20 Koniec systemu
21:55 Rozmowa ściśle jawna
22:15 Kulisy manipulacji
22:50 Dzisiaj - serwis inform.
23:05 Sport w Republice
23:10 Prognoza pogody
23:15 Poland Daily
23:57 10.04.2010. Fakty
00:30 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego

07:00 Barwy szczęścia (2356) - serial
07:25 Barwy szczęścia (2357) - serial
07:55 Pytanie na śniadanie
11:25 Nela Mała Reporterka
11:45 W krainie baśni: Woda życia
12:15 Powroty - mag.
12:35 Na dobre i na złe (799) - serial
13:25 The Voice of Poland - widowisko
16:00 Kulturalni PL
17:00 Słownik polsko@polski
17:20 M jak miłość (1567) - serial
18:10 Szansa na sukces. Opole 2021
19:10 Muzyka na dobry wieczór
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Sport
20:20 Ludzie i bogowie (13) - serial
21:15 Nic śmiesznego - komedia-dramat, Polska 1995, wyk. Cezary Pazura, Ewa Błaszczyk, Maciej Kozłowski, Marek Kondrat.
Historia życia Adama Miaczyńskiego - reżysera filmowego, absolwenta szkoły filmowej w Łodzi i od ok. 20 lat mieszkającego w tym mieście, niespełnionego zawodowo, emocjonalnie i rodzinie.
22:55 Fajna Polska
23:50 Muzyczna scena Halo Polonia
00:10 M jak miłość (1567) - serial
01:00 Zakochaj się w Polsce

TRWAM

HISTORIA

TVP INFO

KINO POLSKA

KULTURA

PULS

08:00 Informacje dnia
08:15 Westerplatte młodych
08:55 Słowo życia
09:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny
10:00 Informacje dnia
10:15 Retrospekcja
10:25 Myśląc Ojczyzna
10:30 Polski punkt widzenia
10:50 Uroczysty ingres biskupa Damiana Bryła do katedry kaliskiej
12:50 Siódmy sakrament
13:20 Ocalić od zapomnienia
13:30 Msza święta
14:30 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
14:35 Świat Biblii. Życie Jezusa do momentu uwiecznienia
15:30 Wierzę w Boga
16:00 Informacje dnia
16:10 Historia PL
17:00 Z Parlamentu Europejskiego
17:30 Mocni Jego mocą
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Katecheza ks. bp. Antoniego Długosza
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Mojesz - 10 przykazań
23:00 Głos serca
23:50 100 cudownych miejsc na świecie
00:00 Słowo życia

06:55 Był taki dzień: 27 marca
07:05 Biblia: Jakub (1) - film religijny, Francja/Niemcy/Włochy/USA/Czechy/Wielka Brytania 1994
07:55 Z Andrusiem po Galicji
08:35 Przylbice i kaptury (9) - serial
09:45 Okrasa łamie przepisy
10:25 Historia na sprzedaż
11:25 Wszystkie kolory świata: Hawaje. Magia Pacyfiku
12:30 Wyspy czasów Odysseusza. Odyseja wysp: Królestwo Słońca
13:35 Trędowata - melodramat, Polska 1976
15:15 Kuchnia Żydów polskich
15:50 Odkryć tajemnicę 5: Zaginiona księżniczka
16:50 Spór o historię: Ojcowie klęski 1939 roku
17:25 Niezwykłe dwudziestolecie. Historia gospodarcza II RP: Zagłębie naftowe i COP
18:10 Chłopi (13) - serial
19:00 Giganci historii: Marian Hemar i jego epoka - teleturniej
20:00 Szlak nadziei - reality show
20:50 Rok 1981. Kalendarium
21:05 Medyceusze: władcy Florencji (5) - serial
22:15 Historia w postaciach zapisana: Egipt Tutanchamona i Ramzesa II
00:50 Austeria - dramat obyczajowy, Polska 1982
03:45 Eugeniusz Kwiatkowski. Mąż stanu - film dokumentalny, Polska 2018

08:00 Serwis info
08:09 Poranek TVP Info
08:30 Serwis info, pogoda
08:39 Poranek TVP Info
09:00 Serwis info, pogoda
09:15 Salon dziennikarski
10:00 Serwis info
10:11 Pogoda info
10:15 Poranek TVP Info
10:30 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info weekend
12:00 Serwis info weekend
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info weekend
13:00 Serwis info weekend
13:23 Pogoda info
13:29 Serwis info weekend
14:00 Serwis info weekend
14:22 Pogoda info
14:29 Serwis info weekend
16:00 Panorama info
16:50 Pogoda info
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 Studio Wschód
18:00 Panorama
18:16 Serwis info weekend
18:30 Kobięcym okiem
19:18 Serwis info weekend
19:30 Wiadomości
19:58 Gość „Wiadomości”
20:13 Minęła dwudziesta
21:00 Nie da się ukryć
21:28 Flesz info wieczór
21:40 Studio LOTTO
21:50 Studio Polska
23:30 Info wieczór
00:00 Wiadomości
00:28 Gość „Wiadomości”
00:55 Salon dziennikarski
01:50 Minęła dwudziesta

06:00 Fik-mik - film obyczajowy, Polska 1981
07:05 Obywatel Piszczek - komedia-dramat, Polska 1988
09:25 Polowanie na muchy - komedia, Polska 1969
11:35 Grzeszny żywot Franciszka Buły - film obyczajowy, Polska 1980
13:40 Orzeł - dramat wojenny, Polska 1958
15:55 Czterej pancerni i pies (1) - serial
17:05 Czterej pancerni i pies (2) - serial
18:10 U Pana Boga w ogródku (5) - serial
19:05 U Pana Boga w ogródku (6) - serial
20:00 Piłkarski poker - komedia obyczajowa, Polska 1988. Jan Laguna jest sędzią piłkarskim. Coraz częściej zagląda do kieliszka, ale sobie nie może zarzucić jednej rzeczy: ustawiania meczów. Kiedy odkrywa, że prezes Kmita i jego żona nim manipulują, postanawia się zemścić na swój sposób. Razem z Bolem, dawnym kolegą z drużyny, postanawiają „wydrukować” ostatnią kolejkę I ligi i zgarnąć 50 milionów złotych.
22:05 Poranek kojota - komedia, Polska 2001
00:05 Głina 2 (15) - serial
01:05 Głina 2 (16) - serial
03:10 Skazany na bluesa - dramat biograficzny, Polska 2005

07:00 Jan Ptaszyn Wróblewski i przyjaciele (1) - koncert
07:25 Jan Ptaszyn Wróblewski i przyjaciele (2) - koncert
08:10 Informacje kulturalne
08:35 Od ucha do ucha - filmy krótkometrażowe
09:20 Od ucha do ucha: Dziewczyna i chłopak (1) - serial
10:20 Od ucha do ucha: Dziewczyna i chłopak (2) - serial
11:20 Viva Dada - film dokumentalny, Francja 2016
12:25 Serialowa nostalgia: Parada oszustów (1) - serial
13:30 Urodzeni artyści: Rodzina Bytomskich
14:00 Stawka większa niż życie. E-19 działa - spektakl teatralny
15:10 „Czterdzieści” - recital jubileuszowy Wojciecha Młynarskiego
16:35 Kino retro: Mściciel z Laramie - western, USA 1955
18:20 Tamte lata, tamte dni - mag. kult.
18:55 Penderecki. Droga przez labirynt - film dokumentalny, Niemcy/Polska 2013
20:00 Bilet do kina: Nasz najlepszy rok - dramat obyczajowy, Francja 2017
22:00 Ziggy Stardust and the Spiders from Mars - koncert
23:45 Seans kultowy: Brazyl - komedia SF, Wielka Brytania 1985

07:00 Taki jest świat
08:00 Lombard. Życie pod zastaw (22) - serial
09:00 Lombard. Życie pod zastaw (23) - serial
10:00 Lombard. Życie pod zastaw (117) - serial
11:00 Lombard. Życie pod zastaw (118) - serial
12:00 Lombard. Życie pod zastaw (119) - serial
13:00 Lombard. Życie pod zastaw (120) - serial
14:00 Lombard. Życie pod zastaw (121) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (375) - serial
16:00 Lombard. Życie pod zastaw (376) - serial
17:00 Lombard. Życie pod zastaw (377) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (378) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (379) - serial
20:00 Mocne sobotnie kino: Cudzoziemiec - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA/Chiny 2017. Jonathan Cold, były agent CIA, podejmuje się transportu przesyłki z Francji do Niemiec. Okazuje się jednak, że wielu ludzi jest gotowych, aby zrobić wszystko, by odebrać mu bagaż.
22:10 Plan ucieczki - thriller, USA 2013
00:30 Kod 211 - film sensacyjny, USA 2018
03:05 Castle 3 (55) - serial



RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Wysłałam za męża, zaraz...
godz. 22.55

07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Lagiewnikach
08:00 Tydzień
08:30 Zakochaj się w Polsce
09:05 Weterynarze z sercem
09:30 Policzmy się dla Polski
09:40 Skoki narciarskie - studio
09:55 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Planicy
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:50 Pasterz: Przyjaciele
13:15 BBC w Jedyńce
14:15 Z pamięci
14:25 Okrasa lamie przepisy
15:05 Komisarz Alex (187) - serial
16:05 Sekretne życie kotów
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:30 Ojciec Mateusz 25 (319) - serial
18:30 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
19:45 Pogoda
19:50 Stulecie Winnych 3 (30) - serial
20:35 Piłka nożna: Eliminacje mistrzostw świata, mecz: Polska-Andora
22:55 Wysłałam za męża, zaraz wracam - komedia romantyczna, Francja 2012, wyk. Diane Kruger, Dany Boon
00:50 Projekt Koliber - thriller, Belgia/Kanada 2018
02:50 Profesor na drodze - film obyczajowy, Polska 1973

Ben Hur
godz. 21.00

07:55 Pytanie na śniadanie
11:20 Dookoła Bałtyku - mag.
11:50 The Voice Kids 4. Bitwa - widowisko
13:15 The Voice Kids 4. Sing Off - widowisko
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Kolo fortuny - teleturniej
15:15 Szansa na sukces. Opole 2021 - widowisko
16:15 Na sygnale (300) - serial
16:45 Lajk!
17:00 Zainwestuj w marzenia (33) - serial
17:15 Moje życie XXL - reality show
18:00 Panorama
18:20 Pogoda
18:30 Wojciech Cejrowski - boso przez świat
19:00 Smaki świata po polsku
19:25 Rodzinka.pl (164) - serial
20:00 Postaw na milion - teleturniej
21:00 Ben Hur - dramat historyczny, USA 2016, reż. Timur Bekmambetov, wyk. Jack Huston, Toby Kebbell, Rodrigo Santoro. Oskarżony o zdradę Ben Hur zostaje skazany na niewolniczy żywot galernika. Przy życiu trzyma go pragnienie zemsty i powrotu do ukochanej.
23:15 Kino bez granic: Sztokholm - komedia kryminalna, Kanada/USA 2018
00:55 Mój rower - film obyczajowy, Polska 2012
02:45 Nowe życie - thriller, USA 2008

Szybcy i wściekli 5
godz. 21.35

07:25 Nowa Maja w ogrodzie
07:55 Akademia ogrodnika
08:00 Dzień Dobry TVN
11:30 Efekt Domina (4) - serial
12:05 Co za tydzień
12:40 Tajemnica zawodowa (6) - serial
13:40 Mamy to (1) - serial
14:15 Power Couple (2) - reality show
15:50 Planeta singli 3 - komedia, Polska 2019
18:00 Równi sobie - reality show
19:00 Fakty
19:25 Sport
19:35 Pogoda
19:45 Uwaga!
20:00 MasterChef Junior - pr. rozryw.
21:35 Szybcy i wściekli 5 - film sensacyjny, USA 2011, wyk. Vin Diesel, Paul Walker, Dwayne Johnson. Od czasu, gdy Brian i Mia Toretto uwolnili Doma z rąk policji, wciąż uciekają przed pościgiem. Teraz znajdują się w Rio de Janeiro. Aby odzyskać wolność, muszą wykonać ostatnie zlecenie. Kompletują więc drużynę doborowych kierowców wyścigowych.
00:15 Keanu - komedia sensacyjna, USA 2016. Dwójka przyjaciół planuje odzyskać skradzionego kota, podając się za dealerów ulicznego gangu.
02:20 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.

Wilk z Wall Street
godz. 23.20

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:45 Gdzie jest Nemo? - film animowany, USA 2003
10:55 Skarb narodów: Księga Tajemnic - film przygodowy, USA 2007. Poszukiwacz skarbów Ben Gates dowiaduje się o istnieniu dowodu na to, że jego prapradziadek był przywódcą zamachu na życie prezydenta Abrahama Lincolna. Postanawia oczyścić imię rodziny, a jedynym na to sposobem okazuje się znalezienie kolejnego skarbu.
13:45 Ninja Warrior Polska - reality show
15:45 Twoja Twarz Brzmi Znamo - pr. rozryw.
17:40 Design Dream. Pojedynek na wnętrza - pr. rozryw.
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport, pogoda
19:30 Państwo w państwie - pr. publ.
20:00 Kabaret na żywo - Klinika Skeczów Męczących
22:10 Love Island. Wyspa miłości - reality show
23:20 Wilk z Wall Street - dramat biograficzny, USA 2013, wyk. Leonardo DiCaprio, Jonah Hill. Historia Jordana Belforta, brokera, którego błyskawiczna droga na szczyt i rozrutny styl życia wzbudziły zainteresowanie FBI.

Polityczna kawa
godz. 12.00

07:00 Transmisja mszy świętej z parafii pod wezwaniem świętego Augustyna w Warszawie
08:00 Starcie cywilizacji
08:40 Republika Pyta
09:06 W punkt
10:06 Studio prasowe
11:00 Salonik polityczny
12:00 Polityczna kawa
13:00 Postaw na zdrowie
13:15 Telezakupy
13:40 10.04.2010. Fakty
14:00 Telezakupy
14:30 Starcie cywilizacji
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:20 Telezakupy
15:35 Rozmowa ściśle jawna
15:50 Telezakupy
16:35 Salonik polityczny
17:35 Studio prasowe
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:50 Sport w Republice
18:55 Prognoza pogody
19:10 W punkt
20:10 Polityczna kawa
21:10 Na pomoc!
21:30 Mag. filmowy Piotra Gońca
22:00 Wywiad z chuliganem - program Piotra Lisiewicza
23:00 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego
23:15 Poland Daily
00:15 Koniec systemu
00:50 Dzisiaj - serwis inform.
01:05 Sport w Republice
01:10 Prognoza pogody
01:45 Dokument w Republice - Flotylla na straży
02:00 Poland Daily

Wspomnienie lata
godz. 20.50

06:00 Hity wszech czasów
07:00 Barwy szczęścia (2358) - serial
07:25 Barwy szczęścia (2359) - serial
07:55 Pytanie na śniadanie
11:10 Rwanda 2020. Misje na wzgórzach
11:25 Ziarno - pr. dla dzieci
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:50 Słowo na niedzielę
13:00 Transmisja mszy świętej z kościoła pw. św. Krzyża w Łapach
14:45 Chłopi (13) - serial
15:40 Fajna Polska
16:30 Leśniczówka (242) - serial
17:00 Teleexpress
17:20 M jak miłość (1568) - serial
18:15 Kabaretomania - pr. rozryw.
19:10 Lajk!
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Sport
20:20 Osielca (3) - serial
20:50 Wspomnienie lata - film obyczajowy, Polska 2016, reż. Adam Guziński. Podróż do odchodzącego świata dzieciństwa widzianego oczami 12-letniego Piotra.
22:20 Golec uOrkiestra - Symphonethic (1) - koncert
23:20 Szlak nadziei - reality show
00:10 M jak miłość (1568) - serial
01:00 Słownik polsko@polski
01:30 Wiadomości
01:45 Pogoda
01:50 Sport

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM



07:55 Poczet Wielkich Polaków
08:00 Słowo Życia
08:05 Polski punkt widzenia
08:25 Święty na każdy dzień
08:30 Z Parlamentu Europejskiego
09:00 Spotkania z ekologią
09:10 Spotkanie z Magdą Buczek
09:15 Katedra ks. bp. Antoniego Długosza
09:30 Msza święta
10:40 Ziemia mojego Zbawiciela
11:00 Zostań żołnierzem RP
11:15 Palmowej w Watykanie
12:20 Wieś - to też Polska
13:30 Koncert życzeń
14:20 Kolory świętości
14:30 Ingres abp. Tadeusza Wojdy do katedry oliwskiej
16:35 Papież Polak do rodaków
17:00 Zostań żołnierzem RP
17:15 Gorzkie żale
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończzone
19:30 Jezus. Królestwo bez granic
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Kolory świętości
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Retrospekcja
21:45 Czuwanie 7 Grzechów Głównych
22:45 Ziemia Święta - 5 Ewangelia
23:00 Jak my to widzimy
23:30 Tam, gdzie Bóg płacze
00:05 Słowo życia
00:10 Informacje dnia
00:30 Gorzkie żale



06:40 Był taki dzień: 28 marca
06:50 Biblia: Jakub (2) - film religijny, Francja/Niemcy/Włochy/USA/Czechy/Wielka Brytania 1994
08:00 Transmisja liturgii grekokatolickiej z parafii pw. Podwyższenia Krzyża Pańskiego we Wrocławiu
09:00 Zaklęty dwór (1) - serial
10:05 Okrasa lamie przepisy
10:35 Przyrodnik na tropie
11:15 Szlak nadziei - reality show
12:15 Brazylia. Historia naturalna: Rajskie wybrzeże
13:15 Życie ukryte w jeziorze 2: Jezioro Szkoderskie. Bałkański skarb
14:25 Ranczo Wilkowyje - komedia, Polska 2007
16:05 W kotle historii - mag.
16:30 Giganci historii: Marian Hemar i jego epoka - teleturniej
17:25 Wojownicy czasu: Przedmurze Europy, czyli Bitwa Warszawska 1920
18:05 Młynarski. Piosenka finałowa - film dokumentalny, Polska 2017
19:45 Doktor - film dokumentalny, Polska 2020
21:00 Szwajcarski bank Hitlera - film dokumentalny, Francja 2016
22:05 Bitwa o Anglię - dramat wojenny, Wielka Brytania 1969
00:25 Medyceusze: władcy Florencji (5) - serial
01:30 O zwierzętach i ludziach - film dok., Polska 2019



08:00 Serwis info
08:09 Poranek TVP Info
08:30 Serwis info, pogoda
08:39 Poranek TVP Info
09:00 Serwis info, pogoda
09:50 Woronicza 17
10:59 Serwis info
11:23 Pogoda info
11:29 Serwis info weekend
11:59 Serwis info weekend
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info weekend
13:00 Serwis info weekend
13:23 Pogoda info
13:29 Serwis info weekend
14:00 W akcji weekend
14:29 Serwis info weekend
14:52 Pogoda info
15:00 Debata Senior
15:30 Okiem wiary
16:00 Panorama info
16:50 Pogoda info
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 Teleexpress na deser
17:47 Serwis info weekend
18:00 Panorama
18:16 Serwis info weekend
18:30 Studio Zachód
19:00 Głębia ostrości
19:18 Serwis info weekend
19:30 Wiadomości
19:58 Gość „Wiadomości”
20:13 Minęła dwudziesta
21:00 W pełnym świetle
21:24 Flesz info wieczór
21:40 Studio LOTTO
21:49 Strefa starcia
23:00 Info wieczór
23:21 Nie da się ukryć extra
00:00 Serwis info weekend
00:05 Wiadomości



06:00 Kurs na lewo - film obyczajowy, Polska 1986
07:35 Agent nr 1 - dramat wojenny, Polska 1971
09:25 Stawka większa niż życie (7) - serial
10:45 Stawka większa niż życie (8) - serial
11:55 Czterej pancerni i pies (3) - serial
13:05 Czterej pancerni i pies (4) - serial
14:20 Rzeczpospolita babska - komedia, Polska 1969.
Akcja toczy się w 1945 r. na Ziemiach Odzyskanych. Film opowiada o perypetiach dwóch grup żołnierzy - kobiecej i męskiej - zdemobilizowanych z Ludowego Wojska Polskiego. Choć kobiety są już w cywilu, porucznik Krystyna nadal utrzymuje wśród nich rygor wojskowy. Początkowa zawzięta rywalizacja obu grup z czasem przeradza się we współpracę, a owocem znajomości jest kilkanaście ślubów.
16:30 Wolna sobota - komedia, Polska 1977
17:25 Znachor - dramat obyczajowy, Polska 1981
20:00 U Pana Boga w ogródku (7) - serial
20:55 U Pana Boga w ogródku (8) - serial
21:50 Głina 2 (17) - serial
22:50 Głina 2 (18) - serial
23:50 Wesele - komediodramat, Polska 2004



06:50 Myśli na ten czas
07:00 Liturgia prawosławna
08:25 Od ucha do ucha: Sładami wielkich kompozytorów
09:30 Od ucha do ucha: Karnawał zwierząt - balet Camille'a Saint-Saënsa
10:20 Francuskie śniadanie: Arsene Lupin (13) - serial
11:30 Trzeci punkt widzenia - pr. publ.
11:55 Mój tydzień z Marilyn - dramat biograficzny, Wielka Brytania/USA 2011
13:40 Bilet do kina: Nasz najlepszy rok - dramat obyczajowy, Francja 2017
15:40 15. Wielkanocny Festiwal Ludwiga van Beethovena: Krzysztof Penderecki - „Pasja wg św. Łukasza” - koncert
17:15 Niedziela z...: polskim big beatem
18:10 56. KFPP w Opolu - Scena Alternatywna: Big beat - koncert
19:15 Jak powstał Skaldowie - film dokumentalny, Polska 1967
19:40 Gwiazdy, hity, historie: Zespół Czerwone Gitary
20:00 Aż do piekła - dramat obyczajowy, USA 2016
21:50 Scena taneczna: Taniec klasyczny
22:15 Scena taneczna: Balet współczesny
22:50 Trzeci punkt widzenia - pr. publ.
23:30 Życie Carlita - dramat kryminalny, USA 1993
02:00 Teraz animacje!



06:00 Rodzinny interes (146) - serial
06:50 Rodzinny interes (147) - serial
07:50 Rodzinny interes (148) - serial
08:45 Sydney i siedmiu nieudaczników - komedia romantyczna, USA 2007
10:50 Matylda - komedia, USA 1996
12:50 Najpiękniejsze baśnie: Królewskie dzieci - baśń filmowa, Niemcy 2019
14:00 Najpiękniejsze baśnie: Prawdziwa naręczona - baśń filmowa, Niemcy 2020
15:25 Pamiętnik księżniczki - komedia, USA 2001
17:40 BFG: Bardzo Fajny Gigant - film familijny, USA/Indie 2016
20:00 Niedziela z gwiazdami: 60 sekund - film sensacyjny, USA 2000. Randall potrafi w ciągu 60 sekund ukraść każdy samochód. Jego młodszy brat Kip wpada w kłopoty finansowe i w ręce mafii. Gangsterzy stawiają ultimatum: życie brata zależy od tego, czy Randallowi uda się kradzież 50 luksusowych samochodów w ciągu tygodnia.
22:25 Ochroniarz - film sensacyjny, USA 2017
00:05 Sztoś 2 - komedia sensacyjna, Polska 2011
02:05 Dyzur 3 (30) - serial



Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Tango
godz. 21.00Milczenie
godz. 23.40Godziny szczytu 3
godz. 22.35Plan ucieczki 2
godz. 20.00Starcie cywilizacji
godz. 21.30O mnie się nie martw
godz. 20.20

TVP 1



TVP 2



TVN



POLSAT



REPUBLIKA



POLONIA



08:00 Wiadomości
08:15 Kwadrans polityczny
08:35 Ranczo (77) - serial
09:35 Komisarz Alex (14) - serial
10:35 Ojciec Mateusz (285) - serial
11:25 Kasta - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Rok w ogrodzie extra
12:50 BBC w Jedynce
14:00 Elif (946) - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Przysięga (379) - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
17:55 Klan (3780) - serial
18:20 Kasta - serial
18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:30 Leśniczówka (364) - serial
21:00 Teatr Telewizji: Tango - sztuka Sławomira Mrożka
23:00 Powiedzieć światu - film dok., Australia 2019
00:00 Warto rozmawiać - talk-show
01:00 Wysłałam za męża, zaraz wracam - komedia romantyczna, Francja 2012
02:55 Gra tajemnic - dramat biograficzny, Wielka Brytania/USA 2014

07:30 Pytanie na śniadanie
10:40 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:25 Rodzinka.pl (120) - serial
11:50 Barwy szczęścia (2415) - serial
12:30 Kolo fortuny - teleturniej
13:15 Kozacka miłość (80) - serial
14:05 Va banque - teleturniej
14:35 Na sygnale (258) - serial
15:05 Górcy ratownicy (34) - serial
15:50 Zainwestuj w marzenia
16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Promyk nadziei (7) - serial
18:00 Panorama
18:20 Pogoda
18:20 Va banque - teleturniej
18:45 Kozacka miłość (81) - serial
19:35 Barwy szczęścia (2415) - serial
20:10 Barwy szczęścia (2416) - serial
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość (1578) - serial
21:50 Sanditon (8) - serial
22:45 Osiecka (12) - serial
23:40 Milczenie - dramat historyczny, Tajwan/Meksyk/USA 2016. Siedemnastowieczna Japonia. Dwaj portugalscy zakonnicy przybywają na wyspy, by sprawdzić, czy ich zaginiony wychowawca wyrzekł się chrześcijaństwa.
02:30 Warto kochać (52) - serial
03:30 Pożegnanie z Marią - dramat obyczajowy, Polska 1993

06:00 Ukryta prawda (1140) - serial
07:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
08:00 Dzień Dobry TVN
11:35 Jesteśmy w domu! - widowisko
11:45 Ukryta prawda (1238) - serial
12:50 Ukryta prawda (1141) - serial
13:50 Ukryta prawda (720) - serial
14:55 Szpital (375) - serial
16:00 LAB (31) - serial
17:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
18:00 Ukryta prawda (1239) - serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga!
20:15 Na Wspólnej (3195) - serial
20:55 Milionerzy - teleturniej
21:30 Równi sobie - reality show
22:35 Godziny szczytu 3 - komedia sensacyjna, Niemcy/USA 2007, wyk. Chris Tucker, Jackie Chan. Ambasador Chin wypowiada wojnę mafii. Podczas oficjalnego przemówienia zostaje postrzelony i cudem unika śmierci. Inspektor Lee z pomocą detektywa Jamesa Cartera muszą zmierzyć się z chińską Triadą we Francji.
00:25 Co za tydzień
01:00 Strzelec (7) - serial

06:00 Nowy dzień
08:40 Malanowski i partnerzy (138) - serial
09:10 Malanowski i partnerzy (139) - serial
09:40 Sekrety rodziny (98) - serial
10:40 Dlaczego ja? (425) - serial
11:40 Gliniarze (418) - serial
12:50 Wydarzenia
13:25 Interwencja
13:40 Trudne sprawy (1012) - serial
14:40 Dlaczego ja? (1058) - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 (534) - serial
17:00 Gliniarze (543) - serial
18:00 Pierwsza miłość (3202) - serial
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:00 Megahit: Plan ucieczki 2 - film kryminalny, Chiny/USA 2018.
Breslin zarządza elitarnym zespołem specjalistów. Gdy znika najbardziej zaufany z nich, mężczyzna postanawia go odnaleźć przy pomocy dawnych przyjaciół.
22:10 Love Island. Wyspa miłości - reality show
23:20 44 minuty - dramat sensacyjny, USA 2003
01:05 Człowiek zasad - film sensacyjny, Rumunia/USA 2015

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
09:20 Mag. filmowy Piotra Gońca
09:45 Postaw na zdrowie
10:00 Teleskopy
10:15 Polityczna kawa
11:00 Teleskopy
11:15 W punkt
12:10 Teleskopy
12:25 Geopolityczny tydzień
12:45 Teleskopy
13:00 Salonik polityczny
13:45 Teleskopy
14:00 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego
14:15 Teleskopy
14:30 Rozmowa ściśle jawna
14:45 Teleskopy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:30 Republika po południu
17:15 Nie daj się epidemii
17:35 Wolne głosy
17:55 Wolne głosy - zagranica
18:15 Ekonomia raport - flash
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:55 Sport w Republice
19:00 Prognoza pogody
19:05 Dziennikarski poker
19:30 Codziennie ***** burza
19:45 Na pomoc!
20:00 W punkt
20:25 Mówi się...
21:30 Starcie cywilizacji
22:00 Republika Pyta
22:25 Ekonomia raport
22:50 Suma dnia
23:15 Poland Daily
00:10 Codziennie ***** burza
00:25 W punkt
00:50 Dzisiaj - serwis inform.

06:55 Rok 1981. Kalendarium
07:00 To je Borowicz. Podróże ze smakiem
07:30 Pytanie na śniadanie
10:40 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:30 Barwy szczęścia (2360) - serial
12:00 Wiadomości
12:15 W obiektywie Polonii
12:35 Ludzie i bogowie (13) - serial
13:25 Osiecka (3) - serial
14:10 Rok 1981. Kalendarium
14:20 Kulturalni PL
15:20 Okrasa łamie przepisy
15:50 Ugotuj nam bajkę
16:05 Zaczarowany świat
16:20 Czy wiesz, że...
16:30 Rodzinka.pl (23) - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Słownik polsko@polski
17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
18:20 Barwy szczęścia (2360) - serial
18:50 Powroty - mag.
19:10 Alert Covid
19:30 Wiadomości
20:00 Polonia 24
20:05 Pogoda
20:10 Sport
20:20 O mnie się nie martw 13 (7) - serial
21:10 O mnie się nie martw 13 (8) - serial
22:05 Polonia 24
22:35 Fotografowie - film dokumentalny, Polska 2019
23:30 Kasta - serial
00:00 Focus on Poland
00:20 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej

TRWAM



HISTORIA



TVP INFO



KINO POLSKA



KULTURA



PULS



08:00 Informacje dnia
08:15 Wieść - to też Polska
09:25 Słowo życia
09:30 Opowieści biblijne
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:20 100 cudownych miejsc na świecie
11:30 Przyroda w obiektywie
11:45 Kabwe
11:50 Kolory świętości
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Czuwanie 7 Grzechów Głównych
13:20 Spotkania z ekologią
13:30 Msza święta
14:30 Łaski pełna
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Sanktuarium polskie
16:30 Zew natury
16:55 Świadkowie
17:25 Kolory świętości
17:30 Natura obiektywnie
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Opowieści Starego Testamentu
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyznę
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Stan bezpieczeństwa państwa
22:10 Mojżesz - 10 przykazań
23:00 Misterium Męki Pańskiej Poznań

06:50 Był taki dzień: 29 marca
06:55 Polska Kronika Filmowa
07:20 Quo vadis (3) - serial
08:20 Ex Libris
08:40 Przeczytaj mi tę historię
08:50 Historia Polski: Ostatni z szesnastu
09:25 Historia Polski: Z gorącego serca - „Żegota”
10:05 Sensacje XX wieku
10:30 Sensacje XX wieku
11:00 Wyspy czasów Odyseusza. Odyseja wysp: Królestwo Słońca
12:00 16 mm historii: Cień Radogoszcza
12:35 Czas honoru (61) - serial
13:35 Ludzie z pociągu - dramat wojenny, Polska 1961
15:20 Życie ukryte w jeziorze 2: Jezioro Szkoderskie. Bałkański skarb
16:20 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
16:50 Flesz historii
17:20 Historia Polski: Wizy życia
18:15 Po PRL-u - pr. publ.
18:50 Quo vadis (4) - serial
19:45 Wojna w eterze
20:00 Historia w postaciach zapisana: Ostatnia królowa Portugalii
22:00 Spór o historię: Armia Berlinga
22:40 Tajemnice III Rzeszy: Architekt Hitlera
23:45 Sądy, przesady
00:35 Szerokie tory
01:05 Polska Kronika Filmowa
01:20 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
01:55 Sensacje XX wieku

08:00 Wiadomości
09:00 Serwis Info
09:09 Minęła dziewiąta
10:00 Serwis info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info
11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
15:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Serwis info
16:00 Panorama info
16:52 Pogoda info
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama
18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi
19:30 Wiadomości
19:58 Gość „Wiadomości”
20:15 Minęła dwudziesta
21:00 Serwis Info
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:24 Serwis Info
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:30 W akcji
23:50 Serwis Info
00:03 Wiadomości
00:37 Gość „Wiadomości”
00:48 Pogoda Info
00:50 Minęła dwudziesta
01:40 W tyle wizji
02:15 Serwis Info
02:21 W tyle wizji extra

06:00 Wszyscy kochają Romana (6) - serial
06:35 Telesprzedaż
07:50 Fucha - film obyczajowy, Polska 1983
09:15 Tatry w zimie - film dokumentalny, Polska 1948
09:30 Ekscentrycy, czyli po słonecznej stronie ulicy - komedia, Polska 2015
11:45 Telesprzedaż
12:00 Stawka większa niż życie (7) - serial
13:10 Stawka większa niż życie (8) - serial
14:30 Pierwszy dzień wolności - dramat obyczajowy, Polska 1964.
Ostatnie dni II wojny światowej. Grupa polskich oficerów wyzwoleńców z oflagu zatrzymuje się w opustoszałym miasteczku. Przebywa tam jedynie lekarz niemiecki Rhode wraz z trzema córkami Ingą, Luzzi i Lorchen, który zdecydował się pozostać w rodzinnym domu.
16:30 Co lubią tygrysy - komedia obyczajowa, Polska 1989
18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
20:00 Dzień świra - komediodramat, Polska 2002
22:00 Głina 2 (19) - serial
23:00 Głina 2 (20) - serial
00:00 Łuk Erosa - dramat obyczajowy, Polska 1988

08:10 Młyn i krzyż - dramat kostiumowy, Szwecja/Polska 2010
09:50 Reżyserzy: Billy Wilder
11:00 Rodzina Polanieckich (7) - serial
12:30 Morze plastiku - film dokumentalny, Hiszpania 2018
13:30 Tajemnica złotego naleśnika - film dokumentalny, Polska 1959
13:40 Doktor Faust - film krótkometrażowy, Polska 1968
14:00 Niedziela z...: polskim big beatem
14:50 Niknące światło - film dokumentalny, USA 2015
16:00 Sonata księżycowa - dramat obyczajowy, Wielka Brytania 1937
17:30 Rok 2020
17:55 Trzeci punkt widzenia - pr. publ.
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Scena muzyczna: Pamięci Krzysztofa Pendereckiego
20:00 Kino mocnych wrażeń: Wściekły byk - dramat biograficzny, USA 1980
22:10 Kronos - pr. publ.
22:50 Panorama kina polskiego: Katyń. Ostatni świadek - film historyczny, Wielka Brytania/Polska 2018
00:30 Scena taneczna: Taniec klasyczny
00:55 Scena taneczna: Balet współczesny
01:30 Rok 2020
01:55 Informacje kulturalne

06:00 Zbuntowany anioł (39) - serial
07:00 Lombard. Życie pod zastaw (120) - serial
08:00 Lombard. Życie pod zastaw (377) - serial
09:00 Rodzinny interes (148) - serial
10:00 Nash Bridges (114) - serial
11:00 Zbuntowany anioł (40) - serial
12:00 Zaklinaczka duchów (2) - serial
13:00 Zaklinaczka duchów (3) - serial
14:00 Lombard. Życie pod zastaw (121) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (122) - serial
16:00 Rodzinny interes (150) - serial
17:00 Rodzinny interes (151) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (379) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (380) - serial
20:00 Gotowy na zemstę - film sensacyjny, Wielka Brytania 2017
22:00 Cudzoziemiec - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA/Chiny 2017. Mężczyzna postanawia dokonać zemsty na terrorystach IRA odpowiedzialnych za śmierć jego córki. Trop wiedzie do członka brytyjskiego rządu.
00:05 Wielki Stach - komedia, USA 2007
02:30 Taki jest świat



Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Excalibur
godz. 0.30

TVP 1

08:00 Wiadomości
08:15 Kwadrans polityczny
08:35 Ranczo (78) - serial
09:35 Komisarz Alex (15) - serial
10:35 Ojciec Mateusz (286) - serial
11:25 Kasta - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:35 Agropogoda
12:40 Magazyn rolniczy
12:55 Natura w Jedyńce
14:00 Elif (947) - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Przysięga (380) - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
17:55 Klan (3781) - serial
18:20 Kasta - serial
18:55 Jeden z dziesięciu - telet.
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:30 Leśniczówka (365) - serial
20:55 Wielkie rodziny (3) - serial dok.
21:40 Magazyn Ekspresu Reporterów
22:45 Ocaleni - reality show
23:50 Magazyn śledczy Anity Gargas
00:30 Excalibur - film fantasy, USA 1981, wyk. Nigel Terry, Helen Mirren, Liam Neeson, Nicholas Clay
02:55 Ratownicy (5) - serial

Do widzenia, do jutra
godz. 0.50

TVP 2

06:55 Familiada - teleturniej
07:30 Pytanie na śniadanie
10:40 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:25 Rodzinka.pl (121) - serial
11:50 Barwy szczęścia (2416) - serial
12:30 Kolo fortuny - teleturniej
13:15 Kozacka miłość (81) - serial
14:05 Va banque - teleturniej
14:35 Na sygnale (259) - serial
15:10 Górcy ratownicy (35) - serial
16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Promyk nadziei (8) - serial
18:00 Panorama
18:20 Va banque - teleturniej
18:45 Kozacka miłość (82) - serial
19:35 Barwy szczęścia (2416) - serial
20:10 Barwy szczęścia (2417) - serial
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość (1579) - serial
21:40 Mata Hari (1) - serial
22:35 Zainwestuj w marzenia (34) - serial
22:45 Osiecka (13) - serial
23:45 Ludzkie historie: Czekając na niebo - film dokumentalny, Polska 2020
00:50 Do widzenia, do jutra - dramat obyczajowy, Polska 1960, wyk. Zbigniew Cybulski, Teresa Tuszyńska, Barbara Baranowska
02:25 Wszystko będzie dobrze - dramat obyczajowy, Polska 2007

Chyłka – Rewizja
godz. 21.30

TVN

07:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
08:00 Dzień Dobry TVN
11:45 Ukryta prawda (1239) - serial
12:50 Ukryta prawda (1142) - serial
13:50 Ukryta prawda (721) - serial
14:55 Szpital (376) - serial
16:00 LAB (32) - serial
17:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
18:00 Ukryta prawda (1240) - serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga!
20:10 Doradca smaku
20:15 Na Wspólnej (3196) - serial
20:55 Milionerzy - teleturniej
21:30 Chyłka - Rewizja (7) - serial
Chyłka pogrzebała swoją karierę i utrzymuje się z udzielania porad prawnych, a w czasie wolnym pije. Pewnego dnia poznaje Bukano - Roma, którego żona i córka zostały bestialsko zamordowane. Chyłka podejmuje się pomóc mężczyźnie w załatwieniu formalności związanych z polisą.
22:30 Kuba Wojewódzki - talk-show
23:30 Superwizjer
00:05 Grzesznica (4) - serial
01:05 Oszuści (1) - serial
02:10 Uwaga!

Lekcja przetrwania
godz. 23.10

POLSAT

06:00 Nowy dzień
08:40 Malanowski i partnerzy (140) - serial
09:10 Malanowski i partnerzy (141) - serial
09:40 Sekrety rodziny (99) - serial
10:40 Dlaczego ja? (426) - serial
11:40 Gliniarze (419) - serial
12:50 Wydarzenia
13:25 Interwencja
13:40 Trudne sprawy (1013) - serial
14:40 Dlaczego ja? (1059) - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 (535) - serial
17:00 Gliniarze (544) - serial
„Gliniarze” ukazują mroczne oblicze stolicy i najtwardszych policjantów w kraju, którzy na co dzień zmagają się z najcięższymi sprawami. Przed nimi szereg wyzwań, które wymagają będą sprytu, inteligencji i kreatywności.
18:00 Pierwsza miłość (3203) - serial
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Ninja Warrior Polska (5) - reality show
22:10 Love Island. Wyspa miłości - reality show
23:10 Lekcja przetrwania - thriller, USA 1997, wyk. Anthony Hopkins, Alec Baldwin, Elle Macpherson
01:55 W imię zasad - thriller, USA 2014

Koniec systemu
godz. 21.30

REPUBLIKA

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
09:20 W punkt
09:40 Telezakupy
09:55 Dziennikarski poker
10:15 Telezakupy
10:30 Codziennie ***** burza
10:40 Mówi się...
11:25 Telezakupy
11:40 Polska na dzień dobry
12:45 Nie daj się epidemii
13:00 Telezakupy
13:15 Wolne głosy
13:33 Wolne głosy - zagranica
13:40 Telezakupy
14:15 Starcie cywilizacji
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:30 Republika po południu
17:15 Nie daj się epidemii
17:35 Wolne głosy
17:55 Wolne głosy - zagranica
18:15 Ekonomia raport - flash
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:55 Sport w Republice
19:00 Prognoza pogody
19:05 Dziennikarski poker
19:30 Codziennie ***** burza
19:45 Nie daj się epidemii
20:00 W punkt
20:25 Mówi się...
21:30 Koniec systemu
22:00 Biznes Polska
22:25 Ekonomia raport
22:50 Suma dnia
23:15 Poland Daily
00:10 Codziennie ***** burza
00:25 W punkt
00:50 Dzisiaj - serwis inform.
01:10 Sport w Republice

Focus on Poland
godz. 0.00

POLONIA

07:05 Pozyteczni.pl
07:30 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
07:55 Pytanie na śniadanie
10:40 Panorama
11:30 Barwy szczęścia (2361) - serial
12:00 Wiadomości
12:15 Stacja innowacja
12:35 O mnie się nie martw 13 (7) - serial
13:25 O mnie się nie martw 13 (8) - serial
14:20 Fotografowie - film dokumentalny, Polska 2019
15:20 Prywatne życie zwierząt
15:50 Przyjaciele Misia i Margolci
16:10 Margolcia i Miś zapraszają dziś
16:30 Rodzinka.pl (24) - serial
17:00 Teleexpress Extra
17:20 Zakochaj się w Polsce
17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
18:20 Barwy szczęścia (2361) - serial
18:50 Nad Niemnem - magazyn Polaków na Białorusi
19:10 Studio Lwów
19:30 Wiadomości
20:00 Polonia 24
20:05 Pogoda
20:10 Sport
20:20 Ojciec Mateusz (309) - serial
21:05 Ojciec Mateusz (310) - serial
22:05 Polonia 24
22:35 Warto rozmawiać - talk-show
23:30 Kasta - serial
00:00 Focus on Poland
00:20 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
00:50 Nad Niemnem

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TRWAM

08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:40 Świadkowie
09:10 Papież Polak do rodaków
09:35 Historia krzyża na Tarnicy
10:00 Informacje dnia
10:15 Jak my to widzimy
10:45 Zew natury
11:05 Mocni w wierze
11:35 Mysłąc Ojczyzna
11:45 Historia i architektura Polski w rysunkach
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Sanktuaria polskie
12:40 Śladami apostoła Pawła
13:30 Msza święta
14:30 Misterium Męki Pańskiej. Poznań - Cytadela
15:30 Petra - tajemnicze miasto
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Jestem mamą
16:30 Kalejdoskop młodych
16:50 Chingola
17:10 Prosto o gospodarce
17:30 Rajd Katyński
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Ze szkolnej ławki
19:30 Każdy maluch to potrafi
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Mysłąc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Wiara czyni cuda
00:00 Słowo życia
00:05 Świat w obrazach

HISTORIA

06:50 Był taki dzień: 30 marca
06:55 Polska Kronika Filmowa
07:20 Quo vadis (4) - serial
08:15 Flesz historii
08:35 Historia Polski: Wizy życia
09:40 Sensacje XX wieku
10:35 Królowa panoram - dok.
11:40 Archiwum zimnej wojny: Kadry bez cenzury
12:20 Czas honoru (62) - serial
13:20 Dzieje człowieka ubranego
14:00 Historia w postaciach zapisana: Burzliwe życie Wallis Simpson
15:50 Tajemnice Archiwum (5)
16:10 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
16:40 Ekspertyza: Katyńskie doły śmierci
17:15 Historia Polski: Polmisson. Tajemnice paszportów
18:20 Wpół do Trzeciej RP
18:50 Rok 1981. Kalendarium
18:55 Quo vadis (5) - serial
19:50 Wojna w eterze
20:05 Największe mity w historii Ameryki: Rewolucja amerykańska
21:05 Wojna wietnamska: Bratobójstwo. Maj 1970 - marzec 1973
22:15 Austeria - dramat obyczajowy, Polska 1982
00:10 Nie tylko Gustlik - reportaż
01:05 Polska Kronika Filmowa
01:20 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
01:50 Sensacje XX wieku
02:45 Encyklopedia II wojny światowej
03:20 Siostra Izabela - film dokumentalny, Polska 2018

TVP INFO

08:00 Jedziemy dalej
08:18 Minęła ósma
08:09 Poranek TVP Info
08:39 Poranek TVP Info
08:45 Flesz info
09:00 Serwis info, pogoda
09:11 Minęła dziewiąta
10:00 Serwis info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info
11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
15:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Info dzień
15:59 Info dzień
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama
18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi
19:30 Wiadomości
20:03 Gość „Wiadomości”
20:15 Minęła dwudziesta
21:00 Serwis Info
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:24 Serwis Info
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:30 W akcji
23:55 Serwis info
00:03 Wiadomości
00:36 Gość „Wiadomości”
00:49 Pogoda Info
00:55 Minęła dwudziesta

KINO POLSKA

06:00 Wszyscy kochają Romana (7) - serial
06:35 Telesprzedaż
07:50 Pingwin - dramat obyczajowy, Polska 1964
09:50 Szaleństwa panny Ewy - film obycz., Polska 1984
11:55 Telesprzedaż
12:10 Wracając do Marka - film dok., Polska 2002
13:25 Spotkanie ze szpiegiem - film sens., Polska 1964. Na wybrzeżu koszański ładuje tajny agent Bernard, który ma zdobyć informacje na temat rozmieszczenia polskich baz rakietowych. Z centralą na Zachodzie kontaktują się przez zaszyfrowane sygnały ukryte w nagraniach krótkofalowców, ale funkcjonariusze Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wykrywają te transmisje i rozpoczynają poszukiwania.
15:30 Olimpiada - film dokumentalny, Polska 1979
15:55 Benek - komediodramat, Polska 2007
18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
20:00 Stodki koniec dnia - dramat obyczajowy, Polska 2018
22:00 Psy - dramat sensacyjny, Polska 1992
00:10 Randka w ciemno - komedia romantyczna, Polska 2009
02:05 Trzeba zabić tę miłość - dramat społeczny, Polska 1972

KULTURA

08:00 Informacje kulturalne
08:25 Rok 2020
08:55 Wydarzenia aktualne
09:20 Sonata księżycowa - dramat obyczajowy, Wielka Brytania 1937. Eric Molander pracuje w majątku baronowej Lindenberg jako zarządcą. Skrycie kocha się we wnucze baronowej - Ingrid Hansen.
11:00 Lalka (1) - serial
12:20 Ja gorę! - komedia, Polska 1967
12:55 Docent H. - film krótkometrażowy, Polska 1967
13:30 Tego się nie wytnie - pr. kult.
14:55 Czerwony! Sztuka awangardowa w kraju Sowietów - film dokumentalny, Francja 2019
16:05 Którędy po sztukę - pr. kult.
16:15 Kurara - dramat biograficzny, Japonia 2017
17:40 Co dalej? - pr. publ.
18:00 Tamte lata, tamte dni - mag. kult.
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Rozważna i romantyczna (1) - film kostiumowy, Wielka Brytania 2008
20:00 Rusalka - opera
23:10 Lekkie obyczaje: Dworzec dla dwojga - melodramat, ZSRR 1982
01:30 Co dalej? - pr. publ.
01:55 Panorama kina polskiego: Katyń. Ostatni świadek - film historyczny, Wielka Brytania/Polska 2018

PULS

06:00 Zbuntowany anioł (40) - serial
07:00 Lombard. Życie pod zastaw (121) - serial
08:00 Lombard. Życie pod zastaw (378) - serial
09:00 Rodzinny interes (149) - serial
10:00 Nash Bridges (115) - serial
11:00 Zbuntowany anioł (41) - serial
12:00 Zaklinaczka duchów (3) - serial
13:00 Zaklinaczka duchów (4) - serial
14:00 Lombard. Życie pod zastaw (122) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (123) - serial
16:00 Rodzinny interes (151) - serial
17:00 Rodzinny interes (152) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (380) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (381) - serial
20:00 Jestem Bogiem - thriller, USA 2011
22:05 60 sekund - film sensacyjny, USA 2000
00:15 Plan lotu - thriller, USA 2005. Kyle leci wraz z córką samolotem do Nowego Jorku. W trakcie lotu jej córka zniknęła, a nikt z pasażerów jej nie widział. Zdesperowana matka z coraz większą determinacją szuka dziecka, nie mając wsparcia ze strony załogi.

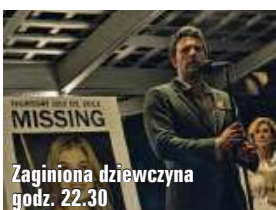
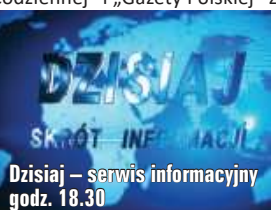


Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Mecz Anglia-Polska
godz. 20.35Razem na zawsze
godz. 23.35Zaginiona dziewczyna
godz. 22.3012 mężczyzn z kalendarza
godz. 1.40Dzisiaj – serwis informacyjny
godz. 18.30Ranczo
godz. 20.20

TVP 1



TVP 2



TVN



POLSAT



REPUBLIKA



POLONIA



07:30 Rodzinny ekspres
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda
08:15 Kwadrans polityczny
08:40 Ranczo (79) - serial
09:40 Komisarz Alex (16) - serial
10:35 Ojciec Mateusz (287) - serial
11:25 Kasta - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Rok w ogrodzie extra
12:55 Natura w Jedynce
14:00 Elif (948) - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Przysięga (381) - serial
17:00 Teleexpress
17:25 Pogoda
17:55 Klan (3782) - serial
18:20 Kasta - serial
18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:30 Piłka nożna - studio
20:35 Piłka nożna: Eliminacje mistrzostw świata, mecz: Anglia-Polska
23:00 Stadion Śląski. W kotle czarownic - film dokumentalny, Polska 2017
23:55 Mała matura 1947 (4) - serial
00:50 Zaginiony syn - thriller, USA 2018
02:30 Prokurator (4) - serial

07:30 Pytanie na śniadanie
10:40 Panorama
10:50 Pytanie na śniadanie
11:25 Ostoja - mag.
11:50 Barwy szczęścia (2417) - serial
12:30 Kolo fortuny - teleturniej
13:15 Kozacka miłość (82) - serial
14:05 Va banque - teleturniej
14:35 Na sygnale (260) - serial
15:10 Górcy ratownicy (36) - serial
16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Promyk nadziei (9) - serial
18:00 Panorama
18:20 Va banque - teleturniej
18:45 Kozacka miłość (83) - serial
19:35 Barwy szczęścia (2417) - serial
20:10 Barwy szczęścia (2418) - serial
20:40 Kulisy seriali „Na dobre i na złe” i „Na sygnale”
20:55 Na dobre i na złe (804) - serial
21:50 Mata Hari (2) - serial
22:40 The Good Doctor 2 (19) - serial
23:35 Razem na zawsze - film obyczajowy, USA 2016. Michael i Michelle są w sobie szalenie zakochani. Czują się szczęśliwi i snują wspólne plany na przyszłość. Ich życie dramatycznie się zmienia, gdy lekarze diagnozują u chłopaka białaczkę.
01:25 Iskander (2) - serial
02:20 Lekarz i żołnierz - film dok., Australia 2017

06:00 Ukryta prawda (1142) - serial
07:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
08:00 Dzień Dobry TVN
11:45 Ukryta prawda (1240) - serial
12:50 Ukryta prawda (1143) - serial
13:50 Ukryta prawda (722) - serial
14:55 Szpital (377) - serial
16:00 LAB (33) - serial
17:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
18:00 Ukryta prawda (1241) - serial
19:00 Fakty
19:25 Uwaga! Koronawirus
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga!
20:15 Na Wspólnej (3197) - serial
20:55 Milionery - teleturniej
21:30 Tajemnica zawodowa (7) - serial
22:30 Zaginiona dziewczyna - thriller, USA 2014.
W piątą rocznicę małżeństwa Nicka i Amy kobieta znika w niewyjaśnionych okolicznościach. W trakcie trwania śledztwa wychodzą na jaw tajemnice oraz dowody świadczące na niekorzyść Nicka, który staje się głównym podejrzanym.
01:35 Supervizjer
02:10 Tajemnica zawodowa (7) - serial
03:05 NOC Magii - pr. rozryw.

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i partnerzy (142) - serial
09:10 Malanowski i partnerzy (143) - serial
09:40 Sekrety rodziny (100) - serial
10:40 Dlaczego ja? (427) - serial
11:40 Gliniarze (420) - serial
12:50 Wydarzenia
13:25 Interwencja
13:40 Trudne sprawy (1014) - serial
14:40 Dlaczego ja? (1060) - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 (536) - serial
17:00 Gliniarze (545) - serial
18:00 Pierwsza miłość (3204) - serial
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Nasz nowy dom - reality show
21:05 Komisarz Mama (5) - serial
22:10 Love Island. Wyspa miłości - reality show
23:10 Króliczek - komedia, USA 2008
01:40 12 mężczyzn z kalendarza - komedia romantyczna, USA 2009. Specjalista PR chce pomóc miejscowej stacji ratowniczej, która ma problemy finansowe. Wpada na pomysł wydania kalendarza z aktami lokalnych ratowników.

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
09:20 W punkt
09:40 Telezakupy
09:55 Dziennikarski poker
10:15 Telezakupy
10:30 Codziennie ***** burza
10:40 Mówi się...
11:25 Telezakupy
11:40 Polska na dzień dobry
12:45 Nie daj się epidemii
13:00 Telezakupy
13:15 Wolne głosy
13:33 Wolne głosy - zagranica
14:00 Telezakupy
14:15 Koniec systemu
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:30 Republika po południu
17:15 Nie daj się epidemii
17:35 Wolne głosy
17:55 Wolne głosy - zagranica
18:15 Ekonomia raport - flash
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:55 Sport w Republice
19:00 Prognoza pogody
19:05 Dziennikarski poker
19:30 Codziennie ***** burza
19:45 Nie daj się epidemii
20:00 W punkt
20:25 Mówi się...
21:30 Piłujmy Polski!
21:50 Codziennie ***** burza
22:00 Dziennikarski poker
22:25 Ekonomia raport
22:50 Suma dnia
23:15 Poland Daily
00:10 Codziennie ***** burza
00:25 W punkt
00:50 Dzisiaj - serwis inform.

07:30 Pytanie na śniadanie
10:45 Panorama
10:50 Pytanie na śniadanie
11:30 Barwy szczęścia (2362) - serial
12:00 Wiadomości
12:15 Nad Niemnem - magazyn Polaków na Białorusi
12:35 Ojciec Mateusz (309) - serial
13:20 Ojciec Mateusz (310) - serial
14:05 Języczek u wagi
14:20 Szlak nadziei - reality show
15:05 Przystanek Historia
15:25 Oздrowiecy - reality show
15:50 Animowanki
16:10 Nela Mała Reporterka
16:30 Rodzinka.pl (25) - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Wileńskie palmy - reportaż
17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
18:20 Barwy szczęścia (2362) - serial
18:50 Kierunek Zachód
19:10 Magazyn z Wysp
19:30 Wiadomości
20:00 Polonia 24
20:05 Pogoda
20:10 Sport
20:20 Ranczo (26) - serial
21:10 Ranczo (27) - serial
22:05 Polonia 24
22:35 Bardzo mi Ciebie brakuje - film dokumentalny, Polska 2018
23:30 Kasta - serial
00:00 Focus on Poland
00:20 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
00:50 Kierunek Zachód

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TRWAM



HISTORIA



TVP INFO



KINO POLSKA



KULTURA



PULS



08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:40 Słowo życia
08:45 Każdy małuch to potrafi
09:00 Kalejdoskop młodych
09:25 Sanktuaria polskie
09:50 100 cudownych miejsc na świecie
10:00 Audycja generalna Ojca Świętego Franciszka
11:00 Świat na wyciągnięcie ręki
11:15 Jestem mamą
11:30 Myśląc Ojczyzna
11:40 Prosto o gospodarce
12:20 Koncert pasyjny: „Krzyż święty nade wszystko”
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:30 Święty Paweł i pierwsze kościoły
15:20 Chryste, ratuj!
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Na zdrowie
16:30 Po co nam wykopaliska?
17:00 Po stronie prawdy
17:30 Rykoszetem
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Brat Franciszek
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Nie ma kapłaństwa bez Krzyża
23:30 Mała Nellie od Świętego Boga
00:00 Słowo Życia

06:50 Był taki dzień: 31 marca
06:55 Polska Kronika Filmowa
07:20 Quo vadis (5) - serial
08:15 Kuchnia Żydów polskich
08:45 Historia Polski: Polmission. Tajemnice paszportów
09:50 Sensacje XX wieku
10:45 Doktor - dok.
11:45 Tajemnice Archiwum (5)
12:05 Tu wszystko jest Polską: Brama Królestwa
12:35 Czas honoru (63) - serial
13:25 Utracony świat Aleksandra Wielkiego (5)
14:20 Największe mity w historii Ameryki: Rewolucja amerykańska
15:20 Giganci historii: Marian Hemar i jego epoka - teleturniej
16:15 Księża wolności 1914-1981 - debata
16:45 Polskie 100 lat: Polityka sowiecka wobec Polski 1941-43
17:20 Rok 1981. Kalendarium
17:30 Historia Polski: Anioły Zegoty
18:25 Spór o historię: Ludobójstwo Polaków: 1937-1938
19:05 Quo vadis (6) - serial
19:55 Wojna w eterze
20:05 Wojna generałów: Singapur
21:10 Tajemnice III Rzeszy: Architekt Hitlera
22:15 Bitwa o Anglię - dramat wojenny, Wielka Brytania 1969
00:30 Spętany anioł - film dokumentalny, Polska 2005
01:25 Polska Kronika Filmowa

08:00 Jedziemy dalej
08:15 Serwis Info
08:18 Minęła ósma
09:00 Serwis Info
09:11 Minęła dziewiąta
10:00 Serwis info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info
11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
15:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Serwis info
15:59 Info dzień
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama
18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi
19:30 Wiadomości
20:03 Gość „Wiadomości”
20:15 Minęła dwudziesta
21:00 Serwis Info
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:24 Serwis Info
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:30 W akcji
23:50 Serwis info
00:03 Wiadomości
00:36 Gość „Wiadomości”
00:49 Pogoda Info
00:55 Minęła dwudziesta
01:43 W tyle wizji
02:18 Serwis Info

06:00 Wszyscy kochają Romana (8) - serial
06:40 Telesprzedaż
07:55 Spotkanie ze szpiegiem - film sensacyjny, Polska 1964
10:05 Projekt dziecko - komedia obyczajowa, Polska 2010
11:50 Telesprzedaż
12:05 Pożegnania - dramat psych., Polska 1958
14:25 Nad Niemnem (1) - film obyczajowy, Polska 1986
16:00 Nad Niemnem (2) - film obyczajowy, Polska 1986
18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
20:00 Ogniem i mieczem - film historyczny, Polska 1999
23:45 Wyjazd integracyjny - komedia obyczajowa, Polska 2011. Korporacja Polish Lody - lider branży lodziarskiej - postanawia zorganizować dla swoich pracowników, najlepszych klientów i zaprzyjaźnionych dziennikarzy weekend integracyjny w atrakcyjnym kompleksie hotelowym. Kiedy impreza wymyka się spod kontroli, przyszłość firmy leży w rękach fajtlapowatego wiceszefa kadr.
01:40 Porno - komedia, Polska 1990
03:25 Ostatni świadek - film sensacyjny, Polska 1969

07:00 Teledyski
08:00 Informacje kulturalne
08:30 Niedziela z...
09:25 Kurara - dramat biograficzny, Japonia 2017
11:00 Lalka (2) - serial
12:25 William Holden, między światłem a cieniem - film dokumentalny, Francja 2019
13:30 Rzecznik Polska: Lokomotywa PM 36
13:45 August Zamoyski. Powrót
14:05 Tamte lata, tamte dni - mag. kult.
14:35 Odkrywając Beethovena: IX symfonia d-moll op. 125
15:50 Menina - dramat obyczajowy, Francja 2017
17:35 Co dalej? - pr. publ.
17:55 Urodzeni artyści: Rodzina Bytomskich
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Rozważna i romantyczna (2) - film kostiumowy, Wielka Brytania 2008
20:00 Genialna przyjaciółka (5) - serial
21:10 Na wschód od Hollywood: Szron - dramat wojenny, Francja/Szwajcaria/Monako/Litwa/Ukraina/Polska 2017
23:15 Więcej niż fikcja: Analogowy wizjoner - film dokumentalny, Niemcy 2020
01:05 Jazz: Good Evening Ev'rybody. W hołdzie Louisowi Armstrongowi - film dokumentalny, Wielka Brytania 1970

06:00 Zbuntowany anioł (41) - serial
07:00 Lombard. Życie pod zastaw (122) - serial
08:00 Lombard. Życie pod zastaw (379) - serial
09:00 Rodzinny interes (150) - serial
10:00 Nash Bridges (116) - serial
11:00 Zbuntowany anioł (42) - serial
12:00 Zaklinaczka duchów (4) - serial
13:00 Zaklinaczka duchów (5) - serial
14:00 Lombard. Życie pod zastaw (123) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (124) - serial
16:00 Rodzinny interes (152) - serial
17:00 Rodzinny interes (153) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (381) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (382) - serial
20:00 Syn Boży - dramat obyczajowy, USA 2014. Losy Chrystusa - od narodzin po śmierć na krzyżu i zmartwychwstanie.
22:55 Dawid i Goliat - film przygodowy, USA 2016. Młody pasterz Dawid staje do walki z Goliatem - olbrzymim wojownikiem filistyńskim.
00:20 Trzynasty wojownik - film przygodowy, USA 1999
02:25 Dyżur 3 (38) - serial



Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Londyńczycy
godz. 0.35

07:00 Świątokrądzko - dok.
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda
08:15 Kwadrans polityczny
08:30 Policzmy się dla Polski
08:40 Ranczo (80) - serial
09:40 Komisarz Alex (17) - serial
10:35 Ojciec Mateusz (288) - serial
11:25 Kasta - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:35 Agropogoda
12:40 Zainwestuj w marzenia (34) - serial
12:50 Natura w Jedyńce
14:00 Elif (949) - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Przysięga (382) - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
18:00 Triduum Paschalne 2021 - Wielki Czwartek
19:00 Jeden z dziesięciu: Wielki Finał - teleturniej
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:30 Leśniczówka (366) - serial
21:00 Sprawa dla reportera
21:55 Magazyn śledczy Anity Gargas
22:35 Magazyn kryminalny 997
23:20 Motel Polska - reality show
23:55 Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat
00:35 Londyńczycy 2 (2) - serial

Cudowny chłopak
godz. 23.40

06:50 Familiada - teleturniej
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:10 Policzmy się dla Polski
11:20 Wojciech Cejrowski - boso przez świat
11:50 Barwy szczęścia (2418) - serial
12:30 Kolo fortuny - teleturniej
13:15 Kozacka miłość (83) - serial
14:05 Va banque - teleturniej
14:35 Na sygnale (261) - serial
15:10 Górcy ratownicy (37) - serial
16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Promyk nadziei (10) - serial
18:00 Panorama
18:20 Va banque - teleturniej
18:45 Kozacka miłość (84) - serial
19:35 Barwy szczęścia (2418) - serial
20:10 Barwy szczęścia (2419) - serial
20:40 Kulisy serialu „Na sygnale”
20:55 Na sygnale (301) - serial
21:20 Na sygnale (302) - serial
21:50 Mata Hari (3) - serial
22:45 The Good Doctor 2 (20) - serial
23:40 Cudowny chłopak - dramat obycz., Hongkong/USA 2017. Auggie od urodzenia ma zdeformowaną twarz. W nowej szkole chłopiec chce udowodnić rówieśnikom, że piękno to więcej niż wygląd.
01:35 Osaczeni - film sensacyjny, Niemcy/Wielka Brytania/USA 1999

Francuski numer
godz. 22.30

07:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
08:00 Dzień Dobry TVN
11:45 Ukryta prawda (1241) - serial
12:50 Ukryta prawda (1144) - serial
13:50 Ukryta prawda (723) - serial
14:55 Szpital (378) - serial
16:00 LAB (34) - serial
Policjanci pracujący w nowoczesnym laboratorium rozwiązują kolejne zagadki kryminalne.
17:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
18:00 Ukryta prawda (1242) - serial
19:00 Fakty
19:25 Uwaga! Koronawirus
19:30 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga!
20:15 Na Wspólnej (3198) - serial
20:55 Milionerzy - teleturniej
21:30 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
22:30 Francuski numer - komedia, Polska 2006. Magda kupuje zdezelowane go mercedesa, by pojechać do Paryża wraz z czterema mężczyznami, którzy chcą zaoszczędzić na podróży. Wóz jest kradziony, a dziewczyna niefrasobliwa, więc problematyczne staje się już samo opuszczenie Warszawy.
00:35 Chyłka - Rewizja (7) - serial
01:40 Uwaga!

Rozmowy nocą
godz. 23.10

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i partnerzy (144) - serial
09:10 Malanowski i partnerzy (145) - serial
09:40 Sekrety rodziny (101) - serial
10:40 Dlaczego ja? (428) - serial
11:40 Gliniarze (421) - serial
12:50 Wydarzenia
13:25 Interwencja
13:40 Trudne sprawy (1015) - serial
14:40 Dlaczego ja? (1061) - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 (537) - serial
17:00 Gliniarze (546) - serial
18:00 Pierwsza miłość (3205) - serial
18:50 Wydarzenia
19:25 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Nasz nowy dom - reality show
21:10 Przyjaciółki (199) - serial
22:10 Love Island. Wyspa miłości - reality show
23:10 Rozmowy nocą - komedia romantyczna, Polska 2008. Matylda po wielu miłosnych rozczarowaniach postanawia porzucić poszukiwania tego jedyne, ale marzy o dziecku. Daje do gazety dość nietypowe ogłoszenie, na które odpowiada Bartek.
01:25 Czarny motyl - thriller, USA 2017

Otwartym tekstem
godz. 21.30

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
09:20 W punkt
09:40 Telezakupy
09:55 Pilnujmy Polski!
10:15 Telezakupy
10:30 Codziennie ***** burza
10:40 Mówi się...
11:25 Telezakupy
11:40 Polska na dzień dobry
12:55 Dziennikarski poker
13:00 Telezakupy
13:25 Wolne głosy
13:40 Wolne głosy - zagranica
14:00 Telezakupy
14:15 Koniec systemu
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:30 Republika po południu
17:15 Ostry dyżur prawniczy
17:35 Wolne głosy
17:50 Ekonomia raport - flash
18:00 Dzisiaj - serwis inform.
18:20 Sport w Republice
18:25 Prognoza pogody
18:30 Msza Wieczery Pańskiej z parafii pod wezwaniem Świętego Augustyna w Warszawie
20:00 W punkt
20:25 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego
20:50 Koniec systemu
21:30 Otwartym tekstem
22:00 Biznes Polska
22:25 Ekonomia raport
22:50 Suma dnia
23:15 Poland Daily
00:10 Otwartym tekstem
00:50 Dzisiaj - serwis inform.

Prokurator
godz. 20.20

07:00 W kotle historii
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:20 Przepis dnia
11:30 Barwy szczęścia (2363) - serial
12:00 Wiadomości
12:15 Studio Lwów
12:35 Ranczo (26) - serial
13:25 Ranczo (27) - serial
14:20 Bardzo mi Ciebie brakuje - film dokumentalny, Polska 2018
15:20 Dookoła Bałtyku
15:50 Al-chemik
16:00 Nieziemscy - pr. dla dzieci
16:25 Nauka literek z Żuzu
16:30 Rodzinka.pl (26) - serial
17:00 Teleexpress
17:20 W obiektywie Polonii
17:40 Wilnoteka
18:00 Triduum Paschalne 2021 - Wielki Czwartek
19:00 Barwy szczęścia (2363) - serial
19:30 Wiadomości
20:00 Polonia 24
20:05 Pogoda
20:20 Prokurator (1) - serial
21:05 Prokurator (2) - serial
22:05 Polonia 24
22:35 Ocaleni - reality show
23:30 Kasta - serial
00:00 Focus on Poland
00:20 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
00:50 Wilnoteka
01:10 W obiektywie Polonii
01:30 Wiadomości
02:00 Pogoda
02:10 Polonia 24

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM



08:00 Słowo życia
08:05 Nie ma kapłaństwa bez Krzyża
09:45 Misyjna Eucharystia w Gahunga
09:55 Święty na każdy dzień
10:00 Transmisja mszy świętej Krzyżma Świętego z Watykanu
11:50 Myśląc Ojczyzna
12:00 Droga Krzyżowa z Ojcem Świętym Benedyktem XVI
14:50 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
15:00 „Krzyż święty, nade wszystko!” Historia krzyża św. Jana Pawła II
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Tydzień, który zmienił świat
16:45 100 cudownych miejsc na świecie
17:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa
17:30 Odpowiedzialni za Kościół
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Transmisja mszy świętej Wieczery Pańskiej pod przewodnictwem Ojca Świętego Franciszka
19:25 Akademia pro-life
19:30 Jezus. Królestwo bez granic
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Głos Polski
21:00 Hostia stała się Ciałem, wino stało się Krwią
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Misterium Męki Pańskiej - Górka Klasztorna 2016



06:50 Był taki dzień: 1 kwietnia
06:55 Polska Kronika Filmowa
07:15 Quo vadis (6) - serial
08:10 W kotle historii - mag.
08:40 Historia Polski: Anioły Żegoty
09:35 Wojna w eterze
09:45 Sensacje XX wieku
10:40 1819 kg wiary - film dokumentalny, Polska 2007
11:30 Spór o historię: Rok 1905 w Królestwie Polskim
12:05 Czas honoru (64) - serial
13:00 Tajemnice włoskich miast. Rzym - film dokumentalny, Wielka Brytania 2015
14:05 Wszystkie kolory świata: Florencja - miasto talentów
15:10 Wojna generałów: Singapur
16:10 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
16:40 Taśmy bezpieki: Zabójstwa księży w Polsce Ludowej
17:10 Historia Polski: Aram
18:15 Archeolog z pasją
18:45 Cud purymowy - film obyczajowy, Polska 2000
19:50 Wojna w eterze
20:05 Wojna na pustyni: Tobruk
21:00 Film fabularny
21:50 Miasto gniewu (13) - serial
22:25 Sądy, przesady
23:10 Sądy, przesady
23:20 Film dokumentalny
23:50 Sądy, przesady
00:35 Polska Kronika Filmowa
00:55 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
01:25 Sensacje XX wieku
02:25 Encyklopedia II wojny światowej



07:00 Serwis Info
07:12 Jedziemy
07:50 Agrobiznes
07:55 Agropogoda
08:00 Jedziemy dalej
08:15 Serwis Info
08:18 Minęła ósma
09:00 Serwis Info
09:11 Minęła dziewiąta
10:00 Serwis info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info
11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
15:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Serwis info
16:00 Panorama info
16:52 Pogoda info
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama
18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi
19:30 Wiadomości
20:03 Gość „Wiadomości”
20:15 Minęła dwudziesta
21:00 Serwis Info
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:24 Serwis Info
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:32 W akcji
23:50 Serwis info
00:03 Wiadomości



06:05 Wszyscy kochają Romana (9) - serial
06:40 Telesprzedaż
07:55 Stara baśń. Kiedy słońce było bogiem - film kostiumowy, Polska 2003
10:20 Sprawa się rypla - komedia, Polska 1984
12:00 Telesprzedaż
12:30 Soból i panna - melodramat, Polska 1983
14:25 Dziewczyna i chłopak - film przygodowy, Polska 1980
16:05 Dotknięcie nocy - film kryminalny, Polska 1961
18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
20:00 Skrzydlate świnię - dramat obyczajowy, Polska 2010, reż. Anna Kazejak, wyk. Paweł Małaszyński, Olga Bołdż, Piotr Rogucki, Bartłomiej Firlet. Zagorzały kibic jednej z drużyn postanawia organizować doping w zespole odwiecznego rywala. Zdrada barw klubowych, kolegów oraz porzucenie dotychczasowych idealów pociąga za sobą przykre konsekwencje.
22:05 Wesele - komediodramat, Polska 2004
00:25 Słodki koniec dnia - dramat obyczajowy, Polska 2018
02:10 Zamiana - komedia, Czechy/Rumunia/Polska 2009



07:00 Teledyski
08:00 Informacje kulturalne
08:30 Tamte lata, tamte dni - mag. kult.
09:10 Menina - dramat obyczajowy, Francja 2017
11:00 Lalka (3) - serial
12:30 Partytury Peryta - film dokumentalny, Polska 2021
13:45 Rok 2020
14:10 Trzeci punkt widzenia - pr. publ.
14:45 Avatar, czyli zamiana dusz - film obyczajowy, Polska 1964
15:55 Nazarin - dramat obyczajowy, Meksyk 1959
17:35 Co dalej? - pr. publ.
17:55 Rzecz Polska: FSM Syrena 105
18:10 Małgorzata Mirga-Tas. Wyjście z Egiptu - reportaż
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Rozważna i romantyczna (3) - film kostiumowy, Wielka Brytania 2008
20:05 Czwartkowy klub filmowy: Krzyk w ciemności - dramat obyczajowy, Australia/USA 1988, wyk. Meryl Streep, Sam Neill
22:15 Metropolitan Opera - legenda Nowego Jorku - film dokumentalny, USA 2018
00:15 Co dalej? - pr. publ.
00:30 Informacje kulturalne
00:55 Na wschód od Hollywood: Szron - dramat wojenny, Francja/Szwajcaria/Monako/Litwa/Ukraina/Polska 2017



06:00 Zbuntowany anioł (42) - serial
07:00 Lombard. Życie pod zastaw (123) - serial
08:00 Lombard. Życie pod zastaw (380) - serial
09:00 Rodzinny interes (151) - serial
10:00 Nash Bridges (117) - serial
11:00 Zbuntowany anioł (43) - serial
12:00 Zaklinaczka duchów (5) - serial
13:00 Zaklinaczka duchów (6) - serial
14:00 Lombard. Życie pod zastaw (124) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (125) - serial
16:00 Rodzinny interes (153) - serial
17:00 Rodzinny interes (154) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (382) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (383) - serial
20:00 Jutro będziemy szczęśliwi - komediodramat, Francja/Wielka Brytania 2016
22:20 Nietykali - komediodramat, Francja 2011
00:30 Koktajl - film obyczajowy, USA 1988, wyk. Tom Cruise, Elisabeth Shue. Utalentowany barman z Nowego Jorku podejmuje pracę na Jamajce, gdzie zakochuje się w amerykańskiej artystce.
02:35 Wojciech Cejrowski. Boso - Karibaj

Program telewizyjny nie zawiera zmian w ramówkach poszczególnych stacji dokonanych po zamknięciu numeru.